

T.C.
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İNGİLİZ DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

**JACK LONDON'IN YAPITLARINDA KOŞULLARA EN UYGUN
OLANIN HAYATTA KALMASI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Pınar KARAKUZ

VAN-2008

T.C.
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İNGİLİZ DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

**JACK LONDON'IN YAPITLARINDA KOŞULLARA EN UYGUN
OLANIN HAYATTA KALMASI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Pınar KARAKUZ

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Bülent C. TANRITANIR

VAN- 2008

SOSYAL BİLİMLER MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Bu çalışma jürimiz tarafından İNGİLİZ DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI'NDA YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan:

Üye(Danışman):

Üye:.....

Üye:

Üye:

Üye:

ONAY: Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

.../ .../ 2008

.....
Enstitü Müdürü

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	III
KISALTMALAR	V
GİRİŞ	1
1. BÖLÜM	5
ROMAN ÖZETLERİ.....	5
1.1. AY VADİSİ (THE VALLEY OF THE MOON)	5
1.2. BEYAZ DIŞ (WHITE FANG).....	7
1.3. BİR ALKOLİĞİN ANILARI (JOHN BARLEYCORN)	10
1.4. DEMİR ÖKÇE (THE IRON HEEL)	11
1.5. DEMİRYOLU SERSERİLERİ (THE ROAD)	14
1.6. DENİZ KURDU (THE SEA WOLF).....	16
1.7. MACERA (ADVENTURE).....	18
1.8. MARTİN EDEN (MARTIN EDEN)	20
1.9. TANRILAR VE KÖPEKLER (JERRY OF THE ISLANDS)	23
1.10. UÇURUM İNSANLARI (THE PEOPLE OF THE ABYSS)	25
1.11. VAHŞETİN ÇAĞRISI (THE CALL OF THE WILD)	26
1.12. YANAN GÜNIŞIĞI (BURNING DAYLIGHT)	29
2. BÖLÜM	32
GÜCÜN EGEMENLİĞİ.....	32
2.1. DOĞA GÜCÜ	36
2.2. HAYVAN GÜCÜ:	37
2.3. İNSAN GÜCÜ:	39
3. BÖLÜM	41
GÜÇ ETMENLERİ.....	41
3.1. BEDENSEL GÜÇ	41
3.2. BEYİN GÜCÜ:	52
3.3. ŞANSLI OLMA:	58
3.3.1. GENLERE BAĞLI ŞANS:	59
3.3.2. STATÜYE BAĞLI ŞANS:	60
3.3.3. RASTLANTISAL ŞANS:.....	61
3.4. SİLAHLI OLMAK:.....	64
3.5. SAYICA ÜSTÜNLÜK:	68
3.6. ACIMASIZLIK:	70
3.7. DENEYİMLİLİK:	72
3.8. YARARLILIK:	74
3.9. ZENGİNLİK:	75
3.10. TANIMA:.....	77
3.11. KOŞULLARA UYUM:	79
3.12. ÇALIŞMA:	80
3.13. İYİ OLMA:	81
3.14. YETENEKLİLİK:	83
3.15. ÇEVİKLİK:	84
3.16. BAŞARI:	84
3.17. İSTEKLİLİK:	85
3.18. KARARLILIK:	86
3.19. DİKKATLİLİK:	87

3.20.	DESTEKLENME:	87
3.21.	SABIR:	88
3.22.	GÖZÜ PEKLİK:	89
3.23.	ÇIKARINI BİLME:	90
4.	BÖLÜM	91
	GÜÇSÜZLÜK NEDENLERİ	91
4.1.	İÇKİ:	91
4.2.	FİZİKSEL OLARAK ZAYIFLIK:	92
4.3.	YAŞLILIK:	92
4.4.	HASTALIK:	93
4.5.	DİKKATSİZLİK:	93
4.6.	ZENCİ OLMA:	94
4.7.	DEĞERSİZLİK:	94
4.8.	YALNIZLIK:	95
	SONUÇ	96
	KAYNAKLAR	98
	ÖZET	100
	SUMMARY	102

ÖNSÖZ

Amerikan edebiyatının, kendi döneminde en çok kazanan, kitapları birçok dile çevrilen ve hâlâ çok okunan yazarı Jack London hakkında hazırlanan bu tezde, yazarın eserlerinde hayatta kalma ve var olma mücadelesini incelenirken yaşamı sürdürmede nelerin etken olduğu ve kimlerin hayatta kaldığını irdelenmeye çalışılmıştır.

Çalışmanın iddiası şudur: Jack London’ın eserlerinde doğadaki yaşam mücadelesinin aynısı, insan yaşamında da vardır ve hayatta kalmak için sadece iyi değil en iyi olmak, koşullara en iyi şekilde uyum sağlamak gereklidir.

Araştırma bütüncesini (corpus), yazarın tüm eserlerine yaymak Yüksek Lisans tezi çerçevesinde olanaklı olmadığından elden geldiğince farklı dönemlerinden seçmelerle on iki roman ve kısa öyküsü bütüncü olarak belirlenmiştir. Ardından teker teker ele alınan romanların önce özetleri çıkarılmış ve bu sayede makro düzeyde romanlar üzerinde genel bir kanı edinmesi sağlanmıştır. Mikro düzeyde her bir romanda konuyla ilgili değişimleri belirleyerek bunları konusal (tematik) adlarla bilgisayar ortamına aktarmak suretiyle büyük bir bilgi kaynağı oluşturulmuştur. Böylece bu alıntılar yığını kendi aralarında sınıflandırılarak, ele alınan konunun romanlardaki haritası çıkarılmış oldu. Bu, aynı zamanda çalışmanın içeriğini de oluşturmuş oldu. Yazma aşamasında her alt konu için en yetkin örnekler seçilerek yazılmaya gayret edilmiştir. Böylece, çalışma Jack London’ın ele alınan romanları incelenerek şekillenmiştir. İncelenen eserlerin kısa tanıtımları yapılmak suretiyle okuyucunun bu eserlerin genel çerçevesiyle ilgili fikir sahibi olmaları amaçlanmıştır. Bu çalışma, Jack London için başkalarının söylediği ya da ileri sürdüğü görüşlerden ziyade, kendisinin ele alınan konuda ne iddia ettiğini ön plana çıkarmış oldu. Tez çalışması “en uygun olanın hayatta kalması” (survival of the fittest) ilkesinin Jack London’ın birçok romanında nasıl ele alınıp irdelendiğini göstermeyi amaçlamıştır.

Tezime katkısı bulunan herkese, özellikle bölüm başkanım ve hocam Doç. Dr. Hasan Boynukara'ya, tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Bülent C. Tanrıtanır'a, Sosyal Bilimler Enstitüsü elemanlarına teşekkürü bir borç bilirim.

Pınar KARAKUZ

VAN, 2008

KISALTMALAR

1. *BAA: Bir Alkoliğin Anıları*
2. *BD: Beyaz Diş*
3. *VÇ: Vahşetin Çağrısı*
4. *ME: Martin Eden*
5. *AV: Ay Vadisi*
6. *DS: Demiryolu Seraserileri*
7. *DK: Deniz Kurdu*
8. *M: Macera*
9. *YG: Yanan Günışığı*
10. *UI: Uçurum İnsanları*
11. *DÖ: Demir Ökçe*
12. *T&K: Tanrılar ve Köpekler*
13. Terc. : Tercüman

GİRİŞ

Amerika’da yirminci yüzyılın en çok kazanan ve en popüler roman ve kısa öykü yazarı, Jack London 12 Ocak 1876’da John Griffith Chaney adıyla işçi sınıfına mensup bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelir. Oldukça hareketli bir yaşamı olan Jack London öykülerinde de kendi deneyimlerinden sıklıkla faydalanır, birinci el kaynaklardan faydalanarak karakterlerini ve roman kurgularını son derece gerçekçi olarak oluşturur. Jack London kısa yaşamı boyunca birçok işe girer, birçok farklı işte çalışır. Farklı işlerde çalışması sayesinde her türlü ortamı tanır, her türlü insanı tanıma fırsatı bulur ve kitaplarına konu olabilecek birçok olay yaşar. Güç hayat şartlarında dünyaya gelen Jack London ortaokul eğitiminden sonra çalışmak zorunda kalır. Ancak o yaşta bir çocuk için oldukça ağır sayılabilecek şartlarda çalışmak, Jack London’a hayatı tanıma fırsatı verir ve çok sevdiği denize yakın olmasını sağlar. İlk olarak tutkunu olduğu denizde, istiridye korsanlığı yapmaya başlar. Daha sonra bir dönem liman polisi olarak çalışır ve on üç yaşındayken ilk teknesini alır. Yine bu dönem içinde büyük gemilerle birçok yere seyahat etme fırsatı da yakalar, açık denizlere açılır ve Pasifik’te birçok yere seyahat eder. Bu sayede denizciliği ve deniz hayatını daha iyi tanıyan Jack London eğitime devam etmesi gerektiğine karar verir ve liseye devam etmek üzere Oakland’a geri döner ve bir süre öğrencilik hayatına devam eder. Ama lise eğitimi beklentilerini karşılayamaz ve liseyi bırakan Jack London kendisini Oakland Public Library’de eğitir. Okumayı çok seven Jack London şehir kütüphanesinin sürekli ziyaretçisidir. Ancak hareketli hayatı seven Jack London serserilere katılarak onlar gibi trenlerde kaçak yolculuk ederek ve dilenerek ülkeyi neredeyse baştan aşağıya dolaşır. Dilencilik yaptığı bu dönemlerde Jack London dilini de geliştirir ve bununun faydasını yazarlığında görür. Bu dönemde yine gittiği Missipi’de serserilikten dolayı cezalandırılır ve bir süre hapisanede kalır. Bu seyahatleri süresince sosyalizmi tanıyan ve daha fazla inanan Jack London döndüğünde sosyalizm hakkında daha fazla okur ve daha fazla bilgi edinir. Serseri hayatı tanıdıktan sonra kendini geliştirir. Ona göre “sosyalizm, hayat tecrübesi ile

vardır”.¹ Socialist Labor Party’e katılır ve hatta çevresinde “Boy Socialist of Oakland” adı ile ünlenir.

Jack London yazar olmayı kafasına koymuştur ve sürekli yazmaktadır. Ancak hareketli bir hayatı da sevdiğinden yaşamak için çok ağır işlerde de çalışır. Yani bir yandan okuyup kendisini geliştirmeye çalışırken bir yandan yazmayı sürdürür. Kırk yıllık yaşamı boyunca öykülerine konu edindiği her olayı kendisi mutlaka yaşar yahut birinci ağızdan dinler. Denizcilik, serserilik, altın arayıcılığı yapar hatta tarımla dahi uğraşır, olabilecek tüm ağır işlerde çalışır. Bu ağır işler onun bedenlen güçlenmesini sağlar. Kendi kendine eğitimini de sürdüren Jack London 19 yaşında Berkeley Üniversitesi’ne kabul edilir. Ne var ki eğitime devam etmez. Yaşayarak daha fazla öğreneceğini düşünür, London seyahatlere çıkar, ama okumaya ara vermez. Artık yazmaya da ağırlık verip kendisine bir hedef koyar ve her gün bir süre yazı yazar. Oldukça yoğun çalışan Jack London kırk yıllık yaşamı süresince ellinin üzerinde roman ve yüzü aşkın kısa öykü yazmıştır.

Sosyalizmden Materyalist ve idealist yazarlardan etkilenmiş gerçekçi bir yazar olan Jack London, sade ve akıcı bir sanat anlayışını benimser. Hatta bu anlamda da Amerika’da o dönem için tektir. O, proleter bir yazardır. Seyahatlerinde edindiği deneyimler sonucu sosyalizme inanan Jack London markizimi araştırır. Araştırmaları sonuncunda Karl Marks’ın fikirlerini kendi tecrübeleri ile bağdaştırarak sosyalist bir yazar olarak karşımıza çıkar. Aslında Jack London, Karl Marks ve Darwin’den daha fazla Spencer’in düşüncelerinden etkilenmiştir ve bu etkilenmeyi kitaplarını okudukça çok net bir şekilde görebiliriz. Hatta karakterini oluştururken kendisini anlatan Jack London karakterlerine kendi fikirlerini de yansıtır. Jack London’ın kitaplarında anlatılan güçlünün hayatta kalması yani doğal seçki Jack London’ın Charles Darwin’den etkilendiğini ilk başta düşündürse de Jack London’ın asıl fikirlerinden etkilendiği kişi Herbert

¹ “Jack London”, [http://en.wikipedia.org/wiki/Jack_London], 12.12.2007

Spencer'dır. Aslında Jack London; Spencer, Darwin ve Marks'ın fikirlerinin temelini oluşturan düşünceyi benimsemiştir.

Herbert Spencer, Darwin ile aynı dönemlerde yaşamış bir İngiliz filozofu ve sosyologudur. Spencer en uygun olanın yaşaması yani “survival of the fittest” kavramını ilk kullanan kişidir. Var olma kavgasının en uygun olanın yaşamasına yol açtığını söylemiştir. Spencer'ın bu ifadesi ile de Nietzsche'nin Nazizm'e ve ırkçılığa yol açan üstün insan görüşü arasında bağlantılar kurulmuştur. Bu tanımlar Darwin tarafında da kullanılmış ve hatta Spencer'ın ifadeleri daha çok Darwin ile özleştirilmiştir. Darwin bunu doğal seçkiyi ifade etmek için kullanırken, Spencer genel evrimsel felsefesinden ve biyoloji alanındaki yaklaşımından ziyade, Evrim Teorisi'ni sosyoloji ve etik alanına uygulamasını ifade eden ‘Sosyal Darwinizm’ diye anılan görüşüdür. Sosyal Darwinizm doğal seçki ile evrimleşmenin sadece hayvanlar âlemi için değil aynı zamanda insan âlemi içinde geçerli olduğunu savunan görüştür. Doğa düzeneğinin insan ilişkilerini de düzenlediğini söyler. “Spencer, biyolojik bir varlığın ayakta kalabilmesi için en iyi aletlere ve silahlara sahip olarak kendilerini yaşatma ve sürdürme çabasında olduklarını belirtmiştir”(*Patterns and Processes*; s: 43–44). Buna göre, doğadaki evrimsel süreçten insanlar ve toplumlar için reçeteler çıkartılır. Sonuç olarak felsefelerinin merkezinde uyum sağlamak yer almaktadır.

Jack London'ın bu çalışmada ele alınan eserlerinde incelenen en uygun olanın yaşaması yani “survival of the fittest” kavramı yukarıda da belirtildiği gibi Herbert Spencer tarafından ilk olarak kullanılmış olsa da Darwin'e mal edilmiş bir ifadedir. Bu ifade de Darwin türlerin doğal seçki ile en uygun ve en ideal şekle adapte olmasını ve değişmesini anlatırken sadece biyolojik anlamda kullanmıştır Spencer ise bu fikri her alana indirgemiş; güneş sisteminden dünyamıza, dünyamızdan tüm canlıların bedenine, canlıların bedeninden sosyolojik yapılarına kadar her aşamada bunu incelemiştir. Spencer fikirlerini oluştururken okuduklarından ziyade gözlemlerinden faydalanmıştır ve yaptığı gözlemler sonucunda fikirlerini

oluşturmuş ve bunları destekleyecek kanıtlar bulmuştur. Jack London için de durum benzer şekildedir. Spencer’den olduķa etkilenen Jack London da yaşadıkları ve yaptığı gözlemler doğrultusunda fikirlerini oturtturarak eserlerini verebilmiştir. Hatta yaptığı gezilerden sonra Marksizm’e ilgi duyarak daha fazla okumaya başlamıştır. Bunların sonucunda da dünya var olma kavgasının en uygun olanın yaşamasına izin verdiğini görmüş ve eserlerinin temelinde de buna yer vermiştir.

1. BÖLÜM

ROMAN ÖZETLERİ

1.1. *AY VADİSİ (THE VALLEY OF THE MOON)*

- **Mekân:** Olaylar Oakland’da başlar. Kişiler hayallerindeki çiftliği kurabilecekleri vadiyi aramak için neredeyse tüm Amerika’yı dolaşır ve en sonunda Kuzey Kaliforniya’da istedikleri gibi bir vadi bulurlar ve orada çiftlik kurarlar.

- **Zaman:** 1900’lü yılların başlarında, grevlerin yaşandığı, işçi sınıfının ezildiği dönemlerdir.

- **Bakış Açısı:** Roman üçüncü bir kişinin ağzından sınırlı bir bakış açısı ile yazılmıştır.

- **Temalar:**

Çiftlik Hayatının Güzelliği: Olaylar şehirde başlar ve şehir yaşamının tüm zorluklarını gözler önüne serer. Şehirde, ekmek kavgasında hayatlarını yok etme pahasına çalışan insanlar, daha sonra kırsal hayata döndüklerinde tüm yeteneklerini kullanarak çok daha iyi bir yaşama kavuşurlar. Şehirde açlıktan ölme sınırına gelen Saxonne ve Billy, şehirden ayrıldıkları andan itibaren, her yerde yapabilecek bir iş bularak uzun süre geçimlerini sağlamış ve daha sonra kendi çiftliklerini kurarak çok mutlu bir yaşam sürmüşlerdir. Toprağa yakın olarak yaşamak, üretken olmak; hem mutlu olmalarını, hem de karınlarını doyurmalarını sağlamıştır.

Hayallerinin Peşinden Gitmek: Saxonne, fiziksel açıdan çok güçlü bir insan olmamasına rağmen, hayallerine sarılarak onların peşinden giderek hayatta kalmış ve çok mutlu bir hayat kurabilmiştir. Saxonne’un hayallerine kavuşması çok kolay olmamıştır. Ama o, pes etmeden hayallerindeki vadiyi aramaya devam etmiş ve sonunda da bulabilmiştir. Vazgeçmeden çalışmak ya da aramak, nihayetinde başarıyı getirmiştir.

- **Karakterler:**

Billy Roberts: Romanın ana kahramanlarından. Billy, fiziksel olarak güçlü, dürüst ve iyi bir insandır. İşçi sınıfını temsil etmektedir. Grev sırasında olaylara katılmış ve çok kötü günler yaşadktan sonra eşinin ısrarları ile doğaya dönüp, bir çiftlik kurarak hayatını kazanmıştır. Yetenekli biri olmasına rağmen, ümitsizliğe kapılıp kendisine güvenini yitirdiği anların sıkıntısından eşinin desteği ile kurtulmuştur.

Saxonne: Billy Roberts'ın eşidir. Naif, güzel ve oldukça çekici genç bir bayandır. İradesi son derece güçlü olan Saxonne, hayallerinin peşinde koşan, vazgeçmeyen, inatçı bir kadındır. Çok zor günler yaşamasına rağmen vazgeçmeyen ve eşine destek olan, üretken bir kadındır. Çalışkan bir kadın olan Saxonne, ayrıca akıllı bir kadındır da.

Mary: Saxonne'ın yakın arkadaşlarından. Saxonne ile Billy'nin tanışmasına vesile olan kişidir ve aynı zamanda da Bert'in ilk önce kız arkadaşı, daha sonra da eşi olmuştur. Neşeli ve eğlenmeyi seven bir kişidir, fakat Saxonne kadar güçlü bir iradesi yoktur ve zorluklar karşısında çok daha kolay ümitsizliğe kapılır.

Bert: Billy Roberts'ın yakın arkadaşı ve Mary'nin eşidir. İşçi sınıfındandır. Kavga etmeye, Billy'e kıyasla çok daha yatkındır ve grevde çıkan olaylar sırasında öldürülmüştür.

- **Olay Örgüsü:**

Saxonne ve Billy, bir panayırda beraber dans ederler ve birbirlerinden hoşlanırlar ve daha sonra evlenirler. Fakat her şey istedikleri ve planladıkları gibi gitmez. İşçiler grev yaparlar, grev yapanlara karşılık işverenler başka işçiler getirir ve olaylar giderek daha kötü bir hal alır. Bu grevlerde çıkan olaylardan birinde Bert ölür, Saxonne çocuğunu düşürür ve Billy işsiz kalınca da yaşamları giderek kötüleşir. Bu olaylar üzerine milislerle kavga ettiği için Billy hapse atılır ve durumu ümitsiz bir hal alır.

Saxonne, yaşlı komşusundan kırsal kesimlerde iş bulmanın ve yaşamının çok daha kolay olduğunu dinlemiştir ve şehirden taşınmayı, yeni bir hayat kurmayı istemektedir. Bunu Billy'e de anlatır ve taşınmaya onu da ikna

ederek hayallerindeki vadiyi aramak için seyahat etmeye başlarlar. Yol boyunca birçok yerde mola verirler ve bu mola verdikleri yerlerde çeşitli işlerde çalışarak çiftlik hayatı hakkında birçok bilgi edinirler. Fakat uzun bir dönem aradıkları vadiyi bulamazlar ve çok uzun bir süre daha aramaya devam ederler. Nihayetinde aradıkları çiftliği bulurlar ve onu istedikleri hale getirmek için çok çaba harcayarak istedikleri hayatı kurarlar.

1.2. BEYAZ DİŞ (WHITE FANG)

- **Mekân:** Roman kuzey-batı Kanada'da geçmektedir.
- **Zaman:** Amerika'da altın arayıcılığının yoğun olduğu dönemlerdir.
- **Bakış Açısı:** Roman üçüncü bir kişi tarafından, olayları yukarıdan gören birinin bakış açısı ile anlatılır.

- **Temalar:**

Doğacılık: Roman boyunca London doğacılığı ana tema olarak kullanmıştır. Romanda bu yaklaşım insan ve diğer yaratıkların, kendi kalıtsal özelliklerinin ve çevrelerinin kurbanı olması şeklinde karşımıza çıkar. Örneğin Güzel Smith, çirkin ve kötü olmasından dolayı suçlanamaz çünkü bu onun yaratılışıdır. Aynı şekilde Beyaz Diş kalıtsal ve çevresel etkilerden dolayı hırçındır.

Koşullara Uyum Sağlayan Hayatta Kalır: Jack London, kitaplarında sıkça 'Doğal Seçki'ye yer vermiştir. Doğal Seçki'de türün sadece en güçlü, en çabuk uyum sağlayan ve en çarpıcı olan üyesinin hayatta kaldığı anlatılmaktadır. Bu tema *Beyaz Diş*'te de işlenmiştir. Beyaz Diş, roman boyunca koşullara uyum sağlamıştır. Gereğinde efendisine itaat etmiş, gereğinde diğer köpeklerle kavga etmiş ve diğerlerinden daha güçlü olduğu için galip gelerek her zaman hayatta kalan olabilmektedir. Ve en sonda da yine

aile yaşantısına uyum sağlayarak hayatta kalmış, aile içinde bir yer edinebilmiştir.

Romantizm: Beşinci bölümde sevginin nasıl doğal içgüdüleri ve davranışları uysallaştırabileceği anlatılır. Beyaz Diş ile Weedon Scott arasındaki ilişki geliştikçe Beyaz Diş efendisine duyduğu sevgiden dolayı uysallaşıp, evcilleşir. Başta oldukça vahşi olarak tanıdığımız Beyaz Diş, romanın son bölümünde çocukların üstüne çıkmasına izin veren ve tavukları rahat bırakan bir köpek olarak karşımıza çıkar.

- **Karakterler:**

Beyaz Diş: Kitabın ana karakteri olan köpektir. Beyaz Diş'in annesi yarı kurt yarı köpektir. Beyaz Diş, vahşi yaşamda doğar fakat annesi ile birlikte kızıl derililerin kampında yaşamaya başlayınca, köpek özellikleri daha ağır basar. Beyaz Diş oldukça güçlü ve çevik bir köpektir, insanlar ve diğer köpekler tarafından zalim ve katı tavırlara maruz kalınca gücünü ve çevikliğini olumsuz yönde kullanır ve hırçın bir köpek olur. Beyaz Diş değişme gösteren bir karakterdir ve romanın sonunda sevecen bir karaktere dönüşür.

Henry: Sadece ilk bölümde geçen bir karakterdir. İki kızak sürücüsünden birisidir. Şansı sayesinde hayatta kalmıştır.

Bill: Diğer kızak sürücüsüdür. Henry'den daha huysuzdur ve kurtlar tarafından yenerek ölmüştür.

Kiche: Beyaz Diş'in annesidir. Dişi kurt olarak da bilinir. Kıtık sırasında Kızılderili kampından kaçmış bir yarı köpek, yarı kurttur.

Tek Göz: Beyaz Diş'in babasıdır. Tam bir kurttur.

Gri Beaver: Beyaz Diş'in ilk sahibidir. Çok sert bir adam olmasına rağmen Beyaz Diş ona sadakatle bağlıdır. Alkol bağımlısı olduktan sonra Beyaz Diş'i satar.

Lip-lip: Beyaz Diş ile Kızılderili kampında olan köpeklerden birisidir. Beyaz Diş ile devamlı kavga halindedir ve diğer köpekleri de Beyaz Diş'e karşı kıskırtır.

Güzel Smith: Hem fiziksel özellikleri, hem de ahlaki yapısı itibarıyla çirkin bir adamdır. Beyaz Diş'i kavga ettiren de Güzel Smith'dir.

Weeden- Scott: Beyaz Diş'in sevdiği efendisidir. Beyaz Diş'i kavgadan, Bulldog'tan kurtaran kişidir. Zamanla Beyaz Diş'in sevgisini ve güvenini kazanmıştır.

Collie: Çoban köpeğidir ve Beyaz Diş'e güvenmez ama daha sonra çift olurlar.

Yargıç Scot: Weedon Scot'ın babasıdır. Beyaz Diş'e geldiği günden beri ön yargı ile yaklaşmıştır ta ki Jim Hall'u yakalayıp, kendi hayatını kurtarana kadar.

Jim Hall: Hapishaneden kaçan bir suçludur. Yargıç Scot tarafından suçlu bulunup hapse atılmıştır ve Yargıç Scot'tan öcünü almak için gizlice eve girdiğinde Beyaz Diş tarafından saldırıya uğrar.

- **Olay Örgüsü:**

İki adam kuzeyde vahşi doğada ilerlemeye çalışırken yavaş yavaş köpeklerinin sayısı eksilmeye başlar. Köpekler dişi bir kurt tarafından kandırılıp kurt sürüsü tarafından yenmiştir. Köpeklerden ve kızakçılardan geriye sadece Henry ve iki köpek kalır. Kendilerini ateşten bir halka içine alarak diğer kurtlardan kendilerini başka bir kafiye gelene kadar korumayı başarak hayatta kalmışlardır. Kurt sürüsü kıtlık çekmektedir ve bu yüzden sürü gruplara ayrılır. Dişi kurt bu sırada kendine bir eş bulur ve yavruları olur. Fakat yavrukurtlardan sadece bir tanesi hayatta kalır ve bu hayatta kalan yavru oldukça güçlü ve gözü pektir.

Dişi kurtta aslında yarı köpek kanı vardır ve daha önce Kızılderililerle birlikte yaşamış, kıtlık sırasında Kızılderili kampını terk etmiştir. Dişi kurt Kızılderili kampına yaklaşır ve eski sahibi tarafından tekrar yakalanır. Bu sırada beraberinde yavrusu da olduğu için yavru da yakalanır. Kısa bir süre sonra Dişi Kurt, başka bir kızılderiliye satılır ama yavrukurt Gri Beaver'da kalır. Böylece yavrukurt ile anne kurt ayrılmış olur. Yalnız kalan yavrukurt kamptaki diğer köpekler tarafından devamlı hırpalanır ve rahatsız edilir özellikle de Lip-lip adındaki bir köpek tarafından. Beyaz Diş yenile yenile zamanla yenmeyi öğrenir ve güçlü, hırçın bir köpek olur. Sahibi Gri Beaver, Yukon ırmağına gittiğinde viskiye alışır ve içki alabilmek için Beyaz Diş'i Güzel Smith'e satar. Güzel Smith, Beyaz Diş'i köpeklerle kavga ettirerek para

kazanır. Ancak Bulldog ile yaptığı dövüşte Beyaz Diş ciddi yaralar alır ve yenilmek üzereyken Scott adlı bir adam tarafından kurtarılır. Scott, Beyaz Diş'e iyi davranır ve Beyaz Diş Scott'dan sevgiyi ve güveni öğrenir. Scott daha sonra Beyaz Diş'i California'ya götürür. Beyaz Diş burada aile içinde yaşamayı öğrenir ve bir akşam hapishaneden kaçmış bir suçludan Scott'ın babasını korur ve aile içinde daha fazla saygı görmeye başlar. Bundan böyle Beyaz Diş efendisinin sevgili köpeği olarak mutlu bir hayat sürer.

1.3. *BİR ALKOLİĞİN ANILARI (JOHN BARLEYCORN)*

- **Mekân:** Roman Amerika'da geçer. Genellikle Amerika'daki barlar ve meyhaneler anlatılmış. Ayrıca denizde, teknede geçen bölümler de var.

- **Zaman:** Yazar kendi dönemi ve kendi yaşamı hakkında bilgi vermiş, yani zaman 1800'lü yılların sonu ve 1900'lü yılların başları.

- **Bakış Açısı:** Roman birinci şahıs tarafından anlatılıyor. Kendi hayat hikâyesi yani otobiyografik bir eser.

- **Temalar:**

Alkolün İnsan Üzerindeki Olumsuz Etkisi: Alkolün insanlarda ne gibi yan etkileri olduğu ve insana verebileceği zararlar konu edinilmiş.

Zayıflar Yok Olur: Roman boyunca dayanıksız birçok insanın içki ile giriştikleri yarıştan yenik çıktığı anlatılıyor. Ancak dayanıklı olan insanlar alkole karşı koyabiliyor ve bu insanlar hayatta kalıyor. Zayıf insanlar ise alkole karşı koyamadıkları için hayatlarının sona ermesine neden olan hatalar yaparak yaşamlarına veda ediyor.

- **Karakterler:**

Jack London: Yazarın kendisi ana karakter. Kendi başından geçen olayları, içki ile ilgili anılarını anlatıyor.

John Barleycorn: Alkollü içkinin her türü. Romanda genelde kişileştirilerek anlatılmış. Çoğu zaman yazarın rakibi olarak işlenmiş.

- **Olay Örgüsü:**

Romanın başında yazar bir meyhanede arkadaşı ile konuşur. Anlattığı olay gerçek hayat hikâyesidir. Bu romanı yazmasındaki amaç, alkolün ne kadar kötü ve zararlı olduğunu ortaya koymak, kendisinin alkol ile ilişkisi boyunca ne kadar zor durumlarda kaldığını açıklamak ve okuyucusuna ders vermektir. Yazar öncelikle alkol ile ilk tanışmasını, yani babasına bira götürürken, birayı tatması ile başlayan alkol serüvenini anlatır. Çocukluğundan başlayan bütün bu yıllar boyunca alkol ile büyük bir mücadele verdiğini fakat şartlar gereği ondan uzak kalamadığını, güçlü bünyesi ve iyi talihi sayesinde hâlâ hayatta olduğunu anlatır. İçki ile tanışmasının ve bu serüvenleri yaşamasının nedeni olarak içkinin çok kolay ulaşılabilecek bir şey olması ve şartların onu devamlı içki içmeye itmesi gösterilir. Girdiği ortamlar ve yaşamını kazanma biçiminin yani çalışma şartlarının ağırlığı onu hep içkiye yakınlaştırmıştır. Ayrıca bir erkek olarak arkadaş ortamlarında kendisini ispatlamak için hep içki içmek zorunda kalmıştır. Bir süre sonra içkiyle olan ilişkisi kendi iradesinden çıkarak bağımlılık halini almıştır. Ara sıra uzun dönemler boyunca ki bu dönemler denizde kaldığı zamanlara denk gelir, içkiden uzak durmuştur. Ama yaşam biçimi hep bir şekilde yolunun içki ile kesişmesini sağlamıştır. Ünlü olup, maddi açıdan rahatladığı zaman da, artık iyice bağımlı olmuş, bedeni daha fazla içki ister hale gelmiştir.

1.4. *DEMİR ÖKÇE (THE IRON HEEL)*

- **Mekân:** Olaylar Amerika'da geçmektedir. Özellikle San Francisco ve Chicago'da oluşan isyanlar anlatılmaktadır.
- **Zaman:** 20. Yüzyılın başlarında 1914 ve 1918 yılları arasında geçen olayları kapsamaktadır.

- **Bakış Açısı:** Olaylar birinci kişi tarafından, kendi gözlemleri ve yaşadıkları çerçevesinde anlatılmaktadır. Anlatan kişi başkahramanın eşi ve ana karakterlerden biridir.

- **Temalar:**

Sınıf Mücadelesi: Romanda zengin sınıfı ile işçi sınıfı arasındaki mücadele anlatılmıştır. Zengin kesim, gücü elinde bulundururken, o gücü kullanarak işçi sınıfını ezmekte ve gücünü kendi çıkarı için kullanmaktadır. İşçi sınıfı ise kendi haklarını korumak için isyanlar çıkartır ama güçlü olmadığı için zenginlerin gücü altında gene ezilir. Zenginler de kendi sınıflarının çıkarlarını koruyabilmek için işçi kesimini harcamaktan çekinmezler.

Doğru Her Zaman Kazanmayabilir: İşçi sınıfı kendi haklarını korumakta yetersiz kalıyor. Çoğu işçi, haklı olduğu halde davaları kaybedip, haksız bulunuyor. Haklı olmak demek, kazanacağının garantisi olmuyor, çünkü kazanmak için güçlü olmak gerekiyor.

Güçlü Olan Hayatta Kalır: Hayatta kalmanın ilk kuralı güçlü olmaktır. Hayat bir yaşam mücadelesidir ve hayatta kalmak bir diğerinden daha iyi olmaya bağlıdır. Şehirde gücü para sağladığı için zenginler hayatta kalırken emekçiler, işçiler bu yaşam savaşıdan galip çıkamazlar.

- **Karakterler:**

Avis Everhard: Zengin bir ailenin eğitimli kızıdır. Ernst Everhard ile tanışmaya kadar aristokratların arasında zengin bir hayat sürerken, tanıştıktan sonra hayatın diğer yüzünü görünce ihtişamlı hayatından vazgeçmiştir ve yaşadığı hayatı bırakarak Ernst Everhard ile aristokrat sınıfına karşı savaşa katılır. Öykü Avis Everhard'ın günlüklerinde yazılanlardan anlatılmaktadır.

Ernst Everhard: Hitap ve ikna yeteneği çok gelişmiş ve güçlü bir karakterdir. Akıllı bir adamdır ve söz düellolarında karşısındakini kolaylıkla alt edebilmektedir. Romanın ana kahramanıdır ve Avis Everhard'ın eşidir.

Piskopos Morehouse: Aristokrat sınıfının arasında varlıklı bir biçimde yaşayan ama gerçekleri göremeyen iyi niyetli bir insandır. Rahat yaşamını yoksul insanların haklarını çiğneyerek sürdürdüğünü fark ettiği gün, her şeyden vazgeçerek o rahat yaşamı bırakmıştır.

- **Olay Örgüsü:**

Öykü Avis Everhard tarafından yazılmış günlüklerin yıllar sonra bulunup açığa çıkması üzerine kurulmuştur. Avis Everhard, romanın başkahramanı Ernst Everhard'ın eşidir. Ernst, içinde yaşadığı emperyalist-kapitalist düzenin makinelere kölece bağlanmanın düzeni olduğunu, bu düzenin temellerinin alın teri ve halkın kanı üzerinde yükseldiğini ve burjuvaların mutluluklarını bunlara borçlu olduğunu kendi yaşadıkları içinde gösteriyor. Egemen sınıflarla çıkarları iç içe geçenlerin; gazete patronlarının, kilise papazlarının, gerçeklerin halka yansıtılmasına nasıl engel olduklarına, sansürlediklerine tanık olur Ernest. Adım adım toplumu, ilişkileri daha yakından tanımaya başlar. İç içe geçen çıkar birliklerini deşifre etmeye çalışır. Genel olarak sistem dışı karşı kendi pisliklerini gizlerken, bu tür çıkar birliklerini itiraf eden gazeteciler de çıkar.

Bu anlatılanlar medeniyetin beşiği olarak gösterilen 1900'lerin Amerika Birleşik Devletleri'nin arka yüzünde yaşanan olaylardır.

Ernest bir işçi lideri, bir sosyalisttir. ABD'deki sosyalist partinin ileri gelen kadroları arasındadır. Ernest, sosyalizmin felsefesi konusunda kendini yetiştirmiştir. En karmaşık konuları bile sade bir tarzda karşısındakine anlatma, onu ikna etme becerisine sahiptir. Rakiplerinin en çok zoruna giden de bu yanıdır.

Ernest Everhard zengin kulüplerinin toplantılarına katılır. Burjuvalarla onların mekânlarında cesaretle tartışmalar, polemikler yürütür. Düzenin valisinin, yargıcının, tüm yönetici takımının, özünde patronların adamı olduğunu anlatır. Hükümet, işçi önderi Ernest'i satın alma taktikleri geliştirir. Ama o, sınıfına bağlı kalır ve bu teklifleri reddeder.

Kapitalizmin krizi derinleştikçe, tekellerin ve onların hükümetinin saldırganlığı daha da artar. Çünkü işçi grevleri başlar. Kapitalistler ise grevleri kırmak, işçileri sindirmek için grev kırıcılarını ve polisi işçilerin üzerine

saldırtırlar. Pek çok işçi lideri idam edilir. Birçoğu hapse atılır. Tüm bu kanlı hesaplaşmalar 1910'lu yıllarda yaşanır. Chicago'da çıkan ayaklanmalar ve grevler savaş sahnesi gibi canlandırılarak anlatılmıştır. Roman; işçilerin, demir ökçeye yenilmesi yani kaybetmesi ile Avis Everhard'ın günlüklerinin yarım bir şekilde kalması ile bitmektedir.

1.5. DEMİRYOLU SERSERİLERİ (THE ROAD)

- **Mekân:** Roman Amerika'da geçmektedir. Trenlerde seyahat eden bir gencin öyküsü üzerine kurulmuştur.

- **Zaman:** 19.yüzyılın son çeyreğinde Amerika'da yaşanan ekonomik bunalım sırasında 1890'lı yıllarda geçmektedir.

- **Bakış Açısı:** Roman, birinci kişi tarafından anlatılır. Otobiyografik bir metindir. .

- **Temalar:**

Güçlü olan Hayatta Kalır: Roman boyunca yazar hayatta kalabilmek için birçok tehlikeyi aşmak zorunda kalmıştır. Yanında gezen bazı arkadaşları yani diğer serseriler her zaman bu tehlikeleri başarıyla atlatamadıkları için ya sakat kalmışlar ya da ölmüşlerdir. Hayatta kalmaları güçlükleri aşma becerileri ile doğru orantılıdır. Bazı durumlarda da hayatta kalmaları, rakiplerinden daha üstün olmalarına bağlıdır. Ancak rakibinden daha akıllı ya da daha hızlı olan, hayatta kalabilir yahut istediğini elde edebilir.

- **Karakterler:**

Jack London: Kitabın ana karakteri ve başından geçen olayları anlatır. Bir serseri olarak Amerika'yı dolaşır ve bir serseri gözüyle Amerika'yı anlatır. Serseri ruhlu ve çalışmaksızın hayatını geçirmeye çalışan bir karakter.

Hobolar: Amerika'da çeteler halinde yaşayan serserilerdir. Roman'da Jack London hobolar ile sık sık beraber olmuştur.

- **Olay Örgüsü:**

Romanda Jack London'ın yaşamının bir dönemi ve Amerikan yaşam tarzı ve değerleri anlatılmaktadır. *Demiryolu Serserilerinin* konusunun geçtiği yıllar Amerika'da, tarihin en ağır ekonomik bunalımlarından birinin yaşandığı dönemdir. Bu dönemde binlerce iş yeri kapanmış ve yüz binlerce kişi işsiz kalmıştır. *Demiryolu Serserileri*, yazarın hayatının bir bölümünü kapsayan başboşluk yıllarını anlatır. Daha çok trendeki kaçak yolculuk üzerine kurulu olan bu metinde, kaçak yolcuların serüvenleri anlatılmaktadır. London, kimi zaman trenden atılır, kimi zaman aç susuz dilencilik yapar. Kimi zaman trenin ateşçisiyle anlaşır ocağa kömür atarak, soğuk havalarda, canını tehlikeye atmadan yolculuk yapma olanağı bulur. Dilendiği zamanlarda polislerle adeta köşe kapmaca oynar. Bir keresinde de tutuklanarak 30 gün hapis yatar. Sarhoşların kent serserileri tarafından nasıl soyulduklarını görür. Şapka çalmayı öğrenir. Jack London bir dönemde General Kelly'nin ordusuna da katılmıştır. General Kelly'nin ordusu iki bin serseriden oluşan ve Washington'a varmaya çalışan bir topluluktur. Bu topluluğun amacı 1 Mayıs'ta Washington'da toplanarak iş ve ekmek istemektir. İki bin kişiden oluşan bu topluluk, bazı yörelerde hiç konukseverce karşılanmaz. Ordu, yol boyunca, trenlere parasız olarak biner, geçtiği kentlerde serserilik ve dilencilik yapar. Bu serseri sürüsünün geçtiği yerlerde bir tatsızlık ya da olay çıkmasın diye onlara mecburen yemek verilir. London, tek başına yiyecek aramanın toplu olarak yiyecek aramaktan daha kolay olduğuna inanarak ordudan ayrılır.

1.6. *DENİZ KURDU (THE SEA WOLF)*

- **Mekân:** Olaylar değişik mekânlarda geçer. Önce San Francisco koyunda (bir kaza ile) başlar. Daha sonra Pasifik Okyanusu'nda dolaşan bir gemide devam eder. Bir kısım olaylar da Pasifik Okyanusu'nda Rusya yakınlarında bir adada geçmektedir.

- **Zaman:** Olaylar 1800'lü yılların sonları gibi bir tarihte yaşanmaktadır.

- **Bakış Açısı:** Öykü birinci tekil kişi tarafından, romanın ana kahramanı Humphery Van Weyden tarafından anlatılmaktadır. Olaylar ve karakterler, onun kendi yaşadıkları ve gözlemleri doğrultusunda anlatılmaktadır. .

- **Temalar:**

Kendine Yetemeyen İnsan Hayatta Kalamaz: Van Weyden ve Maud Brewster zengin ve hayatta kalmak için ihtiyaçlarını karşılayacak hizmetkârları olan karakterlerdir. Ama gemiye geldiklerinde ikisi de hayatta kalmalarını sağlayacak işlere girerler ve bu işleri yapabilecek duruma gelirler. Adaya çıktıkları zaman da yine kendi kendilerine yetmeyi bilirler. Ve böylece bütün olaylardan sağ olarak kurtulurlar.

- **Karakterler:**

Humphery Van Weyden: Romanın ana kahramanıdır. Babasının ölümü ile kendisine çok büyük bir servet kalan zengin bir beyefendidir. Yaşamak için çalışmasına gerek olmayan, iyi eğitim almış ama fiziksel olarak çok güçlü olmayan bir insandır. Aldığı iyi eğitim ve aklını iyi kullanması sayesinde gemide hayatta kalmayı başarabilmiştir.

Kurt Larsen: Güçlü, erkeksi ve sert bir karakterdir. Kitabın ana karakterlerindendir. Hayalet isimli geminin kaptanıdır. Oldukça sert ve kaba bir mizacı vardır ve bu yüzden bütün gemi mürettebatı kendisinden nefret eder ama fiziksel gücünden dolayı da korkar.

Maud Brewster: Diğer bir ana karakterdir. Kitabın tek bayan karakteridir ve Van Weyden ile birbirlerine âşık olurlar. Van Weyden gibi bu da zengindir ve

yaşamak için çalışmaya ihtiyaç duymamıştır. Yirmi yedi yaşında güzel bir kadındır. O zamana değin kendi işlerini hep başkaları yapmıştır ama akli sayesinde o da hayatta kalmayı başarabilmiştir.

- **Olay Örgüsü:**

Van Weyden bir arkadaşını ziyaret etmek için yola çıktığı geminin batması üzerine bir balıkçı gemisi tarafından kurtarılır. Fakat geminin kaptanı iyi niyetli, insancıl biri değil aksine kaba, sert ve oldukça ters biridir. Van Weyden'e misafir muamelesi yapmaya hiç niyeti olmayan kaptan, onu öncelikle en basit işlerde çalıştırır. Van Weyden, yavaş yavaş güçlenip kendi ayakları üzerinde durmaya başlar. İlk olarak aşçının yanında çalışan Weyden, zamanla ikinci kaptanlığa kadar yükselir ve artık babasından kalan para ile yaşayan Van Weyden'in yerini kendi ayakları üzerinde durabilen bir gemici alır. Fakat gemiye Maud Brewster'ın gelmesi ile Van Weyden'in durumu değişir. Bayan Brewster'a âşık olan Van Weyden, onu koruma içgüdüsü ile hareket etmeye başlar ve bir gün sandallardan biri ile kaçma planı hazırlar. Açık denizde karaya ulaşamayan Van Weyden ve Maud Brewster nerede olduğunu bilmedikleri ıssız bir adaya çıkarlar. Burada kendi yaşam mücadelelerini verirler. Öncelikle kendilerine barınacak bir yer oluştururlar daha sonra bunu sağlamlaştırmak için diğer koydaki fokları avlarlar. İlk başta onlar için imkânsız olan fok avlamak, daha sonra ustalıkla yaptıkları bir iş olur ve barınaklarını daha korunaklı bir hale getirirler. Bir gün uyandıklarında Kurt Larsen'in gemisini harap bir halde kıyıya vurmuş olarak görürler. Gemiye bu ıssız adadan kurtulmanın bir yolu olarak gören Van Weyden ve Maud Brewster gemiyi onarmaya çalışırlar. Ama Kurt Larsen beynindeki tümör yüzünden oldukça rahatsız bir haldedir ve adadan kurtulmak istememektedir bu yüzden de onların tüm çalışmalarını sabote eder. Fakat Kurt Larsen bir süre sonra iyice kötüleşir ve artık kimseye bir zarar veremeyecek hale gelir. Maud ve Van Weyden gemiyi onararak adadan kurtulur.

1.7. MACERA (ADVENTURE)

- **Mekân:** Roman, Pasifik'te Solomon adalarında; tropikal bir adalar topluluğunun göbeğinde sıcak, nem ve dizanteri salgının olduğu, ilkel yerlilerin yamyamlığı hala sürdürdükleri, doğa koşullarının insan karşısına aşılmaz engeller olarak dikildiği bir ortamda geçmektedir.

- **Zaman:** 1900'lü yıllarda hala köleliğin devam ettiği bir dönemdir.

- **Bakış Açısı:** Roman üçüncü bir kişi tarafından sınırlı bir bakış açısı ile yazılmıştır.

- **Temalar:**

İnsanın Doğaya Karşı Mücadelesi: Roman boyunca karakterler, doğa koşullarının insan karşısına aşılmaz engeller olarak dikildiği korku dünyasında hayata karşı direnmenin sınavını vermişlerdir. Salgın hastalıklara, yağmurlara, deniz ve fırtınalara rağmen o küçük adada doğaya karşı ciddi bir yaşam mücadelesi vermişlerdir.

Beyazların Zencilere Hükmetmesi: Adalardaki dağılıma bakıldığında efendilerin hep beyaz, çalışanların yani kölelerin ise hep zenci olduğunu görüyoruz. Adaya gelen herhangi bir beyaz bile efendi muamelesi görürken, zenciler köle olarak sınıflandırılıyor. Joan'ın yanında çalışan zenciler sadece renklerinden dolayı köle olarak nitelendiriliyor ve ikinci sınıf insan olarak görülüyor.

Güçlü Olanın Hayatta Kalması: Romanda ciddi bir hayatta kalma mücadelesi verilmektedir. Öncelikle doğaya karşı, daha sonra insanların kendileri arasında bir hayatta kalma mücadelesine yer veriliyor. Romanın başlarında salgın hastalıktan dolayı birçok insan hayatını kaybetmiştir ancak bünyesi daha güçlü olanlar hayatta kalabilmiştir. Adada yaşayan köleler, yamyamlar ve beyazlar arasındaki mücadeleden beyazlar silahları sayesinde üstünlük sağlayarak çıkıyorlar.

- **Karakterler:**

Sheldon: Romanın ana kahramanıdır. Ölüm ile var olma arasındaki çizgide hareket eden kolonyalist zihniyetli bir kişidir. Okyanusun ortasındaki plantasyonunu her ne şart altında olursa olsun korumaya çalışan, doğaya karşı direnebilen güçlü bir karakterdir.

Joan: Güçlü, zor şartlara karşı dayanıklı ve akıllı bir kadın olmasının yanında güzel ve zarif bir kadındır. Sheldon'un beğenisini ve hayranlığını kazanmıştır.

Gogoomy: Adada çalışan zencilerden biridir. Asi bir kişiliktir. Çok fazla kişiyi öldürmüştür.

- **Olay Örgüsü:**

Sheldon, Solomon adalarında bir plantasyonun yöneticisidir ve bir süredir plantasyonu tek başına yönetmek zorunda kalmış, bu sırada dizanteri salgınında hastalanmıştır. Sheldon, hastalıkla ve zencilerle mücadele ederken, adaya Joan adında genç bir bayan gelir. Beraberinde zenci yardımcıları vardır. Bu bayan öncelikle Sheldon'ı tedavi eder. Joan'ın gelmesiyle adada daha düzenli bir yaşam başlamıştır. Joan, babasını kaybetmiş genç ve güzel bir bayandır. Sheldon, Joan'dan çok etkilenmiştir ve ona karşı bir koruma içgüdüleriyle hareket eder. Fakat Joan güzel olduğu kadar güçlü bir bayandır ve amacı kendi toprağına sahip olmak ve onu işletebilmektir. Bunu tek başına başaramayacağı için Sheldon'un plantasyonuna ortak olmak ister ama Sheldon kafasındaki kadın tabusunu kıramadığı için uzun süre karşı çıkar. Ama daha sonra gelişen olaylar sonucunda Joan kendisini ispat eder ve gücünü kanıtlar. Bu arada Sheldon, Joan'a âşık olur. Ancak ona âşık olan sadece Sheldon değildir, adaya gelen bir komutan da Joan'a âşık olmuştur. Bu süre içinde zenciler arasında ayaklanmalar çıkar. Roman tüm sorunların halledilmesi ve Sheldon'un, Joan'a aşkını itiraf edip beraber, mutlu bir hayat yaşamaya başlaması ile biter.

1.8. *MARTİN EDEN (MARTIN EDEN)*

- **Mekân:** Roman San Francisco- Amerika’da geçmektedir.
- **Zaman:** 1900’lü yıllardır. Sosyalist ve cumhuriyetçi kavgalarının, sınıf farklılıklarının olduğu bir dönemdir.
- **Bakış Açısı:** Yazar kendi hayatını ve kendi dönemini üçüncü kişi ağzıyla anlatmaktadır.

- **Temalar:**

İyi Her Zaman Ortaya Çıkar: Martin Eden çok çalışıp nihayetinde eserlerini editörlere kabul ettirebilir ve hak ettiği ilgi ve başarıyı kazanır. Çalışan ve yeteri kadar iyi olan, sonunda hak ettiği başarıyı kazanacaktır.

Ekonomik Durumlara Göre Sınıf Farkları: Martin Eden yoksul bir gençtir ve zengin bir ailenin eğitilmiş, güzel kızı olan Ruth’a âşık olur. Karşılıklı olarak birbirlerini sevmelerine rağmen bir araya gelemmezler. Bunun nedeni de Martin’in başka bir sosyal sınıfa ait olmasıdır. Martin’in yoksul olduğu dönemlerde ilişkilerine karşı çıkan aile, Martin zengin olduğunda onların bir araya gelmesi için gayret sarf eder.

İnsan Kendi Kendini Eğitebilir: Roman boyunca asıl işlenen temalardan biridir. Martin cahil ve kaba bir gençtir fakat kendisindeki eksikliği fark edince çok çalışarak eğitim seviyesini, davranışlarını bütünüyle değiştirmiştir. Ruth’lara ilk gittiğinde her şeye hayranlık duyarak bakıp, kaba hareketler sergileyen Martin, Ruth’a âşık olduktan sonra inanılmaz yoğun bir çaba ile kendini yetiştirmiş v sonunda gıpta ettiği o insanlardan çok daha üstün bir hale gelerek onların kendisine saygı duymasını sağlamış ve bu insanların hayranlığını kazanmıştır.

- **Karakterler:**

Martin Eden: Romanın ana kahramanıdır. Martin sevgiyi arayan, eleştiriye açık, kendini geliştirmek isteyen, hisli bir kişiliktir. Yazar, Martin Eden’da kendisini anlatmıştır. Eğitimsiz bir denizci olan Martin, zengin bir ailenin

eğitimli kızına âşık olunca kendi kendini eğitir ve yazar olarak hayatını kazanır. Martin, bedenini aşırı derecede zorlayarak çok çalışmış ve sonunda istediği başarıyı elde etmiş olmasına rağmen hayatı, beklentileri doğrultusunda değişmemiştir.

Ruth: Martin'in sevdiği kızdır. Zengin bir ailenin kızı olan Ruth, Martin'in kendini olumlu yönde geliştirmesine vesile olur fakat ailesinin etkisinde kalan Ruth'un Martin ile arası açılır. Ruth zarif, saf ama hırslı bir genç kızdır.

Brissenden: Zengin bir sosyalisttir. Enteresan ve gizemlidir. Martin'in yakın arkadaşıdır ve Martin için önemli bir kişidir.

- **Olay Örgüsü:**

Günlerini gemiler ve meyhanelerde geçiren Martin Eden, çok sık karıştığı çete kavgalarından birinde Arthur adlı zengin birinin hayatını kurtarır. Arthur bu iyilik karşısında Martin'i evlerine yemeğe çağırır ve burada Martin, Arthur'un Ruth adındaki edebiyat öğrencisi kız kardeşi ile tanışır. İlk tanışmalarında Martin yıllardır aradığı aşkın karşısında olduğuna inanır. Bu genç, kültürlü ve güzel kadını etkileyebilme yolunun bilgi, kültür ve sanattan geçtiğine karar verir. O anda büyük bir azimle çalışıp yazar olmaya karar verir ve kim bilir belki o zaman Ruth ile evlenebilecektir.

Romanda bir gemi işçisinin yediklerinden, akşam uykusundan, sosyal çevresinden ve en önemlisi içkisinden feragat ederek, sonu bilinmeyen bir maceraya atılması anlatılmaktadır. Jack London, Martin Eden'da kendi yaşam hikâyesinden kesitlere oldukça sık yer vermiştir. Ruth'a olan saf aşkını, sosyal olarak yabancı bulunduğu bir çevreye ve kendisini yoksulluğundan dolayı aşağılayan insanlara kabul ettirmeye çalışır. Ruth, onun edebiyata olan tutkusunu, çalışma azmini ve yeteneklerini bilmesine rağmen, ona inanmayıp, sürekli düzenli ve normal bir iş bulmasını önerir. Martin ilk başlarda, zenginliklerinin ve bilgilerinin başını döndürdüğü bu insanlara, sonradan, kendisini geliştirdikçe kuşku ile bakmaya ve aslında söylediklerinin, hayat anlayışlarının nasıl da çığ ve özümsememiş olduğunu anlar. Herkes aslında olmadığı insanı oynamakta ve bilmediğini biliyor gibi görünmektedir. Gerçekte hiç kimsenin parasını ve mevcudunu korumak dışında bir idealinin

olmadığını görür. Bu açıdan eskiden sanatın ve kültürün kaynağı gibi duran bu insanlar şimdi gözüne birer asalak gibi görünmekte ve onca imkânlarına, okullara, kitaplara, üniversitelere rağmen nasıl bu kadar cahil kaldıklarına şaşırılmaktadır. Çevresi edebiyatı bilmeden diploma almış edebiyatçılarla, geometri bilmeyen mühendislerle, ekonomi bilmeyen siyasetçiler, biyoloji bilmeyen din adamları ile doludur. İşin garibi herkes aslında hiç haberdar olmadığı ve anlamadığı fikirler üzerinde tartışmakta, şuradan buradan duydukları klişeleri kullanmakta ve neredeyse bir moda halinde düşünmektedir. Martin doğal yeteneği ve hayatın içinde geliştirdiği algılama üstünlüğü sayesinde gerçek bilgiyi ayırt etmesini ve doğal seçkiyle evrimleştirdiği düşünce gücünü bu boş insanlara karşı kullanmayı öğrenir.

Bu süre zarfında gemi işçiliğini bırakarak yazarlıkla geçinmeyi dener. Yazdığı ve yeterince güzel olduğunu düşündüğü birçok eseri, yayımlanmadan geri gelir. Bu dönemlerde çok güç anlar yaşamış, aç kalmış, meteliğe muhtaç hallere düşmüştür. Martin tıpkı aydın geçinenler gibi edebiyattan hınçlarını almaya çalıştıklarına inandığı bir editör ve yayıncı tabakasının varlığını keşfeder. Bu insanlar adeta yerleşik yazar sınıfının değişmesi ve başka yazarların çıkmasına engel olmaktadır. Kendince bunun en büyük sebebini, bir zamanlar bütün bu editör ve yayıncıların yazar olmayı denemiş ve beceriksizlikleri ya da yeteneksizlikleri yüzünden başarılı olamayışlarına bağlar. Onların kompleks sahibi insanlar haline dönüşmüş olduklarını düşünmektedir. Yazılarını yayınlayan bir kaç yayınevi ya da dergi ona parasını göndermez. Martin'in hayatındaki zorluklar ve parasızlık yetmezmiş gibi bunlara bir de, inanmadığı halde kendisini, sosyalistmiş gibi gösteren basın eklenir.

En sonunda kendisini kabul ettiren Martin Eden, artık onların arasında olmaktan memnun olmaz ve çevresinden kendisini soyutlar hatta bir zamanlar çok sevdiği Ruth'u bile reddeder. Tek başına çıktığı bir gemi seyahatinde kendini Okyanusun sularına bırakarak intihar eder.

1.9. TANRILAR VE KÖPEKLER (*JERRY OF THE ISLANDS*)

- **Mekân:** Roman Arangi Teknesi, Salomon Adaları, Malenezya ve Ariel Gemisinde geçer.
- **Zaman:** Köleliğin yaygın ve yasal olduğu dönemlerdir.
- **Bakış Açısı:** Roman üçüncü kişi tarafından anlatılır. Yazar sınırlı bir bakış açısı ile anlatır.

- **Temalar:**

Güçlü birinin Himayesi: Jerry fiziksel olarak çok güçlü bir köpek olmamasına rağmen asaleti sayesinde hep kendisini koruyacak birinin himayesinde olmuştur ve bu şekilde başına gelen onca olaya rağmen her zaman hayatta kalabilmiştir.

İyi şeyler her zaman, her yerde değerlidir: Jerry, iyi bir cins köpektir ve ilk sahibinin beyaz olması nedeniyle yanlarında bulunduğu beyazlardan iyi muamele görür. Daha sonra zenci yerlilerin arasında yaşamaya başladığında da diğer köpeklerden farklı tutulmuştur. Zenci kabilenin reisi, Jerry'nin cinsini bilmese bile onun diğer köpeklerden farklı olduğunu anlayarak onun öldürülmesine izin vermemiştir.

Irksal Özelliklerin Önemi: Roman boyunca Jerry hep diğer köpeklerden, soydan gelen özellikleri sayesinde farklı tutulmuştur. Yine aynı şekilde Jerry, beyazları her zaman zencilerden daha üstün tutmuştur. Irksal özellikleri sayesinde kimileri doğuştan şanslı doğuyor, kimileri ise doğuştan şanssız.

- **Karakterler:**

Jerry: Romanın ana karakteri olan köpektir. Jerry bir İrlanda av köpeğidir ve saf kan asil bir köpektir. Beyazların efendi olduğu öğretilmiş olan bu köpek zencilerden nefret eder.

Bay Haggin: Jerry'nin ilk sahibidir ve ilk efendisidir.

Van Horn: Arangi'nin kaptanıdır ve Jerry'yi Bay Haggin'den satın almıştır. Jerry'nin ikinci efendisidir ama Jerry'nin en çok sevdiği efendisidir. Van Horn

yaşadığı sürece Jerry'yi çok sevmiş ve onu çok kollamıştır fakat zenciler tarafından öldürülmüştür.

Lerumie: Lerumie, zenci bir köledir. Lerumie, Jerry'i hiç sevmez, Jerry de onu hiç sevmez. Hatta Lerumie fırsat yakaladığında Jerry'yi denize atar. Cahil bir zenci köle olan Lerumie güvenilirmez, tehlikeli bir köledir ama beyazlardan korkmaktadır ve beyaz efendilerin yanında Jerry'ye zarar veremez.

Basthi: Kabile reisidir. Çok yaşlı ve zayıf bir zencidir. Çok akıllı bir adamdır. Van Horn'u öldüren de Basthi'dir. Jerry'nin özel bir köpek olduğunu anlayarak onun öldürülmesine karşı çıkmıştır ve ona ayrıcalıklı tutmuştur.

Agno: Basthi'den sonra kabilenin ikinci adamıdır. Kabilenin büyücüsüdür. Jerry'yi hiç sevmemesine rağmen Basthi'nin korkusu ile ona bir şey yapamaz.

Nalasu: Yaşlı, kör bir zencidir. Kan davası yüzünden devamlı tetikte yaşamaktadır. Köyün biraz dışında tek başına yaşar. Jerry'nin en sevdiği zenci efendisidir. Jerry ile aralarında özel bir anlaşma sistemi kurmuşlardır.

Harley Kennan & Villa: Adadan onu kurtaran beyaz efendileridir. Jerry ikisini de çok sevmiştir.

• Olay Örgüsü:

Bir İrlanda av köpeği olan Jerry beyaz bir efendisi olan asil bir köpektir. Jerry, sahibi Bay Haggin tarafından Van Horn' a satılır. Van Horn, Solomon adalarında köle ticareti yapan bir geminin kaptanıdır. Jerry, Van Horn'a satılmasıyla ailesinden ve kardeşlerinden, yaşadığı yerden ayrılmak zorunda kalır. Bundan böyle gemide yaşamak zorunda olan Jerry, zencilerle sorunlar yaşar. Zencileri sevmeyen Jerry gemide zenci kölelerin arasında kalmıştır ama onları yanına yaklaştırmaz. Sıkıştığı zamanlarda da, onu seven ve koruyan efendisi Van Horn'un yanına sığınır. Ancak adalarda yaşayan güçlü bir kabilenin saldırısında Van Horn ve mürettebatı ölünce, Jerry sahipsiz ve savunmasız kalır. Jerry adaya çıkınca onu zenci bir çocuk sahiplenir fakat Jerry'yi daha sonra Agno alır. Agno, Jerry'i sevmez fakat kabile reisi Basthi'den çekindiği için ona hiçbir zarar veremez. Jerry, bu dönem süresince adada çok rahat gezer. Fakat daha sonra Agno, Jerry'yi tuzağa düşürür ve öldürülmesi için Basthi'yi ikna etmeye çalışır fakat Jerry el değiştirerek kurtulur bu durumdan. Kör bir zenci olan Nalasu, bir domuz vererek Jerry'ye

sahip olur. Jerry, Nalasu'yu zenci olmasına rağmen sevmiş ve efendi kabul etmiştir. Nalasu beraber yaşadıkları sürece Jerry'i eğitmiştir ve düşmanlarından Jerry sayesinde korunabilmiştir fakat daha sonra adanın bombalanmasıyla Nalasu ölür ve Jerry yine sahipsiz kalır. Bu sefer de Bay ve Bayan Kennan tarafından bulunan Jerry yeniden beyaz efendiler tarafından sahiplenilmiş olur.

1.10. *UÇURUM İNSANLARI (THE PEOPLE OF THE ABYSS)*

- **Mekân:** Olaylar Londra'da özellikle Londra'nın Doğu Yakasında geçmektedir.

- **Zaman:**1900'lerin başlarında Britanya İmparatorluğunun ihtişamının doruğunda olduğu bir dönemdir.

- **Bakış Açısı:** Yazar kendi ağzından kendi yaşadıklarını ve deneyimlerini anlatır.

- **Temalar:**

Para, Gücü Getirir: İnsanlar hayatta kalabilmek, yaşamlarını devam ettirebilmek için güce ihtiyaç duyar. Vahşi yaşamda bu, fiziksel güç olarak karşımıza çıkar, şehirde ise bu gücü para temsil eder. Parası olan gücü de elinde bulundurur.

Yoksullar Ezilir: Yoksul insanlar güçsüzdür. Doğu Yakasında yaşayan yoksul insanlar diğer kesimden çok daha fazla çalışmalarına rağmen yine de geçimlerini sağlayamazlar çünkü zengin kesim, yoksul kesimin üstünden geçinir ve onların emeklerini sömürür, bunu da paranın onlara verdiği güç ile yapabilmektedir. Sistem, zengini daha zengin, yoksulu daha yoksul yapacak şekilde işlemektedir.

Şehirdeki Yaşam Mücadelesi: Vahşi doğada canlıların verdiği yaşam mücadelesinin bir benzeri şehirde yaşanmaktadır. Vahşi doğada verilen

mücadele ile şehirde verilen mücadele arasındaki fark güçlü olmanın ölçütleridir. Doğada genelde fiziksel üstünlük asılken, şehirde bu, maddi açıdan zenginlik olur. Kim zenginse onun çıkarları gözetilmektedir ve düzen zenginlerin istediği şekilde, başkaca yoksulların aleyhine işlemektedir.

- **Karakter:**

Yazar (Jack London) :Yazar kılık değiştirerek yoksul insanların hayatlarını doğal ortamlarında gözlemleyebilmek için zenginlerin yaşadığı kısımdan yani Batı Yakası'ndan, yoksul insanların yaşadığı kesime, Doğu Yakası'na gider. Zengin olan yazar eski bir denizci kılığında Doğu Yakası'nda yoksul insanlar gibi bir hayat sürer.

- **Olay Örgüsü:**

Britanya İmparatorluğunun ihtişamının doruğunda olduğu 1900'lü yıllarda Londra, Doğu ve Batı Yakası olarak iki kısma ayrılmıştır. Batı Yakası, kapitalizmin kaymağını yiyen yani varlıklı sınıfın yaşadığı kısımken, Doğu Yakası ise kaybetmişlerin yani çalışanların ama emeklerinin karşılıklarını alamayanların yaşadığı 'Cehennem Çukuru' olarak adlandırılan kısımdır. Yazar 1902'de kılık değiştirerek eski bir denizci kimliği ile doğu yakasına gider ve oradaki insanların yaşamlarını gözlemler ve onların sıkıntılarını iyi anlayabilmek için aynı sıkıntıları onlarla birlikte yaşar ve sonucunda da elde ettiği deneyimler ve anıları sayesinde bu kitabı yazar.

1.11. *VAHŞETİN ÇAĞRISI (THE CALL OF THE WILD)*

- **Mekân:** Roman; Northland, Alaska da geçer.
- **Zaman:** Roman 1890'larda altına hücum dönemidir.
- **Bakış Açısı:** Roman üçüncü kişi tarafından anlatılır. Üçüncü kişi diğerlerinin de aklından geçenleri görebilir.
- **Temalar:**

Gelişimin Hayatta kalmak için Gerekliliği: Vahşetin Çağrısı, rahata alışkın olan Buck'ın, dondurucu kuzey soğukunda zor koşullarla mücadele ederek güçlü bir köpeğe dönüşmesinin öyküsüdür. Burada önemli olan sadece hayatta kalmaktır. “Öl ya da öldür” olan kural çok nettir. Buck, ilk andan itibaren bunu fark etmiş ve şartlara uyum sağlamak için her zorluğa göğüs gerebilmiştir. Bütün zorluklara dayanıklılık gösterebildiği için de hayatta kalmayı başarabilmiştir.

İlkel içgüdülerin ve Kalıtsal Hafızanın Gücü: Buck, vahşi dünyaya ayak bastığı andan itibaren hayatta kalabilmek için birçok şey öğrenmiştir ama bunları çok çabuk öğrenmiştir. Buck'ta aslında ilkel içgüdüler ve vahşi atalarından kalma içgüdüler ortaya çıkmış, uyanmıştır. Buck, evcil bir varlık olmasına rağmen doğada hayatta kalma mücadelesi ile ilkelleşmiştir. Güçlü olarak gördüğümüz uygar dünya, aslında ince bir kaplamadan başka bir şey değildir, çünkü zorlayıcı bir durum ile karşılaşıldığında bütün uygar davranışlar yerini ilkel dürtülere bırakarak kaybolur. Vahşetin Çağrısı'nda Buck, doğanın çağrısını duyar.

Medeniyetin ve Vahşi Yaşamın Kanunları: Kitapta anlatılan bir diğer konu da vahşi yaşam ile medeni yaşamın çok ayrı olduğudur. Ama iki yaşamda da kuralları anlamak ve onlara uyum sağlamak gerekir. Şehir yaşamında iyi olan bir insan, vahşi doğada yaşayamaz. Mercedes, Hal ve Charles buna örnektir. Şehirde yaşayabilen bu insanlar vahşi doğada yaşayamıyorlar çünkü şartlara uyum sağlayamıyorlar. Kısacası vahşi yaşamda, medeni dünyada olduğu gibi hatalı davranışlara ve ikilemlere yer yoktur, hatalarının bedelleri yaşam ile ödenir.

Bir Gruba Dahil Olmak: Buck'ın vahşi yaşama alışması için öncelikle bir süre geçmesi gerekir. Kızak köpeği olduktan sonra Dave ile Sol-Leks ona, nasıl kızak çekileceğini öğretir ama buna rağmen onun üstünlüğünü, farklılığını kabul ederler. Dahası gruptaki köpekler yaptıkları işlerle övünürler, hatta ulaşmaları gereken yere daha kısa zamanda vardıklarında kendileriyle gurur duyarlar. Bütün hepsi aynı hedefi paylaşırlar.

- **Karakterler:**

Buck: Romanın ana kahramanı olan köpektir. Olay örgüsü bu köpek üzerine kurulmuştur. Buck yarı çoban, yarı Sen Bernard karışımı güçlü bir köpektir. Roman boyunca Buck gelişir. Doğa koşullarına daha iyi uyum sağlar ve daha da güçlenir.

John Thornton: Buck'ın en son sahibidir. Kuzeydeki altın arayıcılarından biridir. John Thornton ideal bir sahiptir ve Buck ile de örnek bir ilişkisi vardır.

Spitz: François'ya ait köpek takımının lider köpeğidir. Diğer köpekler ile kavga ederek onları korkutur ve 'şeytan köpek' olarak adlandırılır.

Hal, Charles ve Mercedes: Bu üç kişi birlikte ele alınabilir, çünkü üçü de birbiriyle oldukça benzer özellikler taşıyor. Hal ve Charles tecrübesiz ve hırslarına yenik düşen zayıf karakterlerdir, Mercedes ise şımarık ve kaprisli bir kadındır. Buck'ı satın alırlar ama doğal yaşam konusunda hiç tecrübeleri olmayan bu insanlar ne yapmaları gerektiğini bilemezler. Hata üstüne hata yaparak kuzey nehrinde buzlu sularda boğulurlar. Üçü de zayıf ve aptaldır.

• Olay Örgüsü:

Yarı çoban, yarı Sen Bernard karışımı, güçlü bir köpek olan Buck, Yargıç Miller'ın köpeğidir ve rahat bir yaşam sürmektedir. Fakat bir gün evin çalışanlarından biri tarafından kaçırılır ve köpek terbiyecisine satılır. Buck'ın hayatı bundan sonra değişir. İlk olarak köpek terbiyecisi adamdan, kendisinden güçlü olana karşı itaat etmeyi öğrenir. Daha sonra Buck kuzeye gönderilir ve François ile Perrault'a satılır. Kanada hükümeti için posta götürmek üzere kızığa koşulur ve bundan sonra bir kızak köpeği olur. Bu dönemde, içindeki vahşi içgüdüleri ortaya çıkar; kendisini korumayı, savunmayı öğrenir ve artık gereğinde kavga edebilecek konuma gelmiştir. Lider köpek olan Spitz ile kavga eder ve kızakta onun yerini alır. Buck'ın en büyük avantajı çabuk öğrenmesi ve şartlara çok çabuk uyum sağlayabilmesidir. Buck'ın grup liderliği yaptığı kızak ile François ve Perrault rekor bir sürede istedikleri yere varırlar fakat dönüş yolunda yorgun bedenlerine daha fazla ağırlık yüklenen köpekler bunu taşıyamaz ve köpeklerden biri hastalanınca sahibi tarafından vurularak öldürülür. Yolculuğun sonunda tükenmiş haldeki köpekler Amerikalı altın arayıcılarına yani Hal, Charles ve Mercedes'e satılırlar. Buck'ın bu yeni sahipleri

tecrübesiz ve vahşi doğa hakkında bilgisizdirler. Çok fazla eşya yüklerler, köpeklerle kötü davranırlar ve planlamada son derece başarısızdırlar. Yolun yarısında açlıktan köpekler zayıf düşer ve hatta zayıf olanlar ölür. Daha sonra ikazlara dikkat etmedikleri için eriyen buz tabakası üzerinde yol almaya çalışırken buz erir ve tüm köpeklerle birlikte efendileri de ölür. Buck buzun üzerinde gitmeyi reddettiği için hayatta kalır ve artık sahibi Thornton'dur. Buck ve Thornton'un arasındaki ilişki sahip ile köpek arasında olması gereken ideal ilişkidir. Karşılıklı olarak birbirlerini çok severler. Fakat Buck'ın sevgisi içgüdülerinin onu doğaya çekmesi ile karışır. Kendini doğaya, ormanlara çağırılıyor gibi hisseder ve sık sık ormanlara, vahşi doğaya gitmeye başlar. Bir gün ormandan geri geldiği sırada altın arayan Thornton ve arkadaşlarını, Yeehatlar tarafından öldürülmüş olarak bulur. Bunun üzerine sahibinin intikamını almak için onlara saldırır ve birçoğunu öldürüp geri kalanını da korkutarak vahşi doğaya geri döner ve kurt sürüsünün lideri olur. Yeehatlar tarafından artık 'Hayalet Köpek' olarak anılan bir efsanenin kahramanı olmuştur.

1.12. *YANAN GÜNIŞIĞI (BURNING DAYLIGHT)*

- **Mekân:** Olaylar Alaska'da, Yukarı Yukon Irmağı'nın kıyılarında başlar, daha sonra Kuzey Amerika'da New Jersey taraflarında devam eder.
- **Zaman:** 19. Yüzyılın sonları, 20.yüzyılın başlarında, altın arayıcılığına hücumun olduğu dönemlerdir.
- **Bakış Açısı:** Olaylar sınırlı bir bakış açısı ile üçüncü bir kişi tarafından anlatılmaktadır.
- **Temalar:**

Şans: Yanan Günişığı, oldukça şanslı ve önsezisi oldukça iyi olan bir insandır. Şansı her zaman yaver gitmiş ve bütün zorluklardan başarı ile çıkabilmiştir. Hayatta kalabilmek ve başarı sağlayabilmek için şansını doğru kullanabilmek de son derece önemlidir.

Şehir Hayatı ve Doğal Hayat: Romanda Günışığı, vahşi bir hayattan şehir hayatına geçiş yapar ve iki hayatta da kendisini kanıtlar ama iki yaşam tarzı birbirinden çok farklıdır. Şehir hayatında da bir yaşam mücadelesi vardır fakat bu, vahşi yaşamdakinden çok daha farklıdır. Fiziksel güçten daha çok akıl gücüne bağlıdır.

- **Karakterler:**

Yanan Günışığı: Kitabın ana kahramanıdır. Son derece güçlü, dayanıklı ve hayat dolu bir karakterdir. Kolay kolay pes etmeyen ve gittiği her ortamı neşelendirebilen eğlenceli bir kişiliktir. Kitabın ilk bölümlerinde paraya önem vermeyen, risk alabilen bir kahramanken bir süre sonra para hırsı ile çevresini ezen acımasız ve çok sert bir karaktere dönüşür. Fakat Dede ile tanışıp ona âşık olunca tekrar eski haline döner ve para hırsından vazgeçerek tekrar eski kimliğine geri döner.

Dede: Yanan Günışığı'nın âşık olduğu kızdır. Yanan Günışığı'nın yanında sekreter olarak çalışmaya başlar ve bu şekilde Yanan Günışığı ile tanışarak onun beğenisini kazanır. Dede, güzel olduğu kadar akıllı ve prensipli, doğa düşkünü bir kızdır. Atları ve ata binmeyi çok sever ve Yanan Günışığı ile beraber ata binerek arkadaşlıklarını iletirler.

- **Olay Örgüsü:**

Alaska'da, altın bularak çok zengin olan Yanan Günışığı oradaki hayatına şehirde devam etmeye karar verir ve San Francisco'ya taşınır. Herkesin sevgilisi olan, fiziksel olarak çok güçlü ve dayanıklı olan Yanan Günışığı şehirdeki insanları, şimdiye kadar kendi çevresindeki insanlar gibi düşünür ve onlara güvenir ama aldatılır ve parasını kaybeder. Fakat çok zor şartlara alışkın olan Günışığı için bu, ümitsizlik nedeni olmaz ve tekrar sıfırdan başlayarak, kendisini aldatanlardan öcünü alma hırsı ile çalışır ve nihayetinde yine çok zengin olur. Ancak bu kez Yanan Günışığı, büyük serveti elde ederken eski kimliğinden çok uzaklaşmıştır; sevgi dolu, güçlü, eğlenceli Yanan Günışığı'nın yerine gözünü para hırsı bürümüş, kazanmak için her şeyi yapabilecek bir patron gelmiştir. Bu dönemde Yanan Günışığı'nın yanına sekreter olarak Dede adında genç, güzel ve akıllı bir kız alınır. Günışığı,

Dede'ye âşık olur. Fakat Dede, doğa tutkunu, atları çok seven bir kızdır. Günişığı, Dede ile yakınlık kurabilmek, onunla beraber zaman geçirebilmek için ata binmeye başlar ve böylece tekrar bir doğaya dönüş başlar. Dede'ye olan aşkı sayesinde Günişığı eski kimliğine kavuşur ve şehirden taşınıp, küçük bir çiftlik kurarak Dede ile beraber mutlu bir hayat yaşar.

2. BÖLÜM

GÜCÜN EGEMENLİĞİ

Jack London, romanlarında sıkça kendi fikirlerini yansıtmış ve romanlarındaki karakterlerini kendi fikirlerini aktarmakta kullanmıştır. London'a göre güç; egemenlik sağlamak, yaşamdaki haklılığını kanıtlayabilmek ve hayatta kalmak için önemlidir. Yalnızca güçlü olan insanın ya da topluluğun hayatta kalabilmesi ya da refahı söz konusu olabilir. London, güçlülük kavramını hayatın her alanına yayar. Onun için tek bir yönetim biçimi vardır o da “plütokrasi”dir:

Dört milyar dolarlık paranızla, hükümetin içinde yirmi dört sent olsun nüfuz etme imkânınız yoktur. Sizin varlıklarınız boş bir balondur ve yakında zaten o da elinizden alınacaktır. Tüm gücü elinde bulunduran plütokrasidir. Yasaları yapan onlardır, çünkü senato ve parlamento, mahkemeler ve tüm yasa yapıcı organlar onların egemenliği altındadır. Hepsi bu değil. Yasaların arkasında, onları uygulayacak bir güç de bulunmalıdır. Plütokrasi bugün tüm yasaları çıkarır ve uygulamak için de sayacağım kuvvetler emrine sunulmuştur: Polis güçleri, askeriye, donanma kuvvetleri, ayrıca sizin ve bizim ona bağlı olmakla gurur duyduğumuz milisler. (DÖ; s: 137–138)

Görüldüğü gibi “plütokrasi”, onun için bir sistemin adıdır. Ve sistemin adını o, sözcüğün etimolojik anlamıyla kullanmaktadır. Bu yüzden bu terimi “çoklu yönetim” olarak çevirebiliriz. Toplumcu, toplumsal bir yönetim anlayışı London düşüncesinin tabanını oluşturmaktadır. Böyle bir yönetim gerçekleştiğinde aşırı zenginlerin tek silahı olan paraları ellerinden alındığında tüm dinamikliklerini yitireceklerdir. İşte bu ifade London’ı siyasi bir çerçeveye oturtulmasını sağlamaktadır. London, gelecekte umutlu idealist bir toplumcudur. Ancak gariptir ki onun kullanmış olduğu “plütokrasi” terimi sözlüklerde “zenginlerin yönetimi” olarak karşılanmaktadır. Bu da şunu gösterir. Gücün egemenliği konusunda haklıdır. Sistem ayrı belki de en büyük güçtür. Ancak sistem, içindeki tüm güçlerin komut aldıkları son makama göre rengini, anlamını değiştirebilmektedir: Çoklu yönetim ya da paranın yönetimi.

London, romanlarında içten içe hep işçi sınıfının yanında yer almış hatta kahramanlarını işçi sınıfından seçmiştir. O, sınıf kavgalarında hep işçilerin kazanmasını isteyen inançlı bir devrimcidir:

Şimdiye kadar olduğu gibi bundan böyle de kuvvet hükmedecektir. Bu kavga sınıf kavgasıdır. Nasıl sizin sınıfınız derebeyliği, asilliği alaşağı ettiyse benimki, çalışan sınıf ta sizinkini alaşağı edecektir... Hem de bu kuvvet ile olacaktır. (DÖ; s: 86)

Ancak o, gerçek hayattan da kopmaz. Dolayısıyla gözlemci ve gerçekçi yanı daha bir baskındır. Romanlarında işçi sınıfı hep yenilmiştir. Çünkü işçiler aristokrat sınıf karşısında güçsüzdür. Demir Ökçe’de Ernst zengin sınıfı, kartelleri yok edebileceklerini, eşitlik ve adalet getirebileceklerini düşünür ve bunu yine London’ın genel felsefesine uygun bir anlayış ile güçle yapabileceklerini anlatır fakat olaylar planladığı gibi gelişmez. Düşüncelerini gerçekleştirebilmek için gerçekten güce ihtiyacı vardır ama ne yazık ki o yeterli güce sahip değildir ve bu yüzden de hedeflerini gerçekleştiremeyecektir. Bunları ancak kartellerden daha güçlü olabilmesi halinde yapabilirlerdi ama olamadığı için zengin sınıfın egemenliği yine devam edecektir. Karteller ancak ve ancak kendilerinden daha güçlü biri tarafından alaşağı edilebilirler. Böyle bir güç gelene kadar da egemenlikleri devam edecektir. Güç kendisinden daha güçlü biri gelene kadar hükmünü sürdürür. Bunun güzel bir örneği, büyük işletmelerin küçük işletmeleri ve daha büyük işletmenin de büyük işletmeyi iflasa sürüklemesi kaçınılmazdır. Büyük balık küçük balığı yutacaktır.

Sizin şirketiniz sebebiyle, üç küçük bakkal dükkânını ortadan kaldırarak Berkeley’de serbest rekabet ortamını bizzat siz ortadan kaldırmadınız mı? Orada kuvvetli olan sizin şirketti. Ve şimdi sizin şirketten daha güçlü bu acımasız kartelin gücü karşısında korkuyor ve bağıryorsunuz. Çünkü kartel siz değilsiniz. (DÖ; s: 111)

London romanlarında ancak güçlü olan hayatta kalabilmiş ya da egemenlik sağlayabilmiştir. Güçlü olanın davranışında etik bir özellik aramak yanlıştır. Gücü elinde bulunduran insanlar zayıfları sömürürken bunu etik ya da adalet çerçevesinde incelemeler ya da yaptıkları haksızlıklardan dolayı suçlanmadıkları, suçlanmayacakları gibi suçluluk duygusu da hissetmezler

çünkü kuralları koyanlar zaten onlardır ve kendi çıkarları doğrultusunda hareket ettiklerinde de onlara karşı gelebilecek herhangi bir güç yoktur.

- Söyleyiniz, adaletin kanunla bir ilgisi var mıdır? Diye sordum.
- Gülümsedi ve : ‘ Hatalı bir terim kullandınız?’ Dedi.
- ‘Yani güçle mi diyecektim’ diye sordum, kafasıyla onayladı. (DÖ; s: 58)

Kolu kopan bir adam hakkında araştırma yaparken, fabrikanın avukatı ile görüşmede de önemli olanın haklı olmak olmadığını, güçlünün her zaman haklı olacağı anlatılır. Hayatta haklı olmaktan daha önemli olan güçlü olmaktır. Eğer paranız var ise yani gücünüz varsa aynı zamanda haklı da olursunuz. Buna diğer bir örnek yine aynı romandan yapılan bir alıntı içinde gizlidir:“Yargı gücünü karteller ellerinde tutuyor. Halk yani bizler ise, yargıçlarımıza çok fazla para ödeyemiyoruz” (DÖ; s: 117).

İnsanların haklılıkları, mevkileri ve sahip oldukları para ile doğru orantılıdır. Güçlüler her türlü konforu satın alabilecekleri gibi haklılığı da paraları yani güçleri ile elde edebilirler. Belki sayıca çok fazla değildirler ama sahip oldukları güç sayesinde bütün kanunları kendi çıkarları doğrultusunda kullanabilirler ve çoğunluk olan işçi sınıfını ezebilirler çünkü işçi sınıfının varlığı bir güç oluşturamamaktadır.

Giderek etik kavramı sıfırlanır. Etik olmak güçlü olmak anlamına gelir:

Güçlülük doğru olandır, hepsi bu kadar. Zayıflık yanlışır. Bir insanın güçlü olması iyi, zayıf olması kötüdür demenin çok kötü bir yoludur ya da getireceği kazançlardan dolayı, güçlü olmak zevk verici; kötü sonuçlarından dolayı zayıf olmak acı vericidir. (DK; s: 100)

Güçlünün her zaman haklı olması ve efendi olması, yani doğru olması bir anlamda hayatta kalmasını sağlar. Güç her zaman iyidir ve güçlünün her zaman sözü geçer. Zayıf ise her zaman ezilir ve haksızdır. Gücün hâkimiyeti şehir yaşamında da kendisini ve egemenliğini göstermektedir.

Güçlünün egemenliğinin esas olduğu yaşamda London, kimin güçlü kimin güçsüz olduğunu da açıklamıştır. Güçlünün en basit tarifini, yemek kuyruğunda beklerken, görevlilerin sırada bekleyen insanları saatlerce içeriye

almadıklarına ve bu insanlara kaba davranıp, onları aşağılama hakkını kendilerinde bulduklarına şahit olduğu sırada yapmıştır:“Dünyanın düzeni şudur ki, bir başkasını besleyen adam, o adamın efendisidir” (Uİ; s: 131). Görevli gücü elinde bulunduruyordu çünkü sistemde ona bir yetki verilmişti yani güçlüydü, istemediğini içeri almayabilir ve onu aç bırakabilirdi çünkü bu insanlar güçsüzdür, zayıftır, yoksuldur.

Yoksul olduğu için güçsüz olan, güçsüz kılınan insanlar diğerlerine nazaran daha zor şartlarda yaşatılıp aynı zamanda da en iğrenç işleri yapmak zorunda bırakılır:

Verilen berbat yiyecek ve yatılacak yelken bezi karşılığında iki kilo üstüğü toplamak, bilmem kaç yüz kilo taş kırmak, ya da en iğrenç işleri yapmak yoksul oldukları için suçlu olan insanlara verilen bir cezadır. Yetkililer tarafından yapılan bir hırsızlıktır. Bunlar, kapitalist işverenlerden daha az şey verirler yaptıkları iş karşılığında. Aynı işi özel sektörde bir işveren için yapsalar kendilerine çok daha iyi yatacak yerler, iyi yiyecekler, daha fazla eğlence bulur ve hepsinden önemlisi, daha büyük bir özgürlük elde ederlerdi. (Uİ; s: 194)

Yoksul insanların naçar kalmış oldukları anlaşıldığında onların durumu, işveren konumunda olan insanlar tarafından kullanılır. Bu da daha fazla kazanç elde etmek için yoksulların daha da sömürülmesine yol açar. Güçsüz olanların itiraz etme hakları olmadığı için ezilmek kaçınılmazdır. Bunun sonucunda da üstün olan daha da güçlenir ve elde ettiği ekonomik güç sayesinde refah içinde yaşar.

Jack London’un romanları tezli romanlardır. Ve bu romanların güç odağı çevresinde döndüğü ve ilişkilerin de çatışan güçler ilişkisi olduğu söylenebilir. Güç karşımıza üç biçimde çıkar:

1. Doğa gücü
2. Hayvan gücü
3. İnsan gücü

İnsan; bu güçleri aşmak, dizginlemek, yönetimine almak zorundadır. Aksi takdirde yaşama şansı kalmaz.

2.1. DOĞA GÜCÜ

Donmuş ırmağın iki yakası karanlık ladin ağaçlarıyla kaplıydı. Rüzgâr dalların üzerindeki kar örtüsünü az önce sıyırmıştı, git gide silinen gün ışığı altında ağaçlar kopkoyu, korkunç karartılar halinde birbirlerinin üzerine doğru abanıyorlarmış gibi görünüyordu. Cansız, kımiltısız, acı bile duyulamayacak kadar ıssız ve soğuk olan bu yabanıl ülke üzerine ağır bir sessizlik çökmüştü. Gizliden gizliye acı acı çınlayan bir kahkaha gizliydi sanki; tüm acılardan daha korkunç, buz gibi soğuk, bir Sfenks gülümseyişi kadar donuk, zorunluluk kadar tutkulu bir kahkaha! Acımasız, uçsuz bucaksız bir sonsuzluk, yaşamla ve yaşama çabasının gereksizliğiyle alay ediyor gibiydi sanki. Kuzeyin o saf, o dur durak tanımayan buz gibi vahşetiye bu. (BD; s:5)

İzlendiği gibi anlatıcı için doğa, insan özelliklerine sahip. “Korkunç karartılar” (BD; s:5) halinde görünüyor, yani insana korku salabiliyor, içinde acı acı çınlayan bir kahkaha”(BD; s:5), “hem de tutkulu bir kahkaha” (BD; s:5) saklıyor. Acımasız, alaycı, soğuk ve vahşi...

Doğanın kendisi, yarattığı baş edilmez, ölümcül olaylarıyla ürkütüyor insanları. “Kışın denizde kopabilecek şiddetli fırtınalardan asla sağ çıkamayacağımızı biliyordum”(DK; s: 343). Doğaya karşı bir mücadele yürütülüyor. Deniz yolculuğu yapıyorlar fakat çok sis var, bu yüzden önlerini göremiyorlar. Aynı anda bir akıntı onları içine alıyor ve kaza yapıyorlar. Gemi batıyor. Birçok insan hayatını kaybediyor. Doğaya karşı mücadelede, bu örnekte, insan kaybediyor. Doğa ile mücadelelerinde denizde asla başarılı olamayacaklarını biliyorlar, çünkü sandalları çok küçük ve fırtınalı anlarda hiçbir şansları olamayacağının farkındalar.

Oysa soğuk, hareketin her türlüünü kötümserleştirmeye kararlıdır. Sular denize dökülmesin diye ırmakları dondurur, ağaçların ta iliğine, kemiğine işler, özsuyunu dondurup kurutur. Ama asıl insanoğluna düşmandır o; çünkü insan, yaratıkların en devingenidir, durağanlığa karşı sürekli bir başkaldırma içindedir ve işte bu nedenledir ki soğuğun özellikle yere sermeye can attığı bir yaratıktır.(BD; s: 6)

Burada yine aynı şekilde doğa yani kuzey yaşamının zorluğu ve insanın hayatta kalmak için doğaya karşı nasıl bir dirençte bulunması gerektiği açıklanmış.

Ancak kahramanı hayvan olan romanlarda, bu kez doğayla mücadelede hayvan öne çıkarılır. Hayvan, öbür canlılara düşman bir özne olarak belirir. Aşağıdaki örneklerde doğayla mücadele eden hayvan olarak köpeğin kahramanlaştırılması da ilginçtir. Yazar kendi mücadelecisi kimliğini köpeğin nitelikleriyle buluşturmuş gibidir:

Irmağın sarp kıyıları arasında kıvrıla büküle aktığı yerlerde tepe bayır demeden koşuyor, derelerin ırmağa döküldüğü çatal ağızlarından yüzerek geçiyordu. Donmaya yüz tutmuş ırmak kıyısı boyunca koşarken zaman zaman ayakları altındaki buz tabakası kırıldı, buzlu suların akıntısına kapılıp gitmemek için büyük bir çaba harcadı. Irmak boyundan ayrılp kara yoluyla yollarına devam ettiklerini sandığı yerlerde tanrıların ayak izlerini araştırdı. (*BD*; s: 124)

Burada Beyaz Diş kampa göç ederken onlarla gitmiyor ve bir süre sonra yalnız kalmamak için bir de kıtlıkta yemek bulamadığı için tekrar kampa dönmek istiyor ve efendisini arıyor. Ama bu süre zarfında da doğaya karşı bir mücadele veriyor. Çünkü o bölgede kış şartları zaten yeteri kadar ağırdır.

Başka bir romanda bu kez mücadele eden Jerry adında bir köpektir:

Denize düştü, bir hayli su yuttuktan sonra, yüzeye çıktı. Soluğu kesiliyordu, ama yüzüyordu yinede. Yüzmeyi tek başına becermişti. Soluk alır gibi, gayet doğal bir şekilde öğrenmişti. Rüzgâr, çılgınca esiyordu. Fırtınayla yükselen dalgalar, ağzına, burnuna giriyor, gözlerine çarpıp kör ediyordu. Çabalarken, soluk almak için burnunu havaya dikiyordu. Suyun içinde dik duramayınca ayaklarını vurması da bir işe yaramadı ve battı. Biraz daha deniz suyu yuttuktan sonra suyun üstüne çıktı, ama bu kez içgüdüsel olarak boylamasına uzanıp yüzdü. (*T&K*; s: 50–51)

Jerry denize düştükten sonra doğaya karşı bir mücadele veriyor. Şiddetli dalgalarla ve okyanus suyunda yüzmeye çalışıyor. Kendi içgüdüsel davranışları ile hayatta kalmayı başarabiliyor.

2.2. HAYVAN GÜCÜ:

Jack London, doğanın bir parçası olan hayvanı da tıpkı doğa gibi baş eğdirilecek bir varlık olarak görür. Ancak onun hayvanlar konusunda dikkat

ettiği, altını çizdiği konu hayvanlar arası ilişkide acımasızlıktır. Gücü gücüne yetene, kıran kırana bir ilişkidir onların arasındaki.

Lider köpek ve takımın kabul edilmiş önderi olarak Spitz, üstünlüğünün, bu garip Southland köpeği tarafından tehdit edildiğini seziyordu. Gerçekten de Buck onun için garip bir köpekti. Çünkü o zaman dek tanıdığı bütün Southland’li köpeklerin içinde bir teki bile ne kampta ne de kızakta değerli bir yaratık olarak dikkatini çekmemiştir. Hepsi yumuşacık, çalışmaktan, donmaktan ve açlıktan ölüp giden köpeklerdi. Buck bir istisnaydı. Yalnız o dayanmış, gelişmiş; güçte, vahşilikte ve sinsilikte bir Eskimo köpeği ile boy ölçüşebilmişti. ... Olağanüstü bir kurnazlığa sahipti ve ilkelilikten öte bir şey olmayan bir sabırla uygun zamanı bekliyordu. (*VÇ*; s: 50)

Dikkat edilirse hayvanlar arasında da yönetenler ve yönetilenler var. Ve yönetim en güçlüsüdür. Bu yüzden de hayvanlar arasında lider olmak, güç yanı sıra yönetmeyi isteme arzusuna, ırka, soya bağlı bir nitelik olarak da belirir. Buck güçlü olduğu için Spitz onu rakibi ve düşmanı olarak görüyor. Spitz güçlü bir köpek ve şu an köpekler arasında lider konumunda ama Buck ondan daha güçlü olduğu için daha sonra Spitz’i yenecek ve liderliği alacaktır: “Buck’tan muhtemel bir lider olarak korkuyordu Spitz. Ve bu Buck’ın da gururuydu” (*VÇ*; s: 51).

Kargo götürmekte olan iki adam arasında geçen şu konuşma, insanların hayvanları nasıl gözledikleri konusunda bilgi vermektedir:

– Şeytanın biri şu Spitz, dedi Perrault. Günün birinde Buck’ı öldürecek. Ama Buck iki şeytana bedel, yanıtını verdi François. Buck’ı sürekli olarak izledim. Bundan eminim. Dinle: günün birinde bir canavar kadar kuduracak o ve sonra Spitz’i yiyip, artıklarını da karın üstüne tükürecek. Bundan eminim. (*VÇ*; s: 49)

Buck üstün özellikleri sayesinde hâlâ hayattadır. Ama onunla aynı ırktan olan diğer köpekler bu şartlara dayanamayıp çoktan ölmüşlerdir. Zayıf ya da güçsüz olanların sonu yenilmektir. Bu hayata karşı bir yenilgi de olabilir rakibine karşı bir yenilgi de: “Sonunda, dördüncü gün biterken, iri geyiği yere yıkmayı başardı. Bir gün bir gece avının başında kalıp, yedi, uyudu, çevresinde döndü, dolandı” (*VÇ*; s: 143). Doğanın kendisi de varlıkları da,

sürekli bir hareket, dönüşüm içinde. Bu akış sürekli bir seçmeyle yoluna devam etmektedir:

Ama yine de bir yaşam vardı bu yabancı topraklarda, hem de öyle kolay kolay pes etmeyen direngen bir yaşam! Çünkü kurda benzer bir köpek sürüsü donmuş ırmak yatağı boyunca güç bela ilerlemeye çalışıyordu. (BD; s:5)

Yaşam mücadelesinin kurtlarla köpekler arasında olduğunu ileriki bölümlerde okuyoruz fakat en önemli mücadele aslında canlılar ile doğa arasında veriliyor. Çevre şartları çok sert ve zordur. Böyle bir ortamda hayatta kalmayı her canlı başaramayabilir.

2.3. İNSAN GÜCÜ:

İnsan yaşamının temelindeki ilke ve görünümle hayvan yaşamından farksızdır. Jack London için insan eşit hayvandır. Bu yüzden insanları anlatırken kullandığı nitelemeler, yaptığı benzetmeler de benzerlik gösterir. Şehir kurtlarının, yani insanların avlarını nasıl ele geçirdikleri ve kendi aralarındaki mücadele şöyle anlatılıyor:

Adam sarhoştur. Yalpalayarak karşıdaki kaldırıma yürür ve boş bir arsadan kestirme giderek ortadan kaybolur. Av çığlığı atılmaz, ama sürü hızlı bir kovalamaca için ileri atılır. Boş arsanın ortasında adamı yakalarlar. Ama bu da ne? Hırlayan ve tehditkâr sesler çıkaran küçük, garip şekiller sürü ile avı arasındadır. Bu başka bir demiryolu çocuğu sürüsüdür ve düşmanca bir sessizlik anında o adamın onların avı olduğunu öğreniriz, sokaktan sokağa onu izlemektedirler ve biz onların avına karışmaktayızdır. Ama bu ilkel bir dünya. Bu kurtlar yavrukurtlardır. Bizim sürü ileri doğru atılır. Yavrukurtlar bağırışıp çığlık atarlar ve küçük iblisler gibi dövüşürler. Sarhoşun çevresinde ona sahip çıkma mücadelesi çok şiddetli bir şekilde sürmektedir. Adam yere devriliyor, sonra tıpkı Yunanlıların ve Truvalıların düşen bir kahramanın vücuduna ve zırhına sahip çıkmak için birbirlerine girişmeleri gibi, çarpışma adamın vücudu üzerinde şiddetle sürüyor. Çığlıklar, gözyaşları ve ağlamalar arasında yavru-kurtlar avdan yoksun bırakılıyor ve bizim sürü ipsizi deviriyor. (DS; s: 156)

İnsan yırtıcılığı, kent sokaklarında olduğu gibi içte, kapalı mekânda da aynıdır.

Hapishane içinde de mahkûmlar arasında, dışarının, dış dünyanın acımasız kuralları sürdürülür. Aşağıdaki satırlarda güçsüz bir adamın nasıl ezildiği anlatılıyor. Aynı vahşi doğadaki güçsüz hayvanların başına gelenler, burada

güçsüz insanların başına geliyor. Bu anlamda vahşi doğa ve şehir yaşantısı arasında bir fark yok. Her yerde güçlü hayatta kalıyor ve güçsüz, hep ezilen, yok olan yani yem olandır. Hayatta kalabilmek için güçlü hatta çok güçlü olabilmek gerekiyor. Daha doğrusu yaşamak için rakiplerinden daha güçlü olmalısın. Melez adamın çığlıkları ile *Beyaz Diş* romanındaki, kurtlara yem olan köpeğin çığlıkları birbirine son derece benziyor aynı şekilde oradaki köpek ile melez'in özellikleri de birbirine çok benziyor:

Melez, olayı durup seyretmekte olduğum yere çarptı. Ayağa kalktı ve bir an için ayakta dikildi. O an için kollarını iki yana açtı ve korkunç bir korku, acı ve ıstırap çığlığı attı. Aynı anda kalın hapishane elbiselerinin parçaları deri değiştiriyormuş izlenimi uyandırırçasına üzerinden düştü, onu tamamen çıplak bıraktı ve vücudunun her yerinden kanlar aktı. Bir an sonra da bilincini yitirmiş bir şekilde yere yığıldı. Dersini almıştı ve onun çığlığını duyan o duvarlar arasındaki her mahkûm dersini almıştı. Ben de dersimi almıştım. (DS; s: 103)

Aynı sistem her kademedede, insanın adım attığı her yerde işliyor. London bunu, toplumun en düşük gördüğü canlı varlık olarak hayvandan, yine insan olarak cezalandırdığı mahkûmlardan ve toplumun zengin kesimlerden örnekler vererek yürürlükteki yasayı belirginleştirmeye çalışıyor. Wall Street'i "Asfalt Cangıl"(Asfalt Jungle) olarak nitelendiriyor:

Sonra, Meydancıbaşı onu işten çıkarıp yeniden hapishane avlusunda ağır işte çalışmaya göndermekte tehdit edebilirdi. Ve yine, on kişi sıradan meydancılar olan bizler vardık. Onun servetinin farkına varırsak, sessiz bir günde, hepimiz onun üzerine çullanarak bir köşeye sıkıştırır ve onu yere devirebilirdik. Ah bizler kurt sürüsüydük, inanın bana –tıpkı Wall Street'te iş yapanlar gibi. (DS; s: 99)

3. BÖLÜM

GÜÇ ETMENLERİ

Bu bölümde Jack London'un, bu tez kapsamı içinde ele alınabilinen romanlarında ortaya çıkan güç sağlayıcı öğeler, yani güç kaynakları güç etmeni olarak değerlendirilecek ve ayrı ayrı incelenmeye çalışılacaktır. Böyle bir incelemenin, bir yandan Jack London'un güç dünyasının haritasını ortaya koyarken bir yandan da konuyla ilgili genel bir görünüm sağlayacağı düşünülmektedir.

3.1. BEDENSEL GÜÇ

London'ın romanlarında ancak güçlü olan hayatta kalabilmiştir. Güç dendiğinde ilk akla gelen fiziksel olarak güçlü olmak ya da dayanıklı olmaktır. Fiziksel olarak güçlü ya da dayanıklı olanlar her zaman hayatta kalabilmiş ve şartlara uyum sağlayabilmiştir. Romanın konusu her nerede geçerse geçsin fiziksel olarak güçlü ve dayanıklı olmak çoğu zaman hayatta kalmayı sağlayan etkili bir güç etmeni olmuştur. Fiziksel gücün hayatta kalmayı sağlamadaki etkisi Jack London'ın romanlarında sıkça görülür. London'ın incelenen on iki romanında fiziksel ya da bedensel güç oldukça etkilidir ve hatta fiziksel güç en sık vurgulanan güç etmenlerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Fiziksel olarak güçlü olmak çoğu zaman avantaj sağlar fakat asıl etkili olduğu, büyük bir avantaj olarak karşımıza çıktığı yer doğal yaşamdır. Vahşi yaşamda canlılar özellikle fiziksel güçlerine ve dayanıklılıkları ölçüsünde hayatta kalmayı başarabilir. Çünkü vahşi yaşamda doğal koşullar oldukça zorlayıcıdır. Bu yüzden ancak çok dayanıklı ve güçlüler hayatta kalabilmektedir.

Vahşetin Çağrısı, fiziksel gücün ne kadar önemli olduğuyla, hayatta kalabilmek için ne denli önemli bir rol oynadığıyla ilgili örneklerinin bol olduğu bir romandır. Konusu gereği vahşi yaşamda köpeklerin verdiği

mücadele anlatılırken dayanıklı olmak ya da fiziksel olarak yeteri kadar güçlü olmak öne çıkarılmıştır: “Bu insanların köpeklerle ihtiyaçları vardı, çalıştırmak için kullanacakları, güçlü kasları olan, onları donmaktan koruyacak kalın bir kürke sahip, iri köpekler istiyorlardı.” (*VÇ*; s: 5). *Vahşetin Çağrısı* ’nda köpek seçimi yapılırken bile, özellikle fiziksel olarak güçlü köpeklerin tercih edildiğini görmekteyiz. Soğuğa karşı kalın bir kürkü ve ağır işlerde kullanılabilecek güçlü kasları olan iri köpekleri tercih ediyorlar çünkü uzun yol kat edecekler ve geçmeleri gereken yollarda şartlar oldukça zorlayıcıdır. Bu şartlardaki bir yolculukta ancak ve ancak yeteri kadar güçlü ve dayanıklı olan köpekler işe yarar ve yolculuğun sonuna kadar hayatta kalmayı başarabilir. Fiziksel olarak dayanıklı olmak bu açıdan son derece önemlidir. Zaten romanın ana karakteri Buck adlı köpek de dayanıklı olduğu için değerlidir.

Gelişimi (ya da gerilemesi) çok çabuktu. Kasları çelik gibi sertleşmiş, her türlü sıradan acıya karşı duygusuzlaşmıştı. İçsel olduğu kadar dışsal bir ekonomiye de sahip olmuştu. Ne denli kötü, sindirilmesi ne denli zor olursa olsun her şeyi yiyebiliyordu ve bir kez yedikten sonra da mide suları son yemek parçasına kadar midesindeki her şeyi paramparça ediyordu; ve kanı bunları vücudunun en uzak köşesine kadar taşıyor, en sert, en dayanıklı dokuları oluşturuyorlardı. Görme ve koklama duyuları epeyce keskinleşmişti ve bu sesin bir barış haberi mi yoksa bir tehlike belirtisi mi olduğunu anlayabiliyordu. (*VÇ*; s: 36)

Buck, rahat bir ortamda yetişmiş fakat güçlü ve oldukça da dayanıklı bir köpektir. Doğa koşullarına fiziksel olarak güçlenerek ayak uydurmuştur. Eğer bu kadar güçlü ve dayanıklı olmasaydı yaşayacağı zor şartlara vücudu dayanamaz ve hayatta kalamazdı. Aslında Buck doğduğu andan itibaren özel ve farklı bir köpekti. Zaten hayatta kalmasını da buna borçluydu fakat bu gücü sayesinde ev yaşamında da rahat ve sevilen bir köpektir: “Ama Buck ne bir ev köpeği ne de bir sürü köpeğiydi. Krallığın tümüne sahipti o. ... Teriyerlerin arasında gururla yürür, Toots ile Isabel’i hiç önemsemezdi. Çünkü o kraldı” (*VÇ*; s:7.) Buck, birlikte yaşadığı aile tarafından son derece sevilmiş ve diğer köpeklerden ayrı tutulmuştur. Çiftlikte birçok köpek olmasına rağmen o, diğer köpeklerle oranla daha fazla saygı görmüş ve kayırılmıştır. Bunun nedeni, öncelikle çiftlikteki diğer köpeklerden daha güçlü olduğu için onlar üstünde hâkimiyet kurabilmiş olması ve bu güç ve hâkimiyetin ev halkı tarafından da

fark edilip onaylanmasıdır. Buck iri cüssesi ve gücü sayesinde diğer köpeklerden ayrılmış ve saygı görerek yaşadığı aile içinde önemli bir yere sahip olmuştur.

Fiziksel olarak güçlü olmak, kabul görmeyi sağlar, bunun yanında bazı durumlarda hâkimiyeti de sağlamaktadır. Buck, bedensel gücü ve dayanıklılığı sayesinde kızak köpekleri arasında önce kendini kabul ettirmiş daha sonra da diğer köpekler arasında lider pozisyona gelmiştir. Onun diğer köpekler tarafından kabul görmesini ve liderliğe kadar gitmesini sağlayan fiziksel gücü ve dayanıklılığıdır. Eğer Buck, bu kadar güçlü olmasaydı ve şartlara uyum sağlayamasaydı lider olabilmek bir yana, zayıf düşüp ölebilirdi. Kurt sürüsü ile olan bir kavgada Buck, fiziksel olarak güçlü olması sayesinde kurt sürüsünü, sayıca çok daha fazla olmalarına rağmen alt etmeyi başarmıştır.

Allak bullak bir halde, bir araya üşüşmüşler, avlarını alaşağı etme telaşı içinde karmakarışık olmuşlardı. Buck'ın eşsiz hızı ve çevikliği fazlasıyla yararlı oldu ona. Arka ayakları üstünde dönüyor, ısırpıp derin yaralar açıyordu. Bir anda her yerdeydi. Öylesine çabuk dönüyor ve dört bir yanını koruyordu ki görünüşte kırılması olanaksız bir saf meydana getirmişti. ... Burada öylesine iyi tutundu ki bir saat sonra kurtlar bozguna uğrayarak geri çekildiler. Hepsinin dili dışarıya sarkmış, sallanıyor, beyaz dişleri ay ışığında hain hain parıldıyordu. (VÇ; S: 149)

Buck, kurt sürüsü ile arasında geçen bu mücadelede bir saat dayanabilmiş ve sonunda kurtlar bozguna uğrayarak geri çekilip, gitmişlerdir. Zayıf ve dayanıksız olanlar ezilmeye hatta yok olmaya mahkûmdurlar. Bir defa açık verdiği zaman toparlanman çok daha güç ve zor olur. Bu yüzden hayatta kalabilmek için hiç düşmemek gerekir, çünkü düşüp tekrar ayağa kalkmak kolay değildir. Düştüğün zaman sadece izleyici olanlar bile üzerine gelir. Zayıf olandan herkes faydalanmak ister: “Acımasızca. Bir kez yere düşmeye gör, işin bitikti artık. Öyleyse, o da asla yere düşmemeye çalışacaktı” (VÇ; s: 25). Buck, roman boyunca ayakta kalmak için olanca mücadelesini vermiştir. Eğer bir defa düşseydi belki toparlanmak için başka bir şansı olmayabilirdi.

Buck'ın dayanıklı ve fiziksel olarak ne kadar güçlü olduğuyula ilgili örnekleri romanda sıkça görebiliriz. Bunlardan biri de, yaptıkları seyahat

süresinde kızak köpeklerinin teker teker dayanamayarak ölmesine ya da çok zayıf ve işe yaramaz hale gelmesine rağmen Buck'ın, son beş köpek arasında kalmasını ve hâlâ mücadele ediyor olmasını gösterebiliriz. Bu son beş köpek diğer köpeklerden daha dayanıklı oldukları için hala hayattadırlar. Ancak Buck fiziksel gücü, dayanıklılığı yanı sıra aynı zamanda zekidir. Bunu grupta lider konuma gelerek ve iyi bir lider olarak da kanıtlamıştır. Spitz'in yani kedinden önceki lider köpeğin yapamadıklarını dahi kısa sürede yapabilmıştır:

Kampta ilk gece asık yüzlü Joe sertçe cezalandırıldı. Spitz bunu yapmayı asla becerememişti. Buck üstün ağırlığı sayesinde ona rahatça boyun eğdirdi ve dişlerini gıcırdatmaktan vazgeçip merhamet dilenmek için sızlanıncaya dek hırpalandı. (VÇ; s: 67)

Buck her yönden daha üstün olduğunu kanıtlıyor. Akıllı ve fiziksel üstünlüğü sayesinde daha iyi bir lider köpek oluyor ve Spitz'in cezalandırmaya çekindiği Joe'ya bile dersini verebiliyor. Buck fiziksel gücünün avantajını her zaman ve her alanda kullanabilmiştir. Fiziksel güç Buck'a sadece grupta liderlik ve hâkimiyet değil bunun yanında hem kendisinin hem de çevresindekilerin hayatta kalmasını sağlayabilmiştir:

Bir kez daha ip boynuna bağlandı ve Buck suya atladı. Ama bu kez doğru akıntı içine girmişti. Birincisinde yanlış hesap yapmıştı ama aynı hatayı ikinci kez yapmayacaktı. Pete kıvrılmasını engellemeye çalışırken Hans ipi yönetiyor, gevşememesine dikkat ediyordu. ... Hans ipi ağacın çevresine bağladı; Buck ile Thornton suyun altından hızla çekilmeye başladılar. Boğuşarak, soluksuz kalarak, bazen biri, bazen öbürü suyun üstünde, ırmağın taşlık yatağına çarpıp kayalara vura vura kıyıya vardılar. (VÇ; s: 115)

Beyaz Diş de, tamamıyla vahşi yaşamda geçmektedir ve bu yüzden de fiziksel güç son derece ön plandadır:

Çelimsizler, yavrular ve yaşlılar gittikçe arkada kalıyordu. Sürünün öncü gurubundaki en güçlü kuvvetli kurtların bile derileri kemiklerine yapışmıştı neredeyse. Her şeye karşın yine de fazla yorulmayacak bir biçimde yol almaktan geri durmadılar. Sakat hayvanlar bu hıza ayak uyduramıyordu. Hiç bitip tükenmeyecekmişçesine işleyen çelik gibi kasları vardı. (BD; s:44)

Doğaya karşı verilen bu mücadelede kurt sürüsü kıtlıkla savaşmak zorunda ve yiyecek aramak için göç ederlerken günlerce aç kalıyor. Ancak sadece dayanıklı olmak hayatta kalabilmek için yeterli olmayabilir çünkü kıtlığın söz konusu olduğu dönemlerde rekabet, fazlasıyla ön plana çıkar ve yaşamına devam edebilmek için diğer rakiplerinden daha güçlü olması gerekir:

Açlıktan bir deri bir kemik kalanlar da birbirlerine düştüler; kendilerinden daha zayıf olanları buldukları yerde öldürmeye başladılar. Yalnızca daha güçlü olan hayvanlar kurtarabildi postu. Avcılıkla geçinen Kızılderililerin yaşlı ve zayıf olanları açlığa dayanamayıp öldüler. (*BD*; s: 144)

Yavrukurt ve keklik arasında geçen bir mücadelede yavrukurt, annelerinin direnmedeki sebatı yüzünden yavru keklikleri yiyemez. Üstelik anne keklik tarafından hırpalanmış ve aç kalmıştır. Bu olayın farklı bir versiyonu vaşak yavruları ve anne kurt olarak karşımıza çıkar. Anne kurt, vaşak yavrularını bulur ve onları yer, hatta bir yavruyu da yavrukurt için getirir: “Anasının kıyasıya savaşıp, korkunç bir iş becerdiğini de bilmiyordu. Bildiği tek şey, bu kadife postlu yavrunun et olduğu ve gövdeye indirdiği her lokmada keyfinin biraz daha arttığı idi” (*BD*; s: 87). Zayıf ve korumasız olan yem olur ve böylece güçlü olanın hayatta kalmasını hatta daha da güçlenmesini sağlar. Beyaz Diş hayatta kalabilmeyi başarmasını yaşam kuralını erken yaşta anlamasına borçludur. Erken yaşta kendisinden güçlüyü efendi olarak kabul etmeyi öğrenmiş ve ona boyun eğmiştir.

Onun için geçerli kural, güçlüye boyun eğmek, zayıfı ise ezmektir. Onun gözünde Gri Kunduz güçlü bir tanrıydı. Ona bu yüzden boyun eğiyordu. Ne var ki, kendisinden daha küçük ve daha güçsüz olan köpek yavruları ezilmeye mahkûm yaratıklardı. Gelişmesi gücün egemen olduğu bir doğrultu izliyordu. Yaralanmak ya da ölmek tehlikesinden kaçınabilmek için yırtıcı olmak, kendini koruyabilme yeteneğini geliştirmek zorundaydı. Düşmanlarından daha hızlı koşuyordu; onlardan daha kurnaz, daha çevik ve daha hunhar olmuştu. Sinirleri sağlam, kasları çelik gibi ince ve kıvraktı. Korkunç derecede acımasız, dayanıklı ve akıllıydı artık. Bütün bu nitelikleri elde etmek zorundaydı, yoksa içinde yetiştirdiği bu düşmanca ortama ayak uydurup yaşaması olanaksızdı. (*BD*; s:120)

İçinde yaşadığı ortam gereği Beyaz Diş’in şanstan daha fazlasına ihtiyacı vardır. Beyaz Diş, gerekli fiziksel özellikleri taşıdığı ve yaşam kuralına göre

yaşamayı öğrendiği için hayatta kalabilmiştir. Ancak bu kuralı öğrenmenin de bir bedeli vardır. Fiziksel olarak gücü yetmediğinde boyun eğmeyi zaman içinde dayak yiyerek ve bu dayaklara dayanarak öğrenebilmiştir. Beyaz Diş, hırsız ile mücadelesinde ciddi yaralar almıştır. Normal şartlardaki bir köpeğin dayanamayacağı yaralardır bunlar fakat Beyaz Diş hırsızı yaralayıp onu alt etmeyi başarmıştır. Çünkü Beyaz Diş çok ağır şartlarda yetişmiş güçlü ve çok dayanıklı bir köpektir.

Jack London'ın bir diğer romanı olan *Tanrılar ve Köpekler* de yine diğer romanlar gibi gücün hâkimiyeti üzerine kuruludur. Gücü elinde bulunduran efendidir ve dediğini yaptırabilir. Fiziksel gücün yaşamsal önemi Jerry ile fareler arasında anlatılmıştır. Jerry akıllı ve özel bir köpek olmasına rağmen fiziksel olarak çok güçlü bir köpek değildir. Jerry, farelerle karşılaştığında ilk fareyi kolaylıkla öldürebilir çünkü bu fare fiziksel anlamda oldukça zayıftır ve kendisini koruyamamıştır. Ama ikinci fare yani güçlü olanını öldürememiştir ve bu yüzden kaçmak zorunda kalmıştır. Adada hayatta kalabilmek için fiziksel güç önemlidir. Çünkü sadece güçlü olanlar hayatta kalabiliyor. İnsanlar ile olan ilişkisinde ise Jerry her zaman güçsüz ve zayıf durumdadır. İnsanlardan gelen darbelere karşı koyacak fiziksel yeterliliğe sahip olmadığı için insanlara karşı gelememektedir. Jerry bu zayıflığının farkında olan bir köpektir.

Jerry Agno'nun tuzağına düştüğünde işe yaramayacağını bildiği için boş yere çırpınmamıştır çünkü kendisinin insanlardan fiziksel anlamda çok daha güçsüz olduğunun farkındadır ve çırpınmanın hiçbir işe yaramayacağını bilincindedir. Eğer yeteri kadar güçlü olsaydı zaten yakalanmaz, ya da kavga edebilirdi. Ama hiçbir tepki vermiyordu ve insanlara karşı koymuyordu çünkü kendisinin onlara karşı koyacak kadar güçlü olmadığını çok iyi biliyordu.

Köpekleri konu edinen üç romanda da hayatta kalabilmek için fiziksel anlamda güçlü ve dayanıklı olmanın önemli olduğu açıkça ortaya konmuştur. Jack London'ın konusu daha farklı olan romanlarında da güç yine hayatta kalabilmek, hâkimiyet sağlayabilmek açısından yine aynı şekilde önemlidir.

Jack London'ın kendi hayatı ile sıkça benzerlikler bulunan ya da kendi deneyimlerinden yoğun olarak faydalandığı romanlarında da fiziksel güç oldukça önemlidir. Örneğin *Martin Eden*'de fiziksel gücün şehir yaşamında bile insanın hayatta kalmasını sağlamadaki önemini kanıtlayan birçok örnek vardır. Hayatta var olabilmek, şehirde de olsa fiziksel olarak yeterli olmayı, kendini koruyabilecek durumda olmayı gerektirir. Güçlü olan her zaman kendinden güçsüzü ezer. Arthur fiziksel olarak güçsüzdür ve serseriler bunun farkına vardıkları için Arthur'a saldırırlar. Martin ise serserilerden daha güçlüdür ve Arthur'u onların elinden kurtarır.

Fiziksel anlamda güçlü olmak sadece kendini değil aynı zamanda haklarını koruyabilmek açısından da son derece önemlidir. Her ne kadar medeni olduğumuzu savunuyorsak da çoğu zaman hakkımızı korumak için fiziksel güce ihtiyaç duyar ve fiziksel gücümüz sayesinde hakkımız savunabiliriz.

Martin çok parasız kaldığı bir gün parasını göndermeyen dergi editörlerini ziyaret eder. Editörler, Martin'in hakkı olan parayı vermek istemeyince o da fiziksel gücünü kullanarak parasını alır. Martin aynı taktiği diğer dergi için de uygulayabileceğini düşündü ama bu sefer bu taktik işe yaramadı, çünkü bu derginin çalışanları daha öncekiler gibi yaşlı ve güçsüz değillerdi. Bunlar en az Martin kadar, hatta daha güçlü olunca Martin eli boş dönmek zorunda kalmıştı.

Martin başka bir kavgada daha güçlü olduğu için dövüştüğü kişiyi alt eder. Fiziksel gücü sayesinde ayrıca saygınlık da kazanır. Martin yine bir kavgada Uçan Hollandalı'yı yenebilmiştir. Bunu öğrenen başka adamlar Martin'e saygı duyar ve Martin'den korkar. Martin kavgadan asla kaçmaz ve asla pes etmez. Onun bu özelliği çocukluk kavgalarında da görülür. Peynir Suratla kavgalarında nihayet bir gün Peynir Surat gelmeyince galip sayılır ama asıl galibiyeti bu değildir daha sonra Peynir Surat ile tekrar karşılaşır ve tekrar kavga eder ve asıl o zaman onu yenerek galibiyetini kendisine de kanıtlamış olur. Martin Eden'ı, Martin Eden yapan ve fiziksel anlamda onu asıl yeterli kılan aslında dayanıklılığıdır: “Günde ancak beş saat uyku uyuyordu; ancak

bünyesi demir gibi sağlam birisi Martin'in yaptığı şekilde oturup da her gün on dokuz saat devamlı ve yorucu bir çalışmaya katlanabilirdi" (ME; s: 240). Jack London'ın kendi yaşamını anlatan, otobiyografik bir eser olan *Bir Alkoliğin Anıları*'nda ve *Martin Eden*'da olduğu gibi başkarakterin, yine fiziksel gücü sayesinde hayatta kaldığını görüyoruz. Bu iki roman, başkarakterleri açısından benzerlikler taşımaktadır ve iki romanda da başkarakter son derece güçlü ve dayanıklıdır:

Yarış sona erdiğinde, ben hala ayaktaydım ve sallanmadan, dimdik yürüyebiliyordum. Ev sahiplerim için aynı şey söylenemezdi. Birinin, öfkeli gözyaşları içinde bir sokak lambasına sarıldığını, benim ayık halimi göstererek ağladığını hatırlıyorum. (BAA; s: 200)

Jack London'ın bütün romanlarında hayatta kalabilmek için dayanıklı olmak ve fiziksel güç bakımından yeterli olmak önemlidir. Jack London'ın yukarıda incelenen romanlarının haricinde '*Yanan Güneş*'i'nde da ana karakter son derece güçlü ve dayanıklıdır. Yaptıkları yolculuklarda ona eşlik eden arkadaşları onun kadar dayanıklı olmadığı için karşılaştıkları zorluklar karşısında direnç gösteremez ve ölürlere. Yukon Irmağı boyunca yaşayanların fiziki şartlara dayanabilecek kadar güçlü olmaları gerekir. Aksi halde o sert şartlarda yaşayamaz ve yaşam savaşını kaybederler. Hayatta kalabilmek vücutlarının zor şartlara dayanıklılığına bağlıdır:

Her zaman en önde yer almış, yaptıklarını kimse yapamamış, dayanıklılık ve direnme konusunda, onunla aşık atabilecek kimse çıkmamıştı. Onunla yola düşenler, bir süre sonra pes edip, yorgunluktan ölecek duruma gelmişti. Bu erdemleriyle de, gözü pek, dürüst, eleştirilebilecek yanı olmayan, yiğit ve güvenilir bir kişi olarak tanınmıştı. (YG; s: 20)

Bu adam yaşamı boyunca hiç yorulmamıştır. Yorgunluk diye bir şey tanımamıştır. Ben, onun, kırk Fahrenheit derecesi soğukta, ıslak çoraplarla, bütün bir gün hiç ara vermeden yolculuk yaptığını görmüşümdür. Buna kimse dayanamaz!" (YG; s: 48)

Hayatta kalabilmek için dayanıklı olmak, şartlara uyum sağlamak gerekir. Kızılderililer, güçlü ve dayanıklı bir ırk olmasına rağmen, Güneş ile kıyaslandığında daha zayıf ve güçsüz kalıyor. Kızılderili Kama yeteri kadar

dirençli olmadığı için doğanın ağır koşullarına dayanamayıp, yenik düşerek ölür:

Bu soğukta, ancak çelikten yapılmış adamlar yolculuğa dayanabilirdi. Kama da, Günişığı da kendi soylarının seçkin bir örneğiydiler. Ancak Kama, Günişığı'nın kendisine üstünlüğünü, daha doğarken ona yenik düştüğünü biliyordu. (YG; s: 55)

Yanan Günişığı sadece fiziki şartların zorluğuna değil aynı zamanda alkol gibi vücudu zayıf düşüren etkenlere karşı da son derece dayanıklıdır:

Saat altıya kadar, Günişığı, bir eşek yükü viski içmiş, ama gücünü yitirmemişti. Önüne çıkanın bileğini tezgâhın üstüne yatırmaktan geri kalmıyordu. İki adam, karşılıklı oturup sağ dirseklerini tezgâha dayıyor, ellerini birbirine kenetleyip, bütün güçleriyle bastırmaya başlıyordu. Salondakiler birer birer sıraya girip gücünü deniyor, ama hiçbiri Günişığı'nın bileğini bükemiyordu. (YG; s: 36)

Kahramanları ve olay örgüsü bakımından *Yanan Günişığı* ile bazı benzerlikler gösteren, *Ay Vadisi*'nde de roman kahramanları fiziki güçleri sayesinde hayatta kalabilmiş ve şehir hayatında kendilerine bir yer edinebilmişlerdir. Romanın ana karakterlerinden biri olan Billy daha önce çok güçlü biri ile yaptığı boks müsabakasını kazandığı için fiziksel gücünü ispat etmiştir. Fiziksel gücü sayesinde yaptığı ünü ile çevresindeki insanların saygısını kazanmıştır. Billy fiziksel gücünün avantajını başka birçok alanda da yaşamaktadır. Saxonne adlı kızdan hoşlanan Charley, Saxonne ile ilgilenen erkekleri döver ve ilişkilerini sürekli olarak bozar. Bay Moody kibar bir beyefendidir ve fiziksel anlamda çok güçlü biri değildir ve bu yüzden de Charley'den dayak yemiş ve Saxonne'dan uzak durmak zorunda kalmıştır. Oysa Billy fiziksel olarak Charley'den daha güçlü olduğu için bu sefer Charley başarılı olamaz. Bu kez Charley, Billy'den korkar ve Saxonne'ın peşini bırakmak zorunda kalır. Fiziksel bakımdan güçlü olması Billy'ye, Saxonne ile ilişkisini devam ettirebilmesini sağlar.

Bu romanda da gördüğümüz gibi fiziksel güç bazen para kazanabilmek anlamına da gelebiliyor. Hayatta kalabilmek için fiziksel gücün önemine yer veren bir diğer Jack London romanı ise *Demir Yolu Seraserileri*'dir. *Demiryolu*

Serserileri trenlerle tüm ülkeyi gezen serserilerin hayatlarını anlatan bir romandır. Çalışmaksızın hayatlarını sürdüren bu gençlerin yaşamları aslında kolay değildir. Hayatta kalabilmek, yakalanmamak için sadece güç ve kuvvet değil başka vasıflar da gereklidir.

Fiziksel gücün hayatta kalmak için öncelikle öne çıktığı bir diğer roman *Deniz Kurdu*'dur. “Kuvvet, yalnızca kuvvet geçerliydi bu canavar gemide. Ahlaki ikna etme, bilinmeyen bir yoldu” (DK; s: 62). Roman, fiziksel gücün yani sadece gücün egemen olduğu bir gemide geçmektedir.

Senin gibi domuzlar için en uygun yere, karaya dönmek istiyorsun. Ama seni, benim domuzluğumun geçerli olduğu bu gemide tutmak benim isteğime kalmış. Ve seni burada tutacağım. Seni ya adam ederim ya da mahvederim. Bugün, yumruğumla seni şimdi bile öldürebilirim, çünkü o kadar zayıfsın ki. ...Seni neden burada tuttum? ‘Çünkü sen daha güçlüsün,’ diyerek ağızımdan kaçırdım. (DK; s:70)

Kurt Larsen son derece güçlüdür. Eğer karada yani paranın hükmünün geçtiği şehirde olsalardı belki fiziksel güç bu kadar ön planda olmayacaktı ama gemide hayatta kalabilmek ve hâkimiyet sağlayabilmek kesinlikle fiziksel güce bağlıdır. Bu yüzden yazar, Kurt Larsen’in gücü altında ezilir ve onun hâkimiyeti altına girer:

Kolumu kavrayıp, yarı kükreyle üstüme atıldı. İçimden tir tir titrememe karşın, pişkinliğe vurarak kendimi hissizleştirdim; ama adamın muazzam kuvveti dayanma gücümün ötesindeydi. Tek eliyle beni pazılarımdan yakalamıştı ve sıkıttığında soluyup yüksek sesle bağırdım. Ayaklarım yerden kesildi. Olduğum yerde durup acıya dayanamıyordum. Kaslarım işlevini yerine getirmeyi reddediyordu. Acı çok büyüktü. Pazılarımın posası çıkmıştı. (DK; s: 106- 107)

Yazar oldukça akıllı bir adamdır fakat fiziksel anlamda oldukça da zayıf bir yapıya sahiptir. Fakat gelişime açık ve şartlara uyum sağlayabilen biridir de. İlk günlerinde çok güçsüz olduğu için Kurt Larsen yazarı kolaylıkla hırpalayabiliyor: “Böylelikle istemeden Kurt Larsen’in hizmetine girmiş oldum. Sadece benden daha kuvvetliydi, hepsi bu” (DK; s: 48). Kurt Larsen fiziksel gücü sayesinde sadece yazara değil herkese sözünü dinletip, herkesi kendi hâkimiyetine alabiliyor:

Bir an sonra arkamı döndüğümde, kamarot çocuğun sendeleyerek ayağa kalktığını gördüm. Yüzü ölü gibi beyazdı ve bastırılmış bir acıyla kasları seğiriyordu. Çok kötü görünüyordu.

‘Pekâlâ, Leach, dediğimi yapacak mısın?’ diye sordu Kurt Larsen.

‘Evet, efendim,’ diye bir cevap geldi yıldırılmış ruhtan.

‘Ya sen ?’ diye bana sordu.

‘Sana bin...’ diye başladım, ama sözümü kesti.

‘Kapa çeneni! Kamarot olarak işe başlayacak mısın? Yoksa seni de mi ele alayım?’

Ne yapabilirdim? Vahşice dövülmenin ya da belki öldürülmenin bu durumda bana bir yararı olmayacaktı. (DK; s: 47)

Kurt Larsen’in söylediklerine karşı çıkmak fiziksel olarak kendini hırpalatmaktan başka bir sonuç getirmeyecektir. Dolayısıyla fiziksel olarak güçlü olana boyun eğmek gerekmektedir. Yazar fiziksel olarak güçsüzdür fakat akıllı bir adamdır ve işte bu yüzden aklını kullanarak fiziksel olarak karşı koyamayacağı Kurt Larsen’e boyun eğer.

Gemideki adamlar Kurt Larsen’e bir tuzak kurarlar. Genel olarak güçlü ve sayıca fazla olmalarına rağmen Kurt Larsen’i öldüremezler. Kurt Larsen’in hayatta kalmasını sağlayan etmen tabii ki Kurt Larsen’in son derece güçlü olmasıdır ama bunun yanında deneyim de şansı artırmaktadır. Adamların acemice davranmaları ve bir silah bulamamaları gibi basit hatalar amaçlarına ulaşmalarına engeldir.

Jack London’ın bir diğer romanı *Macera*’da da hayatta kalmak için fiziksel olarak gücün önemi belirgindir:

Fiji adalarındaki Levuka’nın sahilinde bir İsveç gemisinin kaptanına nasıl vurduğunu gördüm. Kaptanın kabahatiydi. Gözlerimle gördüm, mükemmel bir yumruktu. Adamu ona yalnızca bir kere vurdu ve adamın kolunu kırdı. (M; s: 187- 188)

Burada bahsedilen kişi Joan’ın yanında gelen zencilerden biridir. Adamu’nun fiziksel bakımdan ne kadar güçlü olduğu ve o dönemde gücü sayesinde hayatta kalabilen sayılı insanlardan olduğu anlatılmıştır. *Macera* romanında da hayatta kalmak fiziksel anlamda güçlü olmak ile özdeşir.

Uçurum İnsanları 'nda da fiziksel güç son derece önemlidir.

“Yapılı, güçlü insanları nasıl kıskanıyorum! Ben öyle küçük bir keneyim ki, iş kavgaya dökülünce elimden fazla bir şey gelmiyor” (*UI*; s: 64). Varoşlarda çok sık kavga edildiği için yaşayabilmek için iyi kavga edebilmek bunun için de fiziksel bakımdan güçlü olmak gerekir.

3.2. BEYİN GÜCÜ:

Jack London'ın romanlarında hayatta kalabilmek güce bağlıdır. Ancak hayatta kalmayı sağlayan, kişiyi güçlü kılan sadece beden gücü değildir. Akıllı olmak ve akli iyi ve doğru kullanabilmek de güçtür. Jack London'ın birçok romanında rakibi yenmede ya da kendini zor durumlardan kurtarmada aklın oldukça etkili olduğu görülür.

Beyaz Diş'te romanın kahramanı olan köpek oldukça güçlü ve dayanıklıdır ama onu asıl farklı kılan ve hayatta kalmasını sağlayan özelliği diğer köpeklerden daha akıllı olmasıdır. Akli sayesinde hem hayatta kalabilmiş hem de diğer köpeklere nazaran farklı bir yer edinmiştir.

Beyaz Diş birkaç olaydan sonra kendiliğinden durmaması gerektiğini anladı. Zaten her şeyi çabucak kavıyordu. Gerçekten de kendini içinde bulunduğu bu olağanüstü ağır koşullar altında eğer her şeyi çabucak öğrenmemiş olsaydı şimdiye dek postu çoktan kaptırırdı. (*BD*; s: 151)

Şartları ve yapması gerekenleri hemen anlayabilmesi yani akıllı bir kurt olması onun hayatta kalmasını sağlayan en önemli faktör olmuştur. Akıllı olmayanın kolay bir yem olacağına dair örnek Şişko adlı köpektir. Bu köpek, kurtların tuzağına ilk düşendir, sürünün en aptalıdır:

- Haklısın, Bill, dedi. Şişko kayıplara karışmış. Ara ki bulasın, öyle bir toz olmuş ki iz miz hak getire.
- İzi mi kalır zavallının! Diri diri yutmuşlardır onu. Kalıbımı basarım ki o Allahın belası yaratıklar hayvancağızı yutarken hala havlamaya devam etmiştir.
- O hayvan da bildim bileli aptalın tekiydi. (*BD*; s: 12)

Köpekleri tuzağa düşüren kurt da bunu, yalnızca fiziksel gücü sayesinde değil aklı sayesinde başarıyordu: “ Ne olursa olsun, doğru dürüst bir kurttan çok daha bilgili olduğu su götürmez. Köpeklerin yemek zamanını kollayıp da geldiğine göre, epeyce görmüş geçirmiş bir hayvan olmalı” (BD; s: 20). Kıtık döneminde karnını köpeklerin yiyeceklerine ortak olarak doyurmaktadır. Karanlıkta, yemek zamanında köpeklerin arasına sığınarak, köpeklerin yiyeceklerini kapmaktadır. Bunu yapabilmesi, kıtlıkta bile karnını doyurabilmesi onun ne kadar akıllı olduğunu kanıtlamaktadır. Beyaz Diş’in efendisine boyun eğmesi de onun alt edemeyeceği güce sahip olduğunu fark etmesinden kaynaklanmaktadır. Kolay boyun eğiciliğinden değil. Zira boyun eğme Beyaz Diş için sürekli bir nitelik değil, geçici bir tavidir. Boyun eğmek onun karakteristik özelliği değil, taktik özelliğidir: “Onun üstünlüğüne seve seve boyun eğiyordu, ama bu üstünlük üstün bir zekâya ve amansız bir güce dayanıyordu” (BD; s: 133). Beyaz Diş, efendisine saygı duyar çünkü bir insan fiziksel anlamda olduğu kadar akıl olarak da bir kurttan çok daha üstündür. İnsanı efendi yapanda zaten fiziksel gücünden ziyade akıl gücüdür, zekâsıdır.

Jack London’ın yine vahşi yaşamda geçen bir romanı *Vahşete Çağrı*’dır. Bu roman da yine kurtların ve köpeklerin yaşamını konu edinir ve *Beyaz Diş* ile benzerlikler göstermektedir. Vahşi yaşamda geçtiği için hayatta kalmak öncelikle fiziksel güce bağılmış gibi düşünülse de bu romanda da akıllı olmanın hayatta kalmak için son derece önemli olduğu görülür:

Suluk soluğa kalan Buck’tan oluk gibi kan boşanırken Spitz tek bir yara bile almamıştı. ... Buck’ın soluğu kesildikçe Spitz saldırmaya başladı ve onu sersemletip yere düşürmeye çalıştı. Bir keresinde Buck’ın ayakları yerden kesildi ve altmış köpekten oluşan tüm çember ona doğru atıldı. Ama o hemen kendine geldi, havaya sıçradı ve çember geri dönüp beklemeye devam etti.

Ama Buck’ın güçlülüğünü oluşturan bir yeteneği vardı: imgelemi. İçgüdüleriyle dövüşüyordu ama kafasını kullanarak da dövüşebilirdi. Sanki eski omuz numarasını bir kez daha deniyormuş gibi saldırdı ama son anda karın içine daldı. Dişleri Spitz’in sol ön bacağına saplandı. Bir kemiğin kırılırken çıkardığı çıtırtı işitildi ve beyaz köpek üç bacakla dikildi karşısına. Üç kez onu yıkmaya çalıştı, sonra aynı numarayı yineleyip sağ ön bacağı da kırdı. Acıya ve umutsuzluğa karşın Spitz, dayanmak için çılgınca mücadele ediyordu. Pırıl pırıl gözleri, sarkmış dilleri ve ağır ağır yükselen soluklarıyla, sessiz çemberin etrafında daraldığını gördü. Tıpkı geçmişte gördüğü yeniklerin üstüne çullanan

öteki çemberler gibiydi. Tek fark şimdi yenik düşenin kendisi olmasıydı. (VÇ; s: 59- 62)

Buck ve Spitz adlı iki köpek birbirine rakip durumda ve ikisi de fiziksel olarak son derece güçlü. Ancak en güçlü olan hayatta kalacaktır. Spitz daha deneyimli olması dolayısıyla oldukça avantajlıdır ama Buck son derece akıllı bir köpektir. Bu sayede kısa zamanda yaptığı hataları deneyim olarak kendi lehine döndürebiliyor ve böylece hatasını tekrar etmiyor. Bu kavgada bu özelliğinden faydalanan Buck, Spitz'i yeniyor. Spitz yenilgisinin bedelini canıyla ödüyor ve diğer köpeklerle yem oluyor. Burada dikkat edilmesi gereken başka bir nokta da şudur. Zayıflara acıma yok. İlk başta Buck düşmüştü. Eğer ayağa tekrar kalkamasaydı Buck diğer köpeklerle yem olacaktı. Ama Buck ayağa kalktı. Spitz düştükten sonra kalkamadığı için ona saldırdılar. Burada zayıfların ve güçsüzlerin herkes tarafından yok edildiği görülüyor.

Buck, *Vahşetin Çağrısı* adlı romanın ana kahramanıdır ve roman boyunca yaşadığı tüm sıkıntılara rağmen hayatta kalabilmiştir. Buck'ın zekâsı Dub adlı köpek ile olan ilişkisinde gösterilmektedir: “Buck'ın suçu için her zaman yakalanan, beceriksiz Dub cezalandırılırdı” (VÇ; s: 34). Buck'ın tersine Dub pek akıllı bir köpek değildir ve kendisi suçsuz olmasına rağmen Buck'ın suçlarının cezasını çekmektedir. Bunu fark eden Buck ise cezalandırılacak davranışlarını Dub'ın üzerine yıkar ve böylece cezadan kurtulur. Buck ile ilgili başka bir durum: Buck önsezileriyle tehlikeyi fark eder ve yola devam etmek istemez. İsteksizliğinde son derece ısrarlı davranır, sonucunda da tüm köpekler kırılan buzdan soğuk suya gömülerek ölürken o hayatta kalır. Diğer köpekler durumun farkında olmalarına rağmen yeteri kadar direnç gösteremedikleri için ölmüşlerdir. Kızak sürücülerinden Hal de buz üzerinden gitmek istemediği için hayatta kalmıştır.

Kahramanı yine bir köpek olan ve doğa ile mücadelenin de yaşandığı bir diğer roman *Tanrılar ve Köpekler*'dir. Jerry son derece akıllı bir köpektir ve onun bu özelliği, Jerry'nin tüm zor şartlara rağmen hayatta kalmasını sağlar. Roman boyunca Jerry her zaman hayatta kalmayı başarabilmiş ve sahipleri

tarafından da korunmuştur. Van Horn geminin kaptanıdır ve Jerry'yi sahiplenmiştir. Lerumie, zenci bir köledir ve Jerry 'yi hiç sevmez. Lerumie, Jerry'den fiziksel anlamda çok daha güçlü olmasına rağmen yinede Jerry'e zarar veremez çünkü Jerry efendileri tarafından koruma altındadır. Güçlü insanların onu korumasının nedeni akıllı bir köpek olmasıdır.

Bu romanda akıllı olmanın yaşamsal önemini kanıtlayan örnekler sadece köpeklerle sınırlı değildir. İlkel kabileler arasındaki güç savaşlarında da akıllı olanlar hükmetmeye ve yaşamaya devam etmektedir:

Daha sonra iki adam, başka şeylerden söz etti; birisi, beyaz adamın bilgisini ve üstünlüğünü överken, öteki de ilkel adamın içgüdüleriyle becerikli bir şekilde savaşıyordu. Çünkü hiç de aptal değildi Ishikola. Bir yanı, uzun yıllardır savaşmakta oldukları komşu bir kabilenin topraklarıyla, öte yanı denizle çevrili, iki bin mil karelik Su'u'ya hükmediyordu. (T&K; s: 79)

Fiziksel gücün son derece önemli olduğu böyle ilkel kabilelerde bile hayatta kalmak için sadece fiziki anlamda güçlü olmak yeterli olmayabiliyor:

Eskisi kadar güçlü olmamasına karşın belleği çok güçlüydü. Onun yetenekleri sayesinde, kabilesi bugün çok iyi durumdaydı. Malenezya'nın Napolyon'u olmuştu. Savaşçı gücüyle sınırlarını genişletmişti. Yasa yapıcı olarak da, kabilesinin gücünü arttırmıştı. Anlaşmalarla ya da savaşla olsun, çevredeki şeflere boyun eğdirmişti, her zaman. (T&K; s: 93)

Macera adlı romanda da roman kahramanı Sheldon ve adaya misafir olarak gelen Tudor aynı kadına âşık olur. Aralarında Joan'ı elde etmek için kıyasıya bir rekabet vardır. Bulundukları çevre koşulları göz önünde bulundurulursa fiziksel güç son derece önemlidir ve fiziksel anlamda güçlü olanın, istediğini elde etmesi gerekir. Fakat sadece güçlü olmak, istediğini elde etmekte yeterli olmayacaktır. Sheldon fiziksel olarak belki Tudor kadar güçlü değildir ama akli sayesinde soğukkanlılığını koruyabildiği ve daha planlı hareket ettiği için hem hayatta kalacak, hem de Joan'ın aşkını kazanabilecektir.

Akıllı olmak, fiziksel anlamda güçlü olanın egemen olduğu yerlerde bile son derece önemlidir. Doğa ile mücadeleden çok, insanların kendi arasındaki

rekabetin, güç yarışının anlatıldığı *Deniz Kurdu*'nda da akıllı olmak hayatta kalabilmekte önemli bir rol oynar. Romanda yazar, fiziksel anlamda son derece güçsüz ve naif biri olmasına karşın romanın sonunda hayatta kalabilen kişilerden biridir. Yazar, Kurt Larsen'in kölesi olarak çalışır. Kurt Larsen fiziksel olarak ondan çok daha güçlüdür ve yazar, ona karşı gelmeye çalışsa kesinlikle yenilecektir. Kurt Larsen çok güçlü bir adamdır. Ne kadar karşı çıksa da tüm mürettebat sonunda Kurt Larsen'in söylediklerini yapar. Yazar, Maud ile iş birliği yaparak Kurt Larsen'in elinden kurtulmayı planlar:

Hiçbir şey yapamıyorum, yapamam, çünkü ben bu canavarın kölesiyim, tıpkı şimdi sizin de onun kölesi olduğunuz gibi. Çünkü yaşamak istiyorum, siz de yaşamak isteyeceksiniz; çünkü onunla savaşıp onu yenemem, tıpkı sizin de onunla savaşıp onu yenemeyeceğiniz gibi. ... Savaşı her zaman güçlü olan kazanmaz. Bu adamla savaşıp gücümüz yok; ikiyüzlü davranarak kazanmalıyız, kazanabilirsek hile ile kazanmalıyız. ... Böyle davrandığımızı hiç belli etmeden, birlikte hareket etmeliyiz, gizli bir anlaşma içinde olmalıyız. (DK; s: 242–243)

Yazarın hayatta kalmasını sağlayan, son derece akıllı olması ve aklı sayesinde koşullara çabuk uyum sağlayarak olayları lehine çevirebilmesidir.

Konu ve olay örgüsü bakımından *Deniz Kurdu*'na çok benzeyen ve Jack London'ın en çok bilinen romanlarından biri olan *Martin Eden*'da da yine akıllı olmak hayatta kalmak için son derece önemli olan etmenlerden biridir.

Martin Eden'da, romanın ana kahramanı Martin'in baştan sadece fiziksel gücü ön plandadır: “Martin Eden, bu heriften çok daha mükemmel bir erkekti. ... Vücudunun kaslı mekanizmasının gitgide daha iyi farkında olmaya başladı ve fizikman bunların hepsinden üstün olduğuna kanaat getirdi” (ME; s: 42).

Ama daha sonra hoşlandığı kız ile karşılaşınca, onunla konuşamayacak kadar bilgisiz olduğunu fark eder ve bundan rahatsızlık duyar ve kızın çevresindeki erkeklerden kendini daha aciz hisseder. *Martin Eden*, ‘bildungs roman’ özelliği taşır ve romanın ilerleyen kısımlarında, Martin kendisini daha da geliştirerek son derece akıllı ve kültürlü birine dönüşür. Kendisini eğittikten sonra toplumda bir yer edinebilmiş ve güçlü konuma gelebilmiştir.

Bir insana avantaj kazandıracak olgu da şartlara göre değişebilir; Vahşi yaşamda fiziksel güç önemli iken, şehir hayatında güç, bilgi ve görgü olabiliyor. Martin de bunun farkına vardığı için hayatta kalabilmek ve başarılı olabilmek için her yönden kendisini eğitir ve istediklerini elde eder.

Yazarın yine kendi deneyimlerinden faydalananarak yazdığı, Martin *Eden*’de olduğu gibi yine yazarın hayatının anlatıldığı *Bir Alkoliğin Anıları*’nda da akıl bir güç etmenidir:

Suç işlemek de, işçi olmak kadar feci bir şeydi. Kas gücü değil, beyin para ediyordu. Artık kaslarımı, kas gücü pazarında satılığa çıkarmamaya karar verdim. Bundan sonra sadece ve sadece beynimi satacaktım. (BAA; s: 167)

Güç anlayışı yaşanan ortama göre değişiklik gösterir. Jack London’ın romanlarının genelinde ana kahramanda kendini geliştirme ve bu sayede hayatta kalmanın yanı sıra başarılı olma da söz konusudur. Kahramanlar fiziksel olarak güçlü olmalarının yanı sıra akıllıdır ve yaptıkları hatalardan hemen ders alıp yanlışları tekrar etmedikleri için hayatta kalabilmiş veya istediklerini elde edebilmişlerdir. Bu özelliği taşıyan bir diğer romanı ise *Yanan Günişığı*’dır. Bu romanda da kahramanımız ilk bölümlerde fiziksel üstünlüğü ve dayanıklılığı ile kendisini tanıtırken ilerleyen kısımlarda zekâsını da göstermiştir. Birçok iş adamının battığı bir dönemde Günişığı hayatta kalmayı başarabilmiştir. Çünkü diğer iş adamlarından farklı olarak Yanan Günişığı daha akıllı ve zorluklara karşı daha dayanıklıdır. Aklını her zaman iyi kullanmış ve gösteriş yapmak için gereksiz hatalar yapmamıştır. Yanan Günişığı ile aynı camianın insanları olan ve çok para kazanmış bir sürü arkadaşı akıllı davranmayarak kendilerini zor duruma düşürmüş ve tüm varlıklarını kaybetmişlerdir hatta biri hayatını bile kaybetmiştir. Bunun nedeni bu insanların mantıklarını kaybederek akıllarını doğru kullanmamalarıdır. Hayatta kalabilmek, yaşamını devam ettirebilmek için akıl ve fiziksel güç gereklidir. Fiziksel güçlerini doğru kullanabilenler yani ancak akıllılar başarılı olabilir: “ Akılsızlar sürekli açığözlerin ökçesi altında ezileceklerdi” (AV; s: 220).

Çoğu örnekte hem beden gücü, hem akıl birlikte ele alınmıştır. Ancak akıl tek başına bile son derece önemli bir güçtür:

Bakın, her zaman her çağda çok zeki kadınlar bulunmuştur, büyük kadınlar. Bunların güzel olmaları gerekli değildi. Akılları tüm kadın güzelliğinden daha büyük, daha etkili olmuştur. Prensler, krallar eğilmiştir onların önünde. Onlar için milletler savaşmıştır. Onlar yüzünden imparatorluklar yıkılmıştır. Onlar üzerine dinler kurulmuştur. Erkeklerin dünyasını ele geçiren o büyük kadınların adlarını aklınızda tutun, çocuk kadın: Afrodite gibi Astarte gibi. (AV; s: 124)

Özetle inceliğim on iki romanda hayatta kalmak ya da başarılı olmak rastlantısal öğelere bağlı değildi. Hayatta kalabilmek için güçlü olmak gerekmektedir. Aklını doğru olarak kullananlar başarılı olmuş veya hayatta kalabilmişlerdi.

3.3. ŞANSLI OLMA:

Şartlara ve koşullara “en” iyi uyum sağlayabilen, en akıllı ya da “en” güçlü olan veya benzeri özelliklerde “en” üstünlük belirticisi öne çıkar. Ama çevremize baktığımızda her şey “en” değildir. Kusurlu ya da sıradan, normal yani ortalama düzeyde, hatta bazen akıl ya da fiziksel güç anlamında standartlardan daha geri olan birçok canlı da yaşamaktadır. Eğer her şey fiziksel güç ya da akıl gücüne bağlı olsaydı tüm aptallar ya da tüm güçsüzler öldü fakat canlıların hayatta kalmasını sağlayan önemli bir faktör de şanstır.

Evrin kuramının yaratıcısı Darwin evrimle ilgili olarak “Evrin, şans ve gerekliliğin bir bileşimidir- değişiklik düzeyinde şans, seçilimin işleyişinde gereklilik” (*Darwin ve Sonrası*, s:2) demiştir. Şanslı olmak ya da şanslı doğmak canlıların tümü için yaşamlarını devam ettirebilmekte önemli bir etmendir. Darwin’den oldukça etkilenen Jack London’ın romanlarında da şans hayatta kalmakta canlılar için oldukça önem taşımaktadır. Jack London’ın romanlarında şanslı olanlar hayatta kalabilmiştir. Romanları incelediğimizde şans; genlere bağlı şans, statüye bağlı şans ve rastlantısal şans olmak üzere üç farklı şekilde etkili olmuştur.

3.3.1. GENLERE BAĞLI ŞANS:

İncelenen on iki romanda kahramanların hayatta kalmasında şans, hep önem taşımıştır. İnsan ya da hayvan karakterlerin, hayatta kalabilmek için bazı ayrıcalıklara sahip olması gerekmektedir. Genlere bağlı şans derken karakterin kendisine ayrıcalık sağlayan soyundan, ailesinden almış olması kastedilir. Genlere bağlı şansın en güzel örnekleri *Tanrılar ve Köpeklerde* görülür. Romanın ana karakteri olan Jerry adlı köpek iyi cins bir köpektir ve roman boyunca soyundan gelen özelliklerden dolayı kayırılarak hayatta kalmayı başaramamıştır:

Mademki zencilerin tüm köpekleri ödlekti, ödlektikten başka şey bilemezlerdi tabii. Beyazların köpekleri, yürekli olduklarından, onlardan doğanlar da yürekli olacaktı. Ele geçirilmiş bir beyaz köpeği yemek, ondaki yürekliliği yok etmek, yazık değil miydi? (T&K; s: 115)

Jerry genetik olarak diğer köpeklerden daha cesurdur bu da ona üstünlük sağlamaktadır. Eğer anne ve babasından bu özellikleri almamış olsaydı diğer köpeklerden bir farkı olmayacaktı ve Jerry’i yerliler kolaylıkla gözden çıkarabilecekti:

Köpekler, bazen yasağı çiğnedikleri için öldürülmüştü, buna izin de vermişti, çünkü bu hayvanlar onu hiç ilgilendirmemişti ve onların ölümüyle yasak güçlenecekti. Jerry, çok ilgisini çekiyordu. Van Horn’un kafası yüzünden kendisine saldırdığından beri, bu olay üzerinde düşünüp duruyordu. Jerry’nin yürekliliğini de çok beğenmişti, açıklayamadığı bir şey, onun sopalarla öldürülmesini engelliyordu. Güzelliği ve çizgilerinin düzgünlüğü, Jerry’nin parlaklığı çok hoşuna gidiyordu. Bakmaya doyamıyordu ona.(T&K; s: 132)

Jerry, kabile reisine saldırarak ölümcül bir hata işlemiş olmasına rağmen diğer köpekler gibi sıradan bir cins köpek olmadığı için hataları hep bağışlanarak hayatta kalmıştır. Çünkü Jerry özel bir köpektir ve bu özelliği ona saygı duyulmasını hatta onun kayırılmasını sağlıyor. Jerry ve diğer köpeğin karşılaştırılmasının yapıldığı aşağıdaki alıntı da genlere bağlı şansın güzel bir örneğidir:

Oysa kendisi yürekli ve soyluydu. Vahşi köpeğin soyu da ayıklanmıştı, ama bambaşka bir biçimde. Çalılıktaki ataları da kuşkusuz yaşamlarını sürdürmüşlerdi, ama daha güçlü olana karşı gelmeden, kendilerini

korkuya bırakarak. Daha güçsüz ve savunmasız olmadıkça, düşmanlarına açıkça saldırmamıştı hiç. Tehlikeden kaçarak ve sürünerek önlem almışlardı hep. Doğa onları korkunç ve zalim bir ortamda seçip ayıklamıştı. Yaşamlarını kurnazlıkla, dalkavuklukla ya da çok zorlu durumlarda savaşmak zorunda kalarak savunmuşlardı.

Tam tersine, Jerry, bağlılıkla ve yüreklilikle ayıklanmıştı doğa tarafından. Ataları, insanlar tarafından özenle seçilmiş, istedikleri, beğendikleri ve sevdikleri biçimde yetiştirilmişlerdi. Bir köşede fareler gibi dövüşmek zorunda değildi, çünkü fare gibi saklanmak zorunda kalmazdı. Kaçak dövüşen köpekleri insanlar dışlardı her zaman. Jerry'nin ataları arasında yoktu böyleleri. Tüm soyundakiler yürekli, tehlikeden yılmayan, değerli köpeklerdi. Dövüşten kaçmazlar, ölünceye dek savaşmışlardı.” (T&K; s: 25)

Beyazların egemen olduğu ve üst sınıf sayıldığı bir toplumda zenci olmak doğuştan kaybetmek demektir. *Tanrılar ve Köpekler* adlı romanda romanın ana karakteri olan köpekler beyaz insanları efendi olarak kabul ederek onlara saygı gösterirken zencilerin köle olduğunu ve değersiz insanlar olduğunu sadece renklerine göre ayırt eder ve zencilere beyaz insanlara gösterdikleri saygıyı göstermezler: “Zenciler arkalarından homurdanmak için yaratılmışlardı. Evdeki hizmetçilerden olmayan zenciler, salona girince hırılanmayı hak ederlerdi. Hep böyle yapardı Bidy, Terence de öyle.” (T&K; s: 10)

Kısaca soydan geçen özellikler romandaki karakterleri olumlu ya da olumsuz olarak etkilemektedir. Eğer genlerle gelen bu özellikler iyiye karakter avantajlı olur ve bu özellikler sayesinde hayatta kalması kolaylaşır ama aileden geçen özellikler olumsuz değerlendiriliyorsa, karakterin durumu daha da kötüleşecek ve hayatta kalması daha da zorlaşacaktır. Nitekim Jerry her koşulda hayatta kalabilmişken diğer vahşi köpekler hiç önemsenmeden öldürülmüştür.

3.3.2. STATÜYE BAĞLI ŞANS:

Statüye bağlı şans da genlere bağlı şans gibi, roman karakterlerinin genelde çaba harcamadan sahip oldukları bir durumsal nitelik. Bu, çoğunlukla hangi aileye mensup olduğuna ya da toplumda edindiği konuma bağlı olan avantajdır. Bu, soylu bir aileye mensup olduğunda yani gücü elinde bulunduran tarafta olduğunda oldukça önemli bir şanstır ve şanslı

karakterin hayatta kalmasına, daha iyi şartlarda yaşamasına büyük ölçüde etki eder. Sıradan bir ailenin çocuğu olmak gibi durumlarda ise yaşam daha zorlaşır ve iyi bir yere gelebilmek için roman kahramanının çok daha fazla çalışması gerekir. Hatta açık ya da gizli kast sisteminin hakim olduğu toplumlarda bazı konumlara, ne kadar çalışırsa çalışsın gelemeyecektir. Örneğin *Tanrılar ve Köpekler*'de sıradan bir ailenin oğlu ya da kızı, ne kadar çalışırsa çalışsın, asla kral olamayacaktır, keza aynı ailenin kızı da kraliçe olamayacaktır. Ama kral soyundan gelen bir erkek çocuk ailesinin konumu gereği statü sahibidir ve çok şanslıdır. Sadece kral babanın oğlu olduğu için güç sahibidir ve geleceğin yöneticisidir elindeki gücü iyi ya da kötü kullanmak da onun elindedir: “ Kral soyundandı. Babası, kendisinden önce kraldı. Kendini, ondan daha büyük ilan etmişti. Halkının ölümü ve yaşamı onun ellerindeydi.” (T&K; s: 86). Burada bahsedilen kabile şefi Basthi statüsünü iyi kullanmış ve çok uzun yıllar hüküm sürmüştür. Kendisine rakip çıkabilecek, gücünü sarsabilecek büyücülere bile hadlerini bildirmiştir. Basthi, romanda en uzun yaşayan kişidir. Bu da statüye bağlı şansın da koşullara uyum sağlamakta etkili olduğunu, bu şans sayesinde hayatta kalmanın daha kolay olduğunu göstermektedir.

3.3.3. RASTLANTISAL ŞANS:

Şanslı olmak sadece doğru ailenin çocuğu olmak ya da iyi genlere sahip olmak değildir. Doğru yerde ve doğru zamandalar olabilmek ya da iyi tesadüflerle karşılaşabilmek de bir şanstır ve bu bakımdan yani rastlantısal olarak şanslı olmak da hayatta kalabilmekte oldukça etkilidir. Rastlantısal şans, her an olabilecek ve olayların akışını değiştirebilecek şekilde karşımıza çıkabilir. Olaylar bizim lehimize ya da aleyhimize gelişirken birden tersine döner ve lehimize olan bir olay aleyhimize döner ya da bunun tam tersi olabilir yani aleyhimize gelişen bir olay tersine dönerek lehimize dönüşür. Jack London'ın romanlarında bu durum sıkça karşımıza çıkar.

“Kolay kazanılacak bir paraydı gerçekten. Altıncı raundun sonunda Bill ona istediğini yapıyordu, yedinci rauntta ise işini bitirmeye niyetliydi. Ama şanssızlığa bak sen sağ ön kolu kırıldı. Tabii dört köşe kafalı, bunu kaçırmadı, yüklendi ve Bill maçı verdi.” (AV; s: 175)

Hayatta kalmak için çoğu zaman şansa ihtiyacımız vardır. Bizim şansımız olan olaylar diğerinin şanssızlığı olabileceği gibi, bizim şanssızlığımız olan olaylar da karşı tarafın şansı olacaktır. *Ay Vadisi* romanının ana karakteri olan Bill hayatta kalabilmek için ihtiyaç duyduğu parayı boks maçlarında dövüşerek kazanmaya çalışıyor. Kazanacağından emin olduğu bir maçı, son anda şanssızlık sonucu kolunun kırılması ile rakibi kazanıyor ve o akşam ailesini ve kendisinin ihtiyaçlarını karşılamak için gerekli olan parayı da kazanamamış oluyor.

Şans, vahşi yaşamda da hayatta kalmakta oldukça önemlidir. *Beyaz Diş*’te romanın ana kahramanı olan köpek hayatta kalmasını fiziksel gücü ve akli kadar şansına da borçludur. Eğer Beyaz Diş karnını doyurduğu gün değil de yemek bulamayıp güçsüz olduğu bir gün kurtlarla karşılaşmış olsaydı direnç gösteremeyip kurtlara yem olabilirdi.

Şansın hayatta kalabilmekte etkili olduğunu destekleyen bir diğer örnek *Bir Alkoliğin Anıları*’ndan:

Erdemle ya da yiğitlikle değil, sadece iyi talih ve sağlam bir bünye yüzünden. Bünyem John Barleycorn’u yine alt etmişti. Bir başka ölüm çukurundan daha kaçmış kendimi bir başka bataklıktan daha kurtarmış ve tehlikeli bir şekilde, bundan sonra uzun yıllar boyunca akıllı bir biçimde içki içmemi sağlayacak bir deneyim edinmiştim. (BAA; s: 118)

Yazar bir alkoliktir ve çoğu alkolik aşırı alkol yüzünden kendi sonunu hazırlamış ve ölmüştür. Yazarımız ise aşırı alkol kullanmasına rağmen uzun yıllar boyunca hayatta kalabilmiştir. Hayatta kalabilmesini yaptığı hatalardan ders almasına ve sağlam bünyesine olduğu kadar talihine yani şansına da borçludur. Çünkü aşırı alkol alarak düştüğü tehlikeli durumlardan hep talihi sayesinde kurtulmuş ve hayatta kalmıştır.

Şans hayatta kalmak için oldukça önemli bir etmendir. Jack London, bütün romanlarında hayatta kalabilmek için şans faktörünü de göz önünde bulundurmuştur: “Şanslı olmak zorundayız, yoksa işimiz bitik.” (DK; s: 265).

Denizde olsun, karada olsun canlıların hayat mücadelelerinden galip gelebilmesi için fiziksel güç ya da akıl kadar şansa da ihtiyaçları vardır.

Hayatta kalmak her zaman bir güç yarışı olmuştur ama güçler eşit olduğu zaman şans devreye girmektedir. Kim daha şanslı ise hayatta kalan da o olur:

Yeryüzünde, yırtıcı hayvanlar arasındakine benzer bir savaşım sürüyor, güçlüler güçsüzleri dize getiriyordu. En güçlülerin, yani, Dowsett, Leton, Guggenhammer gibilerin aynı zamanda en iyiler olması gerekmiyordu. ... İplerin ucu, 'şans' denen Tanrıdaydı. Kâğıtları düzen ve dağıtan oydu. (YG; s: 188–189)

Yanan Günışığı'nda romana ismini de veren kahraman ilk olarak karşımıza dayanıklılığı ve fiziksel gücü ile çıkar ama bir yandan da onun hayatta kalmasını sağlayan bir etmen daha vardır o da şansıdır. Koşulların onun çıkarlarını gözetmesi ve onun da bu imkânları doğru kullanması vahşi doğada hayatta kalmasını sağlamıştır. Ancak kahramanın şehre taşınması ile kas gücü ve fiziksel dayanıklılık yerini akla ve azme bırakırken şans yine önemini korumaktadır. Kimin en zirvede olacağını belirleyen şanstır. Ama şans sadece kimin en zirvede olacağını belirleyen değil dibe vurmuş yaşamlarda da kimin hayatta kalacağını belirleyen etmendir:

Ama ya kızlara ne olacaktı? Domuz gibi yaşadıkları, müzmin gıdasızlıktan halsiz kaldıkları, kafaca, ahlaken ve bedenlen tükendikleri bu toplumda, nasıl olacaktı da içine yuvarlanmak için doğdukları bu Uçurum'un dışına tırmanacak bir şans bulacaklardı? (Uİ; s: 60)

Uçurum İnsanları'nda kaybedecek bir şeyleri olmayan bu insanların hayatlarına devam etmelerinin sadece şansa bağlı olduğu anlatılmaktadır. Bu insanlar için hayat bir yaşam mücadelesinden ibarettir ve bu mücadele çok çetin şartlarda geçmektedir. Bu insanların yaşam mücadeleleri doğdukları gün başlar ve ölene kadar hep hayatta kalmak için boğuşurlar. Bu savaşta erkeklerin yapabilecekleri daha fazla şey vardır çünkü erkekler bedenlen daha güçlüdür ve ağır işlerde çalışarak yaşamları için gerekli olan parayı kazanabilirler ama kızlar bedenlen erkekler kadar güçlü değildir ve bu yüzden daha zorlu bir yaşam mücadelesi vermektedirler. İşte bu nedenden yukarıdaki alıntıda özellikle kızlar düşünülmüştür. Bu koşullarda doğan bir kızın hayatta

kalabilmesi ancak şansına bağlıdır. Eğer şanslı ise tutunacak bir dal bulup yaşamını sürdürür ama şanslı değilse çoğunluk gibi yaşama veda eder.

3.4. SİLAHLI OLMA:

Canlılar hayatta kalabilmek için kendini koruyabilmelidir. Tüm canlıların kendilerini daha güçlü olanlardan koruyabilmesi için silaha ihtiyacı vardır ve çoğu canlı da bir şekilde kendini koruyabileceği bu silaha sahiptir. Bazı canlılar yapısal olarak kendini savunacak bir silaha sahip iken bazıları ise çevreden elde ettiği malzemeler ile kendini savunacak bir silah yapar. Örneğin bir kirpinin dikenleri, bir köpeğin dişleri ya da bir kedinin pençeleri vardır ve bunlar onun yapısal olarak sahip olduğu, onu koruyan silahlardır:

Kirpi birdenbire tortop oluverdi. Beklediği saldırıyı savuşturabilmek için de ince ve sipsivri dikenlerini gerdi. ...Yarım saat kadar bekledikten sonra kıvrıldığı yerden doğrulup kalktı, kıpırdamadan öylece duran kirpiye öfkeyle hırladı ve yeniden yola düştü. Çok iyi biliyordu ki kirpilerin açılması için çok uzun süre beklemek gerekirdi. (BD; s: 59)

Eğer kirpi dikenli bir hayvan olmasaydı yavrukurt bile onu kolaylıkla avlayabilir ve belki bu kolay avlanmanın neticesinde dünya üzerinde hiç kirpi kalmazdı. Ama dikenleri sayesinde kirpi kendini diğer hayvanlardan savunabilmekte ve hayatta kalabilmektedir. Birçok hayvanın kendini savunabilmek için ya da diğer hayvanlardan koruyabilmek için doğal bir silahı vardır. Fakat bu silahlar her zaman savunma amaçlı değildir. Köpekler sivri dişlerini sadece kendilerini korumak için değil aynı zamanda karınlarını doyurabilmek ve hayatta kalabilmek için de kullanırlar. Bir köpek dişleri ile bir insanı yenebilecek durumdadır ancak insanda da bir silah bulunduğu anda güç dengesi değişir:

Köpek yırtıcı bir hayvan gibi hırliyordu. Isırmak için yeni bir atılım yaptı, sonra kemiğin üzerine abandı. Saxonne sopasını vuracaktı gibi kaldırdı. Ve işte o zaman, birdenbire kemiği bıraktı, sahibinin ayakları dibinde sırtüstü yere yuvarlandı, ayaklarını havaya dikti. (AV; s: 396)

Saxonne fiziksel anlamda çok da güçlü olmayan bir karakterdir ancak sopanın yardımı ile köpek üzerinde hâkimiyet kurabilmekte ve köpeğe

istediğini yaptırabilmektedir. Köpek karşı çıkmış ama sopayı fark eder etmez tavrını değiştirmiştir. Silah ilk çağlardan itibaren insanların kendilerini korumalarında ve savunmalarında etkili bir araç olmuştur. Zaman ne kadar ilerlerse ilerlesin, silahların şekli ne kadar değişirse değişsin bu araca duyulan ihtiyaç hep var olmuştur ve silahlı olan taraf hep avantajlı olmuştur.

Beyaz Diş'te kıtlık dönemine rast gelen yolculuk sırasında kurtların tacizlerine uğrayan kızak ekibi kurşunlarının da bitmesi ile daha da zor bir duruma düşer: “ – Ah be, şimdi üç yüz tane kurşunumuz olacaktı ki bu kahrolası hayvanların burunlarından fitil fitil getirecektim” (*BD*; s: 12). Kurşunları bittiği için silahları bir işe yaramaz ve savunmasız kalırlar. Kurtlar, açlıktan gözleri iyice döndüğü için savunmasız kalan ekibe karşı daha da saldırgan olur ve nihayetinde hem kızak köpeklerini yerler, hem de kızak sürücülerine saldırırlar. Adamlarda kendilerini savunabilecek kadar kurşun olsaydı eğer bu kurtlar adamlara bu kadar yaklaştırmaya cesaret edemez ve peşlerini daha önceden bırakmış olurlardı. Silahsız kaldıkları için güçsüz de kalmış bulunuyorlar.

Ay Vadisi'nde yaşlı kadın, kalabalık karşısında tek başına çok fazla şanslı olmamasına rağmen, kendisine ilkel silah yaparak kalabalığı geri püskürtüp kendini oldukça başarılı bir şekilde koruyabiliyor. Yaptığı ilkel silah sayesinde kalabalık bir topluluğa meydan okuyabilecek kadar fiziksel olarak güçlü bir hale geliyor: “Kocakarı çıplak ayağına çekti ayakkabıyı. Sonra, çorabının içine yumruk iriliğinde bir taş koydu, bu korkunç eski zaman silahını havada döndüre döndüre en yakın kavgacı topluluğa daldı” (*AV*; s: 33).

Başka bir örnek beyaz genç kızların Kızılderililerin elinden kurtuluş öyküsünde görülür:

Beyaz kızları kurtarmaya gitseler, fareler gibi kısıtılacaklar. Kızılderililer onları ele geçirecekler, hepsini öldüreceklermiş. O zaman koca Suzanne ne yapmış biliyor musun? Uzun namlulu tüfeği kapmış, namlusuna normalin üç katı barut doldurmuş, kızlara işkence eden iri yarı

savaşçıya nişan almış, tetiği çekmiş. (...) iriyarı Kızılderili'yi de atalarının yanına göndermiş. (AV; s:273)

Tarihi bir olayın anlatıldığı bu alıntıda Kızılderililerin beyaz genç kızları kaçıışı anlatılır. Kızları kurtarmak için yanlarına gitseler hepsi ölecektir çünkü sayıca daha az oldukları gibi fiziksel güç bakımından da yetersizlerdir, Kızılderililerle savaşacak kadar güçlü değildirler. İşte bu anda devreye silah girer. Kahraman, silahla saldırarak, uzaktan Kızılderili'yi öldürmüş ve kızları kurtarmıştır. Burada Suzanne'nin galip gelmesinin nedeni elindeki tüfektir. Kızıl derililerde de silah vardır ama onların kullandığı ilkel silahların etkisi ile tüfeğin etkisini karşılaştırdığımızda Kızılderililer silahsız gibi kalmaktadır: “Tüfekli tek bir adam bu çukur patikadaki binlerce adama karşı koyabilir, diye fısıldadı Sheldon, Joan'a. Ok ve mızrakla silahlanmış yirmi kişi de aynı işi görebilir” (M; s: 296). Tüfek gibi daha teknolojik silahlar özellikle daha etkili olmakta ve daha fazla avantaj sağlamaktadır. Suzanne'nin normal şartlarda tek başına kızları kurtarması imkânsız iken silahını iyi kullanarak kızları kurtarabilmiştir. Silahın güçsüz karakterlere avantaj sağlamasını kanıtlayan birçok örnek vardır. Özellikle bayan karakterler fiziksel anlamda güçsüzken silahlanarak en güçlü karakterlere meydan okuyabilecek, karşı koyabilecek duruma gelmiştir: “[Larsen] Gırtlığımı son bir kez sıkıp bıraktığında Maud'un ayak sesleri çok yakına gelmişti. ... Elinde ağır bir fok sopası olduğunu fark ettim ve o anda sopaya yönelen bakışlarımı izledi.” (DK; s: 386).

Maud son derece narin bir bayan olmasına rağmen elindeki sopayı bir silah gibi kullanarak fiziksel gücü ve dayanıklılığı ile öne çıkan bir karakter olan Kurt Larsen'den yazarı kurtarabilmiştir.

Silah savunma amaçlı kullanılıp, kendini korumanın yanı sıra hâkimiyet kurmak, egemenlik sağlamak yani gücü elinde tutarak diğerlerine istediklerini yaptırmakta ve itaat ettirmekte de kullanılmaktadır:

Kendine ıstırap veren bir gayretle kolunu kaldırıp elinin tersiyle zencinin ağzına bir tokat patlattı.
Sana ne oluyor böyle, Angara? Diye bağırdı. Ne demeye getiriyorsun, ha? Şimdi senin canına okurum!

Zenci, yabani hayvanlara özgü bir hızla onun üzerine atılmaya hazırlandı; gözlerinde vahşi bir hayvanın öfkesi vardı; ama beyaz adamın elinin, kemerindeki tabancaya gittiğini görünce niyetinden vazgeçti. Gergin bedeni gevşedi, cesedin üzerine eğilerek dışarı taşınmasına yardım etti. (M; s: 22)

Romanın kahramanı bir adada zencileri çalıştırarak çiftlik işletiyor ve bunu tek başına yapıyor. Zenci kölelere karşı tek başına hâkimiyet sağlamasına yardımcı olan araç tabii ki silahtır. Silahın olmadığı bir ortamda güçler dengesi tamamıyla değişecek ve belki de otoriteyi elinde bulunduran Sheldon öldürülecektir:

Aralarında, beyaz adamı kuma sürükleyip üzerine atılarak onu yok oluncaya kadar pelte gibi ezmek isteyenler vardı. Ama kemerindeki takırdayan, anında öldüren otomatik tabanca ile adamın, ölüme meydan okuyan ruhu onları frenliyor, fırtına altında onu evine götürmeye mecbur ediyordu. (M; s:47)

Normal şartlarda itaat etmek bir yana anında öldürecekleri birisinin tüm söylediklerini silahın ona sağladığı güç yüzünden yapıyorlar. Bunun için diyebiliriz ki silah Sheldon'ın adada hayatta kalmasını sağlamanın yanı sıra adada hükmetmesini de sağlamaktadır. Bu yüzden efendi konumunda olan yani diğerlerine hükmeden azınlık durumundaki insanlar silahsız hiçbir zaman bir yere gitmezler: “Tüm yatak odalarında, yatakların yanı başında da tüfekler tabancalar hazır dururdu. Bay Haggin, Bob ve Derby, tabancalarını yanlarına almadan, zencilerin yanına çıkmazdı hiç” (T&K; s: 28). Silahlar bu insanlar için tüm güçleridir ve silahsız kaldıkları anda başları derde girecektir. Bu yüzden silahlarını asla bırakmazlar. Silahsız kalması demek gücünü bırakması demek ve güçsüzlük de hâkimiyetini kaybetmenin yanı sıra hayatını kaybetmek anlamına da gelebilir: “Onlar olmak çok uyanık. Siz elinizde tutmak tüfeği, onlar çok iyi dost olmak sizinle. Her zaman onlar sizi gözetlemek. Eğer tüfeğiniz olmamak, bu orman adamı sizin başınızı hemen kesmek ve bütünüyle yemek.” (M; s: 175). Silah; hem kendini savunabilmek, hem de hâkimiyeti sağlayabilmek için kullanılan son derece önemli bir araçtır. Gerek hayvanların, gerekse canlıların hayatta kalabilmek, yaşamını sürdürebilmek için genel anlamda silaha ihtiyaçları vardır. Yukarıda ki

alıntılarda da gördüğümüz gibi silah son derece narin bayanlara bile kendilerini koruyacak ve hatta sevdiklerini kurtaracak gücü verebilir.

3.5. SAYICA ÜSTÜNLÜK:

Jack London'ın romanlarında gücün başka bir görünümü de sayıca üstün olmaktır. Yani birlik olmak ve aynı hedefe ulaşmak isteyen bir topluluk olarak birlikte hareket edebilmektir. İncelenen romanlarda da toplu olarak hareket eden yani grup olarak yaşayanlar, zorluklarla daha kolay başa çıkabilmiş ve hayatta kalabilmiştir. Ne kadar birlik olunursa hayat mücadelesi o kadar kolaylaşıyor:

Ama Beyaz Diş'in intikamı bununla da kalmıyordu. Tüm köpek yavruları sürü halinde gezip hep birlikte saldırıya geçmeyi öğrenmişlerdi artık. Tek başına kısırdığında Beyaz Diş hemen saldırıyordu, onlar da toplu haldeyken Beyaz Diş'i görür görmez hemen başına üşüşüyordu. Bu kovalamacalar sırasında Beyaz Diş onlardan daha hızlı koşarak yakayı sıyrıyordu. Ama onu kovalayan köpeklerden biri sürüden kopup da azıcık ileri fırlayacak olsa işi bitikti. (BD; s: 119)

Beyaz Diş diğer köpekler nazaran oldukça güçlü ve akıllı bir köpek olmasına rağmen diğer köpekler tarafından sıklıkla hırpalanır. Diğer köpekler Beyaz Diş'i sayıca fazla oldukları için hırpalayabilir. Eğer Beyaz Diş de tek değil de bir grup ile geziyor olsaydı hırpalanmayacaktı. Nitekim sürüdeki köpeklerden herhangi birisini tek olarak ele geçirebildiğinde de hırpalayan Beyaz Diş olmaktadır. Nitekim Beyaz Diş, içlerinden birisini tek yakaladığında ya da yakalayacak olduğunda bile diğer grup üyeleri bunu fark edip, geldikleri için Beyaz Diş tekrar kaçmak zorunda kalır ya da diğer köpekler tarafından hırpalanır. Bu yüzden bir gruba dâhil olmak hayatta kalmayı kolaylaştıran bir etmendir.

Gruba dâhil olmak kendini koruyabilmek adına önemlidir. Gruba dâhil olan köpekler birbirlerine yardımcı olarak Beyaz Diş'i hırpalayabiliyorlar ve kaçırabiliyorlardı ama aynı zamanda bir gruba dâhil olmak ya da kalabalık olmak özellikle vahşi yaşamda karnını doyurabilmek, yaşamsal ihtiyaçlarını sağlayabilmek adına da önemlidir:

Çok geçmeden dev bir geyiğe rastladılar. ... Nihayetinde kısa süren, kıyasıyla şiddetli bir çarpışma oldu. Geyik, kurtları yara bere içinde bırakıyor, isabetli çiftelerle beyinlerini dağıtıyor, boynuzlarını batırıyor, tepinirken kemiklerini kırarcasına kurtları eziyor, yılmadan sonuna dek saldırdıkça saldırıyordu. Gelgelelim kurtulması olanaksızdı. Dişi kurt hayvanın gırtlığına sarılır sarılmaz ötekiler de üşüşüp, dişlerini geçirdiler. Savaş sona ererken hala debelenmekten geri durmayan geyik, canlı lokmalar halinde kurtların midesine iniverdi. (BD; s: 45)

Ancak başka bir yerde geyikler sürü halinde olduğu için kurtlar geyiği yakalayamamış ve geyikten vazgeçmiştir. Sayıca fazla olmak vahşi yaşamda olduğu gibi şehirde de güvende olmayı da sağlar:

Pirinç düğmelilerin orada olmasına gerçekten sevinmişim, çünkü üzerimde ‘denizci’ elbiselerim yoktu ve ben bu halimle, sokak boyunca sinsi sinsi çevreyi kolağan ederek bir aşağı bir yukarı yürüyen bu av yaratıkları için gerçek bir hedeftim. Zaman zaman,(...) bana keskin, aç gözlerle bakıyorlardı; bunlar hendek kurtlarıydı ve ben onların ellerinden, çıplak ellerinden korkuyordum, tıpkı birinin bir gorilin pençelerinden korkması gibi. (...) bu sıkı vücutlarda kuvvet vardı; kavrayıcı, sıkıntı verici, yırtıcı ve koparıcı, vahşi, ilkel bir kuvvet. (Uİ; s: 274)

“*Uçurum İnsanları*’ndan” yapılan bu alıntıda yazar, Londra’nın varoş kesimlerinde dolaşırken hissettiklerini anlatmıştır. Yazar varoşlara ait değildir ve Londra’nın varoş mahallelerinde dolaşmaktadır. Aslında bu yazarın ilk defa varoş mahallelere gidişi değildir, fakat önceki ziyaretlerinde onlar gibi gözüktüğü için yani yoksullar gibi davranıp yoksullar gibi giyindiği için sorun yaşamamıştır. Oysa şimdi sık kıyafetleri ile dikkat çekiyor ve çevresindeki insanlardan farklı duruyor yani o anda orada yalnızdır.

Çoğunluk olmak hâkimiyeti getirir ve istediğini yap(tır)mayı sağlar: “Bütün demiryolu işçileri dış göstermiş olsalardı çocuklar böylesine yenilmezler, kazanırlardı” (AV; s: 187). Demiryolu işçilerinin hepsi greve katılmadığı için birlik olunmamış, çoğunluk sağlanamamıştır. Eğer tüm işçiler birlikte hareket etmiş olsalardı grev yapanlar daha fazla olacakları için, daha güçlü olacaklardı ve istedikleri hakları alabileceklerdi ve yenilmemiş olacaklardı. Sayıları ne kadar fazla ise o kadar güç sağlamış oluyorlar.

Nitekim şehirde yaşanan diğer kavgalarda da çoğunluk olan grup hep galip gelmiştir.

Polisler ile işçilerin arasında geçen bir sokak kavgasında polislerin sayısı daha fazla olduğu için işçiler kaçışıyor ve bu sırada birçok işçi hayatını kaybediyor. Eğer halktan daha fazla katılım olsaydı durum muhtemelen onların lehine dönüşecekti. Kalabalık olmak yani sayıca üstün olmak nerede olursa olsun hep avantajlıdır ve hâkimiyet sağlar ve güvende olmayı getirir. Çünkü sayıca üstün olmak genellikle egemen olan tarafa dâhil olmaktır yani çoğunluktan olmak anlamına gelmektedir. Ya da vahşi yaşamda olduğu gibi bir gruba dâhil olmaktır aynı kurt sürüsü örneğindeki gibi. Grup olmak, birliktelik bireylerin birbirlerini desteklemelerini sağladığı için kalabalık olan taraf her zaman daha avantajlı konumda olmuştur ve sayıca fazla olan güçlü olmuştur.

3.6. ACIMASIZLIK:

Jack London'ın romanlarında hayatta kalmayı uzun süre başarabilmiş olan karakterlerde gözlenen bir diğer özellik acımasız olmalarıdır. Hayatta kalabilmek için öldürmek gerekmektedir. Başka bir deyişle bir canlının ölümü diğer canlının yaşaması demektir. Bu da bir canlı öldürmeden yaşayamaz demektir. İşte bu nedenden ötürü gerektiğinde acımasız olanlar ya da olabilenler hayatta kalabiliyor ancak. Aslında acımasızlık olarak gördüğümüz şeyler bir nevi yaşamın kendisinden başka bir şey değildir de. Bütün canlılar ancak öldürerek kendi yaşamsal varlığını sağlayabilmiştir:

Yaşamın amacı et idi; dahası yaşamın ta kendisiydi et. Yaşama yine bir başka yaşam can veriyordu. Yasa, 'ye yoksa yem olursun!' diyordu. ...

Nereye bakarsa bu yasanın uygulandığını görüyordu. Kendisi keklik yavrularını yemişti. Anaları ise atmacanın kursağına inmişti. Atmaca az kalsın onu da gövdeye indirecekti. Ama zamanla kendisi de güçlenmiş ve bu kez atmacayı o yemek istemişti. Yavru vaşağı yedikten sonra eğer kendilerine yem olmasaydı ama vaşak da onu yiyecekti kuşkusuz. İşte devran böyle dönüp gidiyordu. Çevresindeki tüm canlılar bu yasaya ayak uyduruyorlardı; yavrukurt da bundan bir parçaydı. (BD; s: 89- 90)

Vahşi doğada hayat mücadelesinin anlatıldığı *Beyaz Diş*'te romanın ana karakteri olan yavrukurt ilk hayat tecrübesinde yaşamak için öldürmek gerektiğini öğrenmiştir. Ancak öldürenlerin hayatta kalabildiğini görmüş ve o da karnını doyurabilmek için diğer canlıları öldürmüştür:

Ve Buck acımasızdı. Sopa ile diş yasasını iyi öğrenmişti. Avantajlı biri asla kaçırmıyor, ölümüne bir mücadeleye girdiği düşmanından hiçbir zaman kaçmıyordu. Spitz'den, polis ve postanın kavgacı köpeklerinden ders almıştı. Orta yol diye bir şey olmadığını çok iyi biliyordu. Ya efendi olacaktı ya da yönetilecekti. Merhamet göstermek ise zayıflıktı. İlkel yaşamda acıma diye bir şey yoktu. Acıma duygusunu, korku diye yanlış değerlendiriyor, böylesine yanlış değerlendirmeler ise ölüm anlamına geliyordu. Yasa öl ya da öldür, ye ya da başkası tarafından yen idi. Ve o, zamanın derinliklerinden gelen bu yasaya uyuyordu. (VÇ; s: 108)

Buck, acımanın başkaları tarafından zayıflık olarak algılandığını ve korku ile karıştırıldığını, ancak öldürenlerin hayatta kalabildiğini öğrenmiştir. Hayatta kalmak için öldürmek sadece hayvanlara özgü bir yasa değildir. Bu genel bir yasadır ve insanlar için de aynı yasa geçerlidir.

Deniz Kurdu'nun ana karakteri olan Kurt Larsen son derece güçlü ve sağlam bir karakterdir ve bunun yanı sıra çok acımasızdır. Kurt Larsen'in yaşam felsefesi, hayatta kalmak için güçlü olmak gerektir: diğerlerinden daha güçlü olmak ve diğerini öldürebilmek. Kişinin kendi hayatı, diğerlerini öldürmesine bağlıdır. Ancak öldürerek, yok ederek hayatta kalınabilir. İşte bunun için de acımasız olmak gerekmektedir. Uzun süre hâkimiyet sağlayan ve hayatta kalabilen karakterlerin ortak özelliğidir acımasız olmak.

Tanrılar ve Köpekler'de Basthi, babasını ve ilk çocuğunun annesini öldürtmüş ve hatta onları yemiştir. Bu yaptıklarına bakarak Basthi'nin son derece acımasız olduğunu söyleyebiliriz ancak Basthi babasını öldürüp yerine geçerek kral olmuş ve egemenlik sağlayarak kendi hayatını güvence altına almıştır. Belki bu şekilde davranmasaydı, zayıf davransaydı babası ve ilk çocuğunun annesi yerine o ölmüş olacaktı.

3.7. DENEYİMLİLİK:

Yaşadıkça zamanla bir şeyler öğrenir ve kendimize bir şeyler katabiliriz. İşte zamanla yaşadıklarımızdan, gördüklerimizden ve hatalarımızdan çıkardığımız dersler bizi deneyimli yapar. Jack London'ın romanlarını incelediğimizde de tecrübenin, karakterlerin hayatta kalmasında oldukça etkili olduğunu görürüz. Romanın kahramanı insan olsun hayvan olsun hayatta kalmalarında deneyimlerinin etkisi vardır.

Vahşete Çağrı'da Buck mutlu bir yaşam sürdüğü yuvasından kaçırılır ve yeni bir hayata alışmaya mecbur kalır. Buck, akıllı bir köpek olduğu için çevresinde gelişen olaylardan kolaylıkla ders alır ve koşullara uygun hareket eder: “İlk deneyim ona unutulmayacak bir ders verdi. Gerçi bu bir başkasının deneyiminden çıkartılmış bir dersti. Yoksa ondan yararlanacak kadar yaşayamazdı” (VÇ; s: 23). Buck ilk deneyimi sayesinde hayat ile ilgili önemli bir ders almış ve bu sayede kendini koruyabilmiştir: “Öğrendiği dersi yaşamı boyunca asla unutmadı. İlkel yasaların egemenliğiyle ilk karşılaşmasıydı bu ve henüz tamamlanmamıştı” (VÇ; s: 17). Buck hayatta kalmasını, sadece edindiği deneyimlere değil, deneyimlerini asla unutmayarak, bunları hep aklının bir köşesinde tutarak hareket etmesine borçludur. *Beyaz Diş*'te de kahramanın hayatta kalmasında deneyim oldukça önemlidir. Beyaz Diş deneyiminden faydalanarak yeni gelen gemiden inen köpekleri rahatlıkla alt edebilmektedir. Eğer gemiyle gelen köpekler bu kadar deneyimsiz olmasalardı Beyaz Diş onları bu kadar çabuk alt edemezdi. Burada bunun yanı sıra Beyaz Diş'in ne kadar akıllı ve tecrübeli bir köpek olduğunu kanıtlayan bir başka nokta daha vardır. Beyaz Diş öldürülen köpeklerin sahiplerinin dikkatini tamamen kendi üzerine çekmemek için, köpeği öldürdükten sonra suçu paylaşmak için diğer Kızılderili köpeklerinin öldürülen köpeği parçalamasına izin veriyor ve böylece tek suçlu olmaktan kurtuluyor. Eğer bu şekilde davranmazsa bütün tepkiler üstünde yoğunlaşacak ve cezalandırılacaktır ama Beyaz Diş sadece köpeği öldürüp kenara çekiliyor ve diğer köpekleri suçuna ortak ediyor. Diğer köpeklerle taş, sopa ve baltalarla saldırılırken de oturup onları seyrediyor.

Ay Vadisi'nde Billy acemi bir avcı olduğu için uzun süre hiçbir av yakalayamaz ve bir dönem aç kalırlar ama deneyim kazandıkça geyikleri vurur ve karınlarını doyurmalarını sağlayacak eti elde eder. *Deniz Kurdu*'nda da küçük bir adaya kaçan ve bir süre orada yaşamak zorunda kalan karakterler önceleri adada nasıl yaşayacakları konusunda bilgisizdirler ve çok sıkıntı çekmektedirler. Tecrübe kazandıkça ne yapmaları gerektiğini öğrendikleri için çok daha çabuk işlerini halledebilmişlerdir. Adada yaşadıkça, fiziksel güçlerinin farkına varmışlar ve sopa kullanmada tecrübe kazanarak, önceleri korkarak yaklaştıkları hatta hiç yaklaşmadıkları fokları avlayabilmişler ve böylece kendilerine emin bir barınak yapabilmişlerdir.

Tecrübe karakterlerin hayatlarını kolaylaştırmanın yanı sıra hayatta kalmalarında da etkilidir. Tecrübe, doğru karar verebilmek içinde önemlidir:

Adamların üçte ikisi sandallardaydı, silahları yoktu, demir atıyorlardı ve yerlilerin saldıracağına hiç ihtimal vermiyorlardı. Yanıldıklarını anladıklarında artık çok geç olmuştu. Yerliler saldırdılar. Bu karadaki adamların sonuydu. Sen, ben ya da herhangi tecrübeli biri olsaydı böyle olmazdı. (M; s: 198)

Eğer yeteri kadar tecrübeli olmuş olsalardı neler olabileceğini tahmin eder ve yerlilerin saldırılarına hazırlıklı olurlardı ve bu kadar ziyan vermezlerdi. Tecrübe kolay elde edilen bir şey değildir, yaşadıkça, gördükçe kazanılır. *Tanrılar ve Köpekler*'de Basthi, oldukça yaşlı, oldukça akıllı ve deneyimli bir adamdır. Basthi yaşamı boyunca birçok sorunla karşılaşmış ve birçok kişiye karşı mücadele vermiştir. Verdiği bu mücadeleler sonucunda da deneyim kazanmıştır. Bu yüzden oldukça güçlüdür ve onu kontrol edebilecek statüde olan büyücüler bile Basthi'ye saygı göstermek zorundadır yoksa sonları ölüm olacaktır. Tecrübe, Basthi'ye karşı konulmazlık ve mutlak gücü kazandırmıştır. Çevresinde olup biten olaylara karşı duyarsız kalıp, gözlemlerinden ders çıkartamayan karakterler başarısız olurken, yaşadıklarından ders çıkartabilen karakterler yaşam mücadelesinde daha başarılı olmaktadır.

3.8. YARARLILIK:

Canlıların ya da sistemlerin, her ne olursa olsun bir şeyin varlığını devam ettirebilmesi için fayda sağlamaya ihtiyacı vardır. Fayda getirmeyen her şey, yok olmaya, ölmeye mahkûmdur. Buna en basit örnek vücudumuzda işlevsel olmayan organlarımızın bile zamanla yok olmaya yüz tutarken, işlevsel olan organlarımızın daha da gelişme göstermesidir. Bu yüzden bir canlı, hayatta kalabilmek istiyorsa bulunduğu çevre içerisinde bir işleve sahip olmalıdır. Darwin'den oldukça etkilenen Jack London'ın romanlarında da karakterlerin ya da sistemlerin hayatta kalabilmeleri faydalı olmalarına bağlanmıştır. “Turfanda yumurta verme dönemini aşan tavukları saklamam ben” (AV; s: 284). Çiftlik sahibi yumurta vermeyecek yani işine yaramayacak tavukları beslemeyeceğini ifade ediyor. Bir kümeste tavuğun hayatta kalabilmesi için verimli olması gerekmektedir. Fayda sağlamak sadece bir kümesteki tavukların hayatta kalması için değil insanların da bir toplumda varlıklarını sürdürebilmesi, yer edinebilmesi için bu ilkeye uymaları gereklidir. Deniz Kurdu'nda Kurt Larsen mürettebatı ile oldukça sıkıntı yaşamasına rağmen onları yaşatmaktadır:

Sanki sizi eline geçirdiğinde öldürecekmiş gibi şikâyet ediyorsunuz! Bunu yapamayacağını çok iyi biliyorsunuz, lanet olsun. İşine gelmez. Burada bizden başka denizci ve sahil gözcüsü yok ve o, sizden iş yapmanızı istiyor, hem de çok istiyor. Eğer sizi kaybederse kim kürek çekecek ya da dümen tutacak ve gemiyi yüzdürecek? (DK; s: 167)

Kurt Larsen gemisinde sadece işe yarayan insanları bulunduruyor ya da diğer bir deyişle işe yaramayanları kesinlikle gemisinde barındırmıyor. Dolayısı ile gemideki her bireyin yaşamak için faydalı olmaya ihtiyacı vardır. Hayatta kalabilmek için yararlı olmak sadece insanlar için değil, hayvanlar için de geçerlidir:

Ertesi gün, aşırı zorlanma yüzünden sinirlerinden biri kopan köpek artık hiçbir işe yaramıyordu. Günişığı, köpeği vurup, kızağı orada bırakarak, posta ve kumanyadan oluşan yüz altmış librelilik (80 kilo) yükü sırtına aldı. (YG; s: 65)

İşlevselliğini kaybedince artık fayda sağlamadığı gerekçesi ile öldürülen ya da bırakılan köpek örnekleri diğer romanlarda da mevcuttur:

Saxonne, Punch'u da gördü, sert tüylü, tatlı bakışlı küçük av köpeği Punch'u. Uzun süre boyunca yakınmadan, yiğitçe yürümüştü kervanın yanından. Sonunda topallamaya başlamıştı ve o zaman herkes yüz çevirmişti ondan. (AV; s: 47)

İşe yaradığı ya da güçlü olduğu sürece ilgi gören köpekler, artık işe yaramamaya başladığı zaman dışlanıp, ölüme terk ediliyor. Bu durum sadece insanlar ve diğer canlılar için değil sistemler, örgütler veya gruplar için de geçerlidir: “Desteklenmeyen örgütler yok olacaklar! Tamamı. Çünkü demiryolcular, makinist ve teknisyenler, demir ve çelik işçileri fabrika geleneğimiz açısından hayatın normal akışı için gerekli tüm işleri yapmaktadırlar” (DÖ; s: 184).

Bir kurum, bir sistem, bir insan yahut herhangi bir canlı her ne olursa olsun ancak faydalı olabildiği yani bir işlevi olduğu sürece varlığını koruyabilecektir. İşe yaramaz hale gelince yani işlevselliğini yitirdiği andan itibaren yerini başka birine bırakarak yok olmaya mecburdur. Çünkü hayat devam etmektedir ve devamlılığı sağlayabilenler ancak hayatta kalabilir.

3.9. ZENGİNLİK:

Hayatta kendine bir yer edinebilmek ve hatta yaşayabilmek için tüm canlıların güce ihtiyacı vardır. Hayatta kalmamızı sağlayan güç etmenleri ortamlara göre farklılıklar gösterebilir. Vahşi yaşamda fiziksel güç etkili olurken şehir yaşamında ise para en etkili güç etmeni olarak karşımıza çıkar. Şehir hayatı olarak adlandırdığımız toplu yaşamda insanları diğer insanlardan güçlü yapmaya yarayan bir unsurdur para.

Jack London'ın romanlarında paranın ne kadar önemli bir güç olduğu sıkça anlatılmıştır. Jack London hayatının büyük bir kısmında maddi sıkıntılar yaşamış ve daha sonra eserlerinden iyi paralar kazanarak zengin olmuş ve toplumda kabul gören biri olmuştur. Kendi hayatını anlattığı romanlardaki ana

kahramanlar da para kazandıktan sonra statü sahibi olmuş ve toplum içinde saygınlık kazanmışlardır:

Size toplumunuzun kokuşmuş, hırsızlıklarla dolu bir topluluk olduğunu söylüyorum; siz ise öfkeye kapılacağınız yerde, ‘ne diyeceğinizi şaşırıp, saçma sapan sesler çıkararak, söylediklerimde büyük bir gerçek payı olduğunu kabul ediyorsunuz. Neden? Çünkü ünlüyüm; çünkü bir sürü param var. (ME; s: 455)

Martin Eden romanının en başından itibaren düşünen ve kendisini ifade eden bir karakter olmasına rağmen fikirleri ve kendisi ancak zengin olduktan sonra saygı görmeye başlamıştır. Çünkü toplumda zengin olan insan yani parası olan insan başarılı kabul ediliyor ve eğer parası yoksa başarısız demektir ve fikirleri de önemsizdir. Martin ancak eserlerinden para kazanmaya başlayınca sevdiği kız ve ailesi tarafından saygı görmüş ve kabul edilebilmiştir ancak bu da çok sonra olmuştur. Martin’in sevdiği kıızı elde edememesinin ve mutsuz olmasının nedeni yoksul olmasıdır: “ Hâlbuki bu dünya öyle kurulmuş ki, mutluluk için para şart” (ME; s: 205). Paraları olmayan yoksul insanlar başarısız kabul edilir ve hatta yaşama hakları ile özgürlükleri bile ellerinde alınır:“ Para keselerinde hiçbir şey olmadığında insanlar genellikle ölür, sefilce ölür. Elbette para keselerini yeniden oldukça hızlı doldurabilecek yetenekte değillerse” (DK; s: 257). Şehir hayatında insanlar ancak cebindeki paraları kadar itibar görür. Çünkü cebindeki parası onun gücüdür: “Dört peni olan hesabımı ödemek için cebimden on şilin çıkarıncaya kadar da benimle fazla ilgilenmedi. Beklediğim sonuç elde edilmişti” (Uİ; s:44). Ancak bu güç çok küçük bir kitlenin hâkimiyeti altındadır:

—Plütokrasinin sahip olduğu güç şu anda altmış yedi milyar dolar civarındadır. Amerika Birleşik Devletlerinde iş yapanların sadece onda biri plütokrasi sınıfına mensuptur. Ancak toplam parasal varlıklarının yüzde yetmiş plütokrasinin egemenliğindedir. Orta sınıfın elinde ise yirmi dört milyar dolar bulunuyor. Bütün iş sanat adamlarının yüzde yirmi dokuzu orta sınıftandır. Toplam servetteki payları yüzde yirmi beş oranındadır. Ve bizim işçi sınıfı: Onun elinde kırk milyar dolar bulunmaktadır. Ve çalışma hayatındaki toplam halkın yüzde yetmişini teşkil eder. Toplam servetteki payları ise yüzde dört oranındadır. Buna karşılık plütokrasinin nüfusu yirmi beş bin, orta sınıfın nüfusu sekiz milyon, proletaryanın nüfusu ise yirmi milyon civarındadır. Şimdi söyleyin, esas güç kimin elindedir beyler?

—Anlattıklarınızdan görülüyor ki bizler yani orta sınıf, proletaryalardan daha güçlüyüz dedi Bay Asmunsen.

Bizi güçsüz görmek Plütokrasinin karşısında sizi kuvvetli hale getirmez diye cevap verdi Ernst. Ama ben daha sözümü bitirmedim. Zengin olmaktan daha büyük bir güç var; daha büyük olmasının nedeni de bu kuvveti başkalarının elinden almamasıdır. Gücümüz, proletaryanın gücü, kaslarımızda, oy kullanan ellerimizde, silah tetiği çeken parmaklarımızdadır. (*DÖ*; s: 133)

Demir Ökçe'den alınan bu paragraflarda Ernst işçi sınıfının temsilcisi, Bay Asmunsen ise orta sınıfın temsilcisidir. Ernst orta sınıfı kendi saflarına çekmek için Bay Asmunsen'i ikna etmeye çalışmaktadır. Ernst rakamsal verilerden bahsederek durumu son derece somut bir şekilde özetlemektedir. Ernst vahşi yaşamda olduğu gibi sayıca üstün olmanın ya da fiziksel güçlerinin onları zenginlerden daha güçlü yapacağını anlatmaktadır ancak şehirde kurallar çok daha farklı işlemektedir ve romanın sonunda işçi sınıfı kavgayı kaybetmiştir. Çünkü para, şehirde insan gücünü de, sayısal üstünlüğü de ve hatta hukuksal haklılığı da satın alabiliyor. Dolayısıyla parayı elinde bulunduran azınlık tüm gücü de yönetiyor. Durumu özetlemek gerekirse hükmeden en güçlü sınıf, en zengin sınıf, orta sınıf parasal anlamda ortada ve yoksul kesim yani en çok ezilen işçi sınıfı ise en yoksul kesimi oluşturuyor. Şehirde güç fiziksel özelliklere göre değil, parasal anlamda güçlü olmaya bağlıdır. Nitekim parayı elinde bulunduranın gücü de elinde bulundurduğunu görüyoruz. Dolayısıyla para güçtür ve güçsüz olanlar ezilir.

3.10. TANIMA:

Tanımak hayatta kalmak için önemlidir. Tanımak dediğimizde canlının öncelikle kendini ve daha sonra çevresini doğru algılayabilmesinden bahsetmekteyiz. Canlılar kendi potansiyellerini iyi bilmezler ve çevrelerini doğru algılayamaz ve anlayamaz ise hayati hatalar yaparak varlıklarını tehlikeye atabilir, hayatlarını zorlaştırabilirler. Tabi bu durumun tam tersinin de olması mümkündür yani karakterler kendilerini ve çevrelerinde olup bitenleri doğru algıladıkları için doğru karar vererek yaşamlarını kolaylaştırır ve hayatta kalmayı başarabilirler. Dolayısıyla tanımak canlıların hayatta kalmasında bir etmendir.

Jack London'ın romanlarındaki karakterlerinde de kendi kapasitesini iyi bilen ve çevresinde olup biteni iyi anlayanlar yaşam mücadelelerini daha rahat vermişler ve hayatta kalmayı başarabilmişlerdir. Örneğin *Vahşetin Çağrısı* 'nda rahat evinden kaçırılarak, vahşi bir yaşam sürmek zorunda kalan Buck adlı köpek kendini tanıması sayesinde rakibini iyi seçerek karnını başarı ile doyurabilmektedir. Buck ormanda kaldığı süre boyunca birçok hayvanla karşılaşır ancak karnını doyurmak istediğinde kendi dişine uygun hayvanları seçebildiği için hayatta kalabilir.

Ay Vadisi'nde romanın ana kahramanları eğlenmek için gittikleri bir panayırda fazla alkol almış biri tarafından taciz edilir ve kavga çıkar. Kavgayı çıkaran adam kendi cüssesine güvenerek Billy ile kavga eder ancak kavgayı kaybeder. Kendine son derece güvenerek saldırmasına rağmen yenilmiştir çünkü rakibini iyi tanımamaktadır ve kime saldırdığının farkında değildir. Eğer adam Billy'nin bir boksör, hatta oldukça iyi bir boksör olduğunu bilseydi muhtemelen Billy ile dövüşmek istemeyecekti. Bunun yanı sıra Billy hem rakibini hem de kendi performansını tanıdığı için kendisini ona göre ayarlayabilmiş ve rakibini rahatlıkla alt edebilmiştir:

Bugün aramıza girmek isteyen şu hantal herife bakın bir. Çattığı adamın kim olduğunu anlaması gerekirdi. Alt tarafı itin biri, ama ağzına kadar da bira doluydu. Ben bunu ilk bakışta gördüm. Bu gibi işlerde üstünlük her zaman karşısındakinin çapını ölçmesini bilenindir. İnsan formunda olmalıdır, bütün sorun bu.

Evet, ama öyle dev gibi adam ki! Dedi Saxonne. Yumrukları sizinkinin en az iki katı daha iri.

-Bu hiçbir anlam taşımaz. Önemli olan, yumrukların ardında ne var? Bu! Eğer onu ilk vuruşta deviremeseydim, savunmaya geçer, soluğunu keser ve beklerdim. Birdenbire şişecekti. Anlatabiliyor muyum? Soluğu, yüreği hiçbir şeyi dayanamayacaktı. İşte o zaman ona istediğimi yapacaktım. (AV; s: 58)

Önemli olan sadece fiziksel anlamda güçlü olmak, dayanıklı olmak ya da iri olmak değil; gücünü bilmek, karşısındaki rakibini iyi tartarak gücünü nasıl en verimli kullanabileceğini bilmektir. Dolayısıyla kendini tanımak, ne yapabileceğini bilmek hayatta kalabilmek için önemlidir:

Hegan'a amacının, yeterince para topladıktan sonra New York'a gidip, Dowsett, Leton, Guggenhammer adlı bayları tepeleyerek, nasıl bir demir leblebiye madik atmaya kalktıklarını göstermek olduğunu söylemişti. Şimdilik onlarla baş edebilecek güçte değildi. Bu yüzden hiç acele etmiyor, adlarının yanındaki kara çarpı işaretlerini silebileceği aydınlık günleri bekliyordu. (YG; s: 187)

Günışığı kendi gücünü iyi hesaplayan ve rakibini iyi seçebilen biridir ve bu yüzden yeteri kadar güçlenene kadar rakibinin karşısına çıkmamaktadır. Tanımaktan bahsederken sadece rakibini tanımaktan değil kendi fiziksel kapasitesi ve kendi dayanıklılığını da bilmekten bahsediyoruz: “Daha akıllı, daha usta bir içici oldum. Muhteşem bünyemin bir sınırı olduğunu ama John Barleycorn'un sınırının olmadığını öğrendim” (BAA; s: 111). Yazarın bir diğer kitabından alınan bu cümleler kendi deneyimlerini aktardığı satırlardır. Kendi sınırlarını bildiği ve bünyesini tanıdığı için alkolü nerede bırakması gerektiğini kavrayabilmiş ve yaşamını kontrol edebilmiş, hayatta kalabilmiştir. Tanımak, kendini bilmek sınırlarını koymak ve rakibini seçebilmek için önemlidir. Tanıyabilmek doğru kararı beraberinde getirir ve hayati olabilecek hatalardan korur. Dolayısıyla denilebilir ki tanımak bir güçtür ve canlıların hayatta kalmasında etkilidir.

3.11. KOŞULLARA UYUM:

İnsanların hayatta kalabilmelerini ve yaşamlarını devam ettirebilmelerinde en önemli etkenlerden biri de çevresine uyum sağlayabilmeleridir. Hayatta kalabilen ve başarılı olan insanların ortak özelliklerinden biridir şartlara uyum sağlayabilmek. Canlılar ancak uyum sağladıkları sürece hayatta kalabilirler. Jack London'ın romanlarında karakterlerin hayatta kalabilmeleri, çevrelerine ya da şartlara uyum sağlayabilmeleri ile doğru orantılıdır. Hatta şartlara uyum sağlayabilmek için oldukça çaba harcamışlardır. *Deniz Kurdu*'nda şartlara uyum sağlamanın ne kadar önemli olduğunu ve hayatta kalmayı sağladığını görmekteyiz. Romanın ana karakterlerinden olan yazar, son derece naif bir insandır. Fiziksel olarak son derece zayıf ve ürkek bir yapıda olmasına rağmen, gemide yaşamaya başlamasıyla hayatta kalabilmek için fiziksel olarak da kendini geliştirmiştir.

Vahşete Çağrı'da Buck değişen hayat şartlarına uyum sağlayarak hayatta kalabilmiştir:

Bu, Buck'ın düşmanca Kuzey bölgesinde canlı kalmaya layık olduğunu belirten ilk hırsızlığıydı. Uyumluluğunu, değişen koşullara ayak uydurma yeteneğini böylece kanıtlamış oldu. Yoksa hızlı ve korkunç bir ölümle karşı karşıya gelebilirdi. (VÇ; s: 35)

Yanan Güneş'i her türlü ortama çabuk adapte olabilmesi sayesinde her şartta yaşamını devam ettirebildiği gibi her zaman başarılı da olmuştur:

Uygarlık, Güneş'i'ni daha iyi bir insan yapmamıştı. Daha sık giyinip, görgü kurallarına uymaya çalışıyor ve daha temiz bir İngilizceyle konuşuyordu. Daha yüksek bir yaşam düzeyine almış, akıllı, kızgın erkeklerle yaptığı acımasız savaşlarda bilerek ustura gibi keskin olmuştur. (YG; s:166)

Jack London'ın romanlarında karakterlerin hayatta kalabilmesinde şartlara en kısa sürede ve en iyi şekilde adapte olabilmeleri önem taşımaktadır. Değişen yaşam koşullarına en kısa zamanda ve en iyi şekilde uyum sağlayan başarılı olmuş, hayatta kalabilmiştir.

3.12. ÇALIŞMA:

Çalışmak, başarılı olmanın anahtarıdır. Hayatta başarılı olmak isteyen tüm insanların yolu çalışmaktan geçmektedir. Jack London'ın romanlarında da başarılı ve hayatta kalabilen karakterlerin ortak özelliğidir çalışkan olmak. Ancak çalışan başarılı olabilir ve istediğini elde edebilir. Martin sevdiği kızıdan etkilenerek kendini geliştirmeye ve yazar olmaya karar verir ve bu amaçla çok çalışmaya başlar. Uzun bir süre çok çalışır ama hedeflediği başarıyı hemen elde edemez. Ancak bir süre sonra emeklerinin karşılığını almaya başlar: “Günlerin, ayların sonunda başarı sığıntı kapısından içeri girmiş, ilk kitabı Güneşin Utancı Ekim’de piyasaya çıkmıştı” (ME; s: 440). Sevgilisi Ruth, Martin’e, çalışmanın başarıyı getirdiğini anlatır, sık sık Mr. Butler örneğini verir:

Mr Butler'in Kaliforniya'da hiç akrabası yoktu. Bir matbaada işe girdi ve başlangıçta, haftada üç dolar aldı. Bugün senelik geliri aşağı yukarı otuz bin dolardır. Nasıl yaptı bunu? Dürüsttü, sadıktı, çok çalışkan ve tutumluydu. (ME; s: 94)

Martin de Mr Butler gibi çok çalışarak hem geçimini sağlamış hem de istediklerini elde edebilmiştir. Çalışmanın önemini gösteren bir diğer örnek de *Uçurum İnsanları*'ndan:

Üç kişiydik, taş kırıyorduk. Kıştı, buz gibi bir soğuk vardı. Diğer ikisi şayet devam ederlerse canlarının çıkacağını söyleyip işi bıraktılar; ama ben ısınmak için devam ettim. Sonra gardiyanlar geldiler, diğer ikisi işten kaçtıkları için on dört gün hapis cezası aldılar, ama benim işe devam ettiğimi görünce aralarında iki buçuk şilin denkleştirip beni salıverdiler. (UI; s: 110)

Tembellik yapmayarak çalıştığı için yazar özgürlüğünü erken kazanmıştır diğerleri ise tembellikleri yüzünden daha fazla çalışmaya mahkûm olmuştur. Çalışan ve sebat gösteren kazanır. Çalışmak, çalışkan olmak insanlardan tarafından kabul görmek için de önemlidir:

– Çiftlik işletmedeki ustalığı sayesinde kazandı. Düşünün ki, bütün aile çalışıyor. Oğullar, kızlar, gelinler, yaşlılar ve çocuklar, hepsi. Kollarını sıvayıp toprağı bellemekten utanç duymuyorlar. Çalışmak ayıp değil onlarca. Onlarda bir halk sözü var, der ki: Eğer bir çocuk dört yaşına varmış da henüz bir ineği otlatmaya götürüp semirtmeyi beceremiyorsa, yediği ekmeği hak etmiyor demektir. (AV; s: 262)

Hayatta kalabilmek, yediği ekmeği hak edebilmek için çalışmak gerekir. Çalışan, üretendir ve ürettiği için de yiyeceğini kazanabilir. Bir çocuğun bile dört yaşına geldiğinde yapabileceği işler vardır ve yaşamak için bunları yapmalıdır.

3.13. İYİ OLMA:

Hayatta kalmamızı sağlayan bir diğer etmendir; iyi olmak. Hayatta var olan tüm canlılar bir nevi bizim yaşam mücadelemizde rakibimizdir. Biz ne kadar iyi olursak yani özelliklerimiz ne kadar daha gelişkin olursa ve çevremizdekilerden ne kadar daha üstün nitelikli olursak, hayatta kalabilme

olasılığımız da o kadar yüksek olur: “ Olmuş olan, sadece haklı değil, aynı zamanda da mümkün olanın en iyisidir. Bir şeyin varlığı, onun var olmaya layık oluşunun yeter bir vurgusudur” (*ME*; s: 322). Diğer canlılardan daha üstün niteliklere sahip olduğumuz sürece varlığımızı sürdürebilir yani hayatta kalabilmemizi sağlamış oluruz: “Eğer üç adam aynı işi istiyorsa, içlerinden en yeterli olan işi alacaktır. Diğer ikisi, ne kadar becerikli olurlarsa olsunlar, yetersiz sayılacaklardır” (*UI*; s: 198). Canlılar ya da insanlar çevresindeki canlılardan yani rakiplerinden daha iyi oldukları sürece hayatta kalabilirler: “Yani aslında bu işin iki yönü var. Yüksek yaşam standardı olan bir adam, her zaman için düşük yaşam standardı olan bir adamdan daha çok ve daha iyi iş çıkartır” (*UI*; s: 229). Daha iyi iş çıkarttığı için daha iyi bir standart elde eden insan da, yaşam standardı düşük olana göre daha rahat yaşar. Bu da onun daha uzun süre yaşamasını sağlar: “Batı Yakası’nda yaşayanların ortalama yaşam süresi elli beş; Doğu Yakası’nda yaşayanların ortalama yaşam süresi ise otuz yıldır” (*UI*; s: 246).

Sistemlerin devamında daha iyi olmanın yerini kârlılık alır. Kâr getirmeyen ve işe yaramayan sistemler de varlıklarını sürdüremez:

Karlı olan işler sürdürülmeli; karlı olmayanlarsa elenip ortadan kaldırılmalıdır. İmparatorluk, İngiltere için ya kâr ya da zarardır. Eğer zararsa ortadan kaldırılmalıdır. Eğer kârı, o zaman ortalama insanın da bu kârdan payını alacak biçimde yönetilmelidir. Ticari üstünlük çabası kârlıysa, buna devam edin. Eğer değilse, eğer işçiye zarar veriyor ve onun hayat şartlarını bir vahşinin hayat şartlarından daha kötü bir hale getiriyorsa, yabancı pazarları ve sanayi imparatorluğunu kaldırıp atın. (*UI*; s: 302- 303)

Dikkat edilirse London kâr için kârlılıktan değil de insan için kârlılıktan yana. İnsanlara hizmet etme, topluma en iyi şekilde faydalı olma esastır. Aksi durumlarda canlılar gibi sistemler de yok olmaya yargılıdır. Dünya üzerinde varlık gösteren her şeyin devamını sağlamak için bir nedene ihtiyacı vardır. Hayatta kalabilmek için varlığımızı haklı kılmamız gerekmektedir, bunun için de bir şekilde faydalı olmak gerekir. İyi olan, yani bir alanda diğerlerinden daha iyi olan, daha fazla fayda sağlayacağı içinde hayatta kalması daha çok istenendir.

3.14. YETENEKLİLİK:

Yetenek, canlıların hayatta kalabilmesini sağlayıcı başka bir etmendir. Canlıların yiyecek bulabilmesinde, para kazanabilmesinde öne çıkar. Canlının hayatta kalmasını sağlayan yardımcı bir güçtür. İncelenen on iki romanda yetenekli karakterler hayatta kalabilmişlerdir. İhtiyaç duydukları yiyecekleri ya da tehlikeleri fark ederek güvenliklerini sağlamış, ihtiyaçlarını karşılayabilmişlerdir.

Vahşetin Çağrısı’nda Buck’ın, şartlara çabuk uyum sağlamasında önemli payı olan etmen, onun yetenekli olmasıdır:

Altında saklanılabilecek her türlü örtüden yararlanmasını, karların üstünde bir yılan gibi sıçrayıp vurmasını biliyordu. Bir kekliği yuvasından alabiliyor, bir tavşanı uyurken öldürebiliyor ve ağaca birkaç saniye geç uçan sincapları havada yakalayabiliyordu. Açık göllerdeki balıklar ona göre hiç de hızlı değillerdi; ne de çatılarını onaran kunduzlar çok ihtiyatlıydılar. Zevk aldığı için değil, yemek için öldürüyordu ve kendi öldürdüğü yemeği tercih ediyordu. (*VÇ*; s: 139)

Buck yetenekleri sayesinde kendi başına yaşayabilen, kendine yeten bir hayvandır. Gücünü vahşi doğaya uyabilme yeteneğinden almıştır. Yetenekleri sayesinde karnını doyurabilmiş ve hayatta kalmayı başarabilmiştir. Hatta bu yetenekleri onu diğer köpeklerden ayırarak onun lider olmasını da sağlamıştır: “ Bir karar verilmesi, çabuk düşünülmesi ve hızla harekete geçilmesi gereken yerlerde, François’ın, eşini bile görmediği Spitz’den de üstün olduğunu ortaya koyuyordu” (*VÇ*; s: 66).

Yetenekler sadece karnını doyurmada değil tehlikeleri fark etmede de oldukça etkilidir. *Tanrılar ve Köpekler*’de Van Horn, Jerry’nin yeteneğine gıpta eder: “‘Ben de onun gibi koku alabilseydim’ dedi Van Horn, ikinci kaptana, ‘kellem omuzlarımda kalacağından hiç kuşku duymazdım’” (*T&K*; s: 70). Jerry koku alabilme konusunda insanlardan ve diğer köpeklerden çok daha yeteneklidir ve bu yeteneği sayesinde Jerry etrafındaki tehlikeleri çok daha önceden algılar.

3.15. ÇEVİKLİK:

Hayatta kalmada etkili olan bir diğer etmen, çevik olmaktır. Çevik olan canlılar kendilerini tehlikelerden rahatlıkla kurtarabildikleri gibi ihtiyaçlarını da çeviklikleri sayesinde karşılayarak hayatta kalabilmektedirler.

Jack London'ın “*Beyaz Diş*” adlı romanında kurtlar son derece çevik hayvanlardır: “Kuş pırlayıp kaçmak istedi ama Tekgöz ani bir pençe darbesiyle kuşu yere serdi. Kaçmasına fırsat vermeden üzerine atılıp dişlerini geçirdi” (BD; s: 59). Çevik olmak sadece karnını doyurmada değil, aynı zamanda tehlikelerden kendini korumada ve kurtarabilmede de etkilidir: “Usluca yaklaştı, savrulan et parçalarını gövdeye indirmeye başladı. Bunu gören çocuk baltayı yere bırakıp eline bir sopa geçirdi. Beyaz Diş sopa tam sırtına inerken son anda sıçrayıp kıl payı kurtuldu” (BD; s: 134).

Beyaz Diş, bir kurt olduğu için genetik olarak taşıdığı özellikler sayesinde oldukça çevik bir hayvandır: “Onca didinmelerine karşın Beyaz Diş’e pek diş geçiremiyorlardı. Kendilerine oranla çok daha çevik, güçlü ve akıllıydı çünkü” (BD; s: 152).

3.16. BAŞARI:

Canlılar ne kadar iyi niteliklerle donatılı olurlarsa olsun başarılı olamazlar ise çabaları boşa gidebilir. Örneğin *Martin Eden*’da Martin çok azimli ve çalışkan bir karakterdir. Ancak ilk çalışmaları başarı sağlayamamıştır ve hayatta kalabilmekte zorluk çekmiştir. Yazıları editörlerce yeterince iyi bulunmayan Martin, yiyecek bulamaz olur. Hiç parası kalmadığı için çoğu gece aç yatar ve ciddi boyutlarda kilo kaybeder. Hayatta kalabilmek başarılı olmaya bağlıdır. Başarılı olan insanlar hayatta kalmayı hak ettikleri gibi haklı da olurlar: “Onlar, profesörler edebi yargılarında haklıydılar, çünkü onlar, başarıya ulaşmış insanlardı. Martin’in edebi yargıları yanlıştı, çünkü o, yazılarını satmıyordu. Martin’in tanımıyla onlar işi kıvrımış, Martin ise kıvrıramamıştı” (ME; s: 249).

Başarılı insanlar kendilerini bir defa kanıtladıktan sonra doğru ve haklı kabul edilirler. Nitekim Martin de ilk yazıları kabul edildikten sonra bütün yazılarını satmış ve hayatta kalabilmek için kendisine gerekli olan ihtiyaçlarını fazlası ile karşılayabilmiştir.

3.17. İSTEKLİLİK:

Başarmayı ya da hayatta kalmayı yeteri kadar istemedikçe hiçbir canlı, kendisinde hayatta kalacak gücü bulamaz. Ne olursa olsun öncelikle istemek ve bunu çok istemek yani arzulu olmak, başarabilmek için önemlidir. *Martin Eden* son derece arzulu bir gençtir ve amaçlarına arzulu olması sayesinde ulaşmıştır. Martin daha küçük bir çocukken kendisini devamlı hırpalayan ve ezen Peynir Surat'ı, defalarca dayak yedikten sonra yenme arzusunda sebatıyla alt edebilmiştir.

Bir akşamüstü, tekme atmayı, belden aşağı veya rakip yere düştüğü zaman vurmayı önleyen kurala uyararak yirmi dakika boş yere birbirlerini yenmeye çalıştıktan sonra Peynir Surat sendeleyerek, nefes nefese kavgayı berabere bırakmayı teklif etti. ... Peynir Surat kavgayı bıraksa da kendisinin asla bırakmayacağını haykırmişti...

Bir gün geldi, Enquirer sokağına sürüklendiğinde Peynir Surat'ı ortalarda bulmadı. Peynir Surat, bir daha gelmedi. Çocuklar onu tebrik edip Peynir Surat'ı yendiğini söylediler. (ME; s: 165–166)

Martin, Peynir Surat'tan fiziksel olarak daha güçsüz olduğu için önceleri hep yenilir fakat Martin'i Peynir Surat'tan farklı kılan nihayetinde Peynir Surat'ın yenik sayılmasını sağlayan Martin'in içindeki yenme arzusudur. Martin bu kadar kararlı ve arzulu olmasaydı, bu kavgaya bu kadar uzun süre dayanamaz ve Peynir Surat'tan önce vazgeçerdi. Bu da onu korkak yapardı ve başarısız kılardı. Azimle her şeyi başarabileceğini öğrenerek her konuda bu kadar arzulu olmuş ve nihayetinde de tüm arzularına kavuşmuş, istediği başarıyı elde etmiştir: “Peynir surat'ı nasıl yendiysen, editörleri de öyle yenersin, isterse on bir değil, iki kere on bir yıl sürsün. Burada duramazsın. Devam etmek gerek. Bu kavganı sonsuza kadar sürdürmek zorundasın, biliyorsun” (ME; s: 172–173). Hayatta ne istediğini bilmek ve çok istemek

başarmak için ön koşuldur. Mr Butler da hayatta ne istediğini bilen ve bunun için de azimle çalışan bir karakterdir. Bu kadar azimli olması sayesinde de amacına ulaşmıştır. Jack London'ın başka bir romanının ana karakteri olan Jerry de son derece azimli ve yaşama bağlı bir karakterdir. Başına gelen bir sürü talihsiz olaya rağmen yaşama arzusu ile hayatta kalabilmeyi başarmıştır. Denize düşen Jerry şiddetli dalgalarla ve okyanus'a karşı mücadele vererek yüzmeye çalışıp, hayatta kalmak için uğraşır. Kurtulması belki imkânsız olmasına rağmen Jerry pes etmeyerek gücünün son zerresine kadar mücadele etmiştir ve bu sırada gemiden kaptan tarafından görülerek kurtarılmış, hayatta kalabilmiştir.

3.18. KARARLILIK:

Arzulu olmak ile kararlı olmak başarı için birbirini tamamlayan iki niteliktir. Ne istediğini bilerek amaç için savaşmak gerekir. Jack London romanlarında hayatta kalan ve başarılı olan karakterlerin genel bir özelliğidir kararlı olmak. *Macera* romanının ana karakteri Joan kararlılığı ve inatçılığı ile başarılı olmuş, bu sayede de hayatta kalabilmiştir. Joan ısrarcı kişiliği ve kararlı davranması sayesinde Sheldon'ın başta kesinlikle izin vermediği konularda bile onu ikna edebilmiş ve bu kararlılığı sayesinde kendisinin ve Sheldon'ın hayatta kalmasında etkili olmuştur. *Demiryolu Serserileri*'nde yirmi kişiden sadece yazarın trenle seyahat edebilmesi kararlılığı sayesinde. Makinist serserileri trene bindirmemek için verdiği onca uğraşa rağmen bunu inat haline getiren yazarın bir türlü binmesine engel olamamıştır: "Pekâlâ, sanırım trenle gidebilirsin, serseri. Seni uzak tutmaya çalışmanın bir yararı yok"(DS; s:53). Buck ne istediğini bilen ve istediğini elde etmekte son derece kararlı bir köpektir. Lider köpek olmak isteyen Buck önündeki engeli yani lider köpeği yenmeliydi ve bu nedenle Spitz'i yenerek onun yerini almaya çalışır. Nitekim bunu uygun görmeyen kızak sürücülerine buna engel olmak istemiş ve izin vermemişse de Buck istediğini elde edinceye kadar kararlılığını sürdürerek amacına ulaşmıştır.

3.19. DİKKATLİLİK:

Hayatta kalabilmek için öncelikle yaşamsal ihtiyaçlarımızı karşılamamız ve elimizdekileri koruyabilmemiz gerekmektedir. Bunun için de dikkatli olmak gerekir. Bu açıdan bakıldığında dikkatli olmak da hayatta kalmamızı sağlayan bir güç etmenidir. İncelediğim Jack London romanlarında dikkatsiz karakterler hayatta kalmayı başaramamışlardır. Dikkatsizliğin yol açtığı can kaybına en iyi örnek *Deniz Kurdu*'ndan: Kaptanın dikkatsizliğinden kaynaklanan bir kaza sonucu gemilerin çarpışması ile birçok insan hayatından olmuştur. Eğer geminin kaptanı daha dikkatli olsaydı belki kaza olmayabilir ve gemideki insanlar hayatta olabilirdi. *Macera* adlı romanda yerli kadının yaşadığı talihsiz olay dikkatsizliğin sonucudur. Eğer dikkatli olsaydı timsaha basmaz ve bacağını timsaha kaptırmazdı. Buck, dikkatli olması sayesinde hayatta kalabilmiştir: “Her şey bir karmaşa ve hareketlilik içindeydi, yaşamın her anı tehlike doluydu. Sürekli bir dikkatli olma zorunluluğu vardı” (VÇ; s: 23).

3.20. DESTEKLENME:

Hayatta kalanlar sadece güçlüler ise hiç zayıfların olmaması gerekirdi ancak yaşamda zayıf yani güçsüz canlılar ile de karşılaşmaktayız. Örneğin yeni doğmuş canlılar zayıf ve güçsüzdür ancak onlar da hayatta kalabilir ve hayatta kaldıkça güçlenir. Tüm canlılar ilk doğduklarında güçsüz olmasına rağmen hayatta kalabilenleri vardır. İşte bu hayatta kalabilen canlılar kendileri baştan güçlü olmadıkları halde, güçlü olan canlılar tarafından korundukları kollandıkları için hayatta kalabilmişlerdir. *Beyaz Diş*'te yavru kurt, bir gelincik yavrusunu pençesiyle devirmiş iken ana gelincik imdadına yetişip yavrusunu onun elinden kurtarmıştır:

Derken, ayaklarının dibinde ufacık bir gelincik yavrusu daha belirdi. Bir karış büyüklüğündeki bu yavru da tıpkı kendisi gibi dik başlı, serüven düşkün, ele avuca sığmaz bir hayvandı, önünden kaçmaya çalışmıyordu. Yavru kurt pençesiyle vurarak onu yere devirdi. Hayvancık gülünç, garip bir çığlık kopardı, çırpınmıyordu. O anda sarı gölge yeniden belirdi yavru

kurdun önünde. Korku veren çığlığını yeniden işitti ve neye uğradığını anlamaya kalmadan boynuna sert bir darbenin indiğini, ana gelinciğin keskin dişleriyle etini kavradığını duydu. Küçük kurt ağlaya sızlaya geriye kaçarken, gelinciğin, yavrusunu kaptığı gibi çalılar arasından yitip gittiğini gördü. (BD; s: 81–82)

Normal şartlarda yavrukurt, gelincik yavrusundan daha güçlü ancak anne gelinciğin yavrusunu yalnız bırakmaması, koruması yavrunun hayatta kalmasını sağlamıştır. Daha sonraki bir gün anne gelincik kurtlara yem olmuştur ve gelincik yavruları savunmasız kalmıştır: “Küçük yavru çabuk geliyordu. İki gün mağarada yatıp dinlendikten sonra yine dışarı çıktı. Bu kez anasını yedikleri gelinciğin yavrusuna rastladı ve hemen oracıkta işini bitirdi” (BD; s: 84).

Desteklenmek hayatta kalmayı sağlamanın yanı sıra canlılara güç de sağlar.

– Nasıl olur da korkmazsınız? Diye sordu.

Saxonne kısaca:

– Çünkü gerçek bir erkekle evliyim, karşılığını verdi. Şimdi beni rahat bırakıp giderseniz iyi olur. (AV; s: 221–222)

Saxonne başlarda demirciden çok korkmasına rağmen artık korkmamaktadır çünkü fiziksel olarak kendi güçsüz bile olsa onu destekleyen ve koruyan güçlü bir erkek vardır ve bu duyduğu güven sayesinde demirci karşısında güçlü bir şekilde ayakta durabilmektedir. Demirci de kocasının fiziksel gücünü bildiği için Saxonne’a bir kötülük yapamamıştır. Güçlü biri tarafından desteklenmek güçsüz karakterleri güçlü yapabilir.

3.21. SABIR:

Sabırlı olmak, beklemeyi bilmek demektir. Hayatta her şeyin sonucunu hemen elde edemeyebiliriz, bazı şeyler için bir süre beklemeyi bilmeli yani sabredebilmeliyiz. Sabırlı olmak, doğru zamanlamayı bilmektir çoğu zaman. Jack London’un romanlarındaki karakterlerden sabırla çalışan ve sabırla bekleyebilenler sonunda hayatta kalabilmiş ya da istediklerini elde edebilmişlerdir.

Tanrılar ve Köpekler'de yaşlı ve kör Nalasu, rakiplerinin sayıca fazlalığına ve üstünlüğüne rağmen, sabrı ve yeteneklerini iyi kullanabilmesi sayesinde hayatta kalabilmiştir. Nalasu kendisine gelebilecek saldırılara hep sabırla hazırlanmış ve bu sayede de hayatta kalmayı başarabilmiştir. Pes etmeden sabırla bekleyebilen ve hayatta kalabilen bir diğer karakter de *Deniz Kurdu*'nun ana kahramanları Maud ve yazardır. Yaşadıkları tüm tersliklere rağmen her iki karakter de pes etmemiş ve kurtuldukları güne kadar Kurt Larsen'e katlanmışlar ve nihayetinde sabırlarının bedeli olarak özgürlüklerine kavuşabilmişlerdir. Sabır büyük bir erdemdir ve böyle bir erdeme sahip olan insanların hayatta kalma olasılıkları doğru zamanlama yaptıklarında daha yüksektir.

3.22. GÖZÜ PEKLİK:

Tarihe geçen, adından yıllarca söz ettiren kahramanların en belirgin özelliğidir gözü peklik. Gözü pek olan insanlar cesurdur, korkusuzdur ve düşmanları ile kahramanca mücadele edebilirler. Gözü pek karakterler Jack London'ın eserlerinde de karşımıza çıkar ve bu özellikleri yüzünden çevrelerinden saygı görür ve daha farklı bir konuma yerleştirilirler. *Tanrılar ve Köpekler* adlı romanının başkahramanı Jerry gözü pek bir karakterdir: “İçlerinden biri elini bile kaldırmaya kalktı. Ama Jerry geri çekileceği yerde dişlerini gösterip saldırıya hazırlandı. Adam hemen kolunu indirdi. Jerry, yoluna devam etti” (T&K; s: 34). Jerry, cesaretinden dolayı insanlar tarafından saygı görmüş ve kollanmıştır. Nihayetinde başına gelen pek çok tehlikeye karşın hayatta kalmayı hep başarabilmiştir. Eğer Jerry de diğer köpekler gibi korkak olsaydı ne geminin kaptanı tarafından, ne de vahşi kabile reisleri tarafından kollanır, ne de hayatı bağışlanırdı. Nitekim gemideki ya da adadaki diğer köpeklerle hiç bir zaman taviz verilmemiş ve birçoğu da öldürülmüştür. Özetle Jerry hayatta kalmasını gözü pek olmasına borçludur. Vahşetin Çağrısı'nın başkahramanı Buck da, Jerry gibi cesur bir köpektir ve onun bu özelliği diğer köpekler ile onun arasındaki farktır. Buck gözü pekliği

sayesinde kendini kanıtlamış ve kendine bir yer edinebilmiş ve bu sayede hayatta da kalabilmiştir.

3.23. ÇIKARINI BİLME:

Hayatta kalabilme etmenlerinden son bahsedeceğimiz güç etmeni çıkarını bilmektir. Hayatta kalan ve yaşamını devam ettirebilen insanların bir diğer ortak özelliğidir çıkarını bilmek ve çıkarlarını koruyabilmek. İncelenen romanlardaki karakterlerden çıkarlarını iyi gözetenler başarılı olurken çıkarlarını gözetemeyenler ise zor durumda kalırlar. *Ay Vadisi*'nde: "Saxonne, derenin kıyısında şahane balığı suya daldırdı. Balık çırpındı, Saxonne kasıldı, balık yok oldu gitti" (AV; s: 400). Saxonne karnını doyurmak için balık tutar ancak kendi çıkarlarından önce vicdanına yenik düştüğü için balığı suya bırakır ve kendisi aç kalır. Oysa *Beyaz Diş*'te, dişi kurt çıkarlarını her daim çok iyi koruduğu için hayatta kalabilmiştir. Kıtık döneminde bile kızak köpeklerinin arasına karışıp onlar gibi davranarak onların yiyeceklerini çalıp karnını doyurabilmiştir. Hayatta kalabilmek için canlıların öncelikle kendi çıkarlarını gözetmesi gerekmektedir. Bunu yapamayan canlılar elindekini kaybederek zor duruma düşer ve hatta hayatta kalma mücadelesinde başarılı olamayabilir.

4. BÖLÜM

GÜÇSÜZLÜK NEDENLERİ

Bu bölümde Jack London'un, bu tez kapsamı içinde ele alınan romanlarında ortaya çıkan güçlü olmayı engelleyen öğeler, yani karakterleri olumsuz olarak etkileyen, onları zayıf kılan etmenler değerlendirilecek ve ayrı ayrı incelenmeye çalışılacaktır.

4.1. İÇKİ:

London romanlarında içki, kişiyi güçlü olmaktan alıkoyan, zayıf düşüren ve hatta hayatta kalmasını zorlaştıran bir etmendir. İçki içen karakterler alkolün etkisi ile zayıf düşmekte, maddi ve manevi olarak zarar görmektedirler. Jack London, romanlarında içkinin ne kadar zararlı olduğuna sıkça değinir hatta içkinin zararları bir romanının ana konusudur. Bu romanında içkinin kendisini ne kadar zayıf düşürdüğünü ve içkiden ne kadar zarar gördüğünü anlatmıştır. John Barleycorn, yazarın alkole verdiği addır. Bu ad aynı zamanda romanın da adıdır. Fiziksel olarak son derece güçlü insanların bile içki yüzünden nasıl telef olduğunu, içkinin onların hayatlarını nasıl kararttığını anlatmıştır: “Annie'den, Smith'in dışında, herkesin ölümünden John Barleycorn sorumluydu” (*BAA*; s: 141). Çevresindeki birçok arkadaşı -bu arkadaşları oldukça güçlüdür-, içki yüzünden hayatını kaybetmiştir. İçkinin olumsuz etkilerini Jack London'ın diğer romanlarında da sıklıkla görmekteyiz. *Tanrılar ve Köpekler'de* de ikinci kaptan, alkole çok düşkündür: “İçki yüzünden, şnaps yüzünden! Ah! Ayık olunca, çok iyi bir denizcidir kendisi, ama şnaps içince bir işe yaramaz!” (*T&K*; s: 39). Alkolün etkisi ile güçsüzleşen sarhoşlar, ayrıca diğer fırsatçıların da avı olur: “Sarhoşlar demiryolu çocuklarının özel avlarıdır. Sarhoş bir adamı soymaya ‘ipsiz devirmek’ derler; nerede olursa olsunlar sürekli sarhoşları kollarlar. Bir sinek nasıl örümceğin asıl avıysa, sarhoş da onların asıl avıdır” (*DS*; s: 155).

4.2. FİZİKSEL OLARAK ZAYIFLIK:

Güçlü olmanın karşı kutbunu oluşturan zayıflık güç söz konusu olduğunda akla gelebilecek ilk olumsuzluktur. Denilebilir ki güçsüzlük nedeni değil güçsüzlüğün ta kendisidir. Fiziksel olarak güçlü olanlar hayatta kalmayı başarabilirken, fiziksel olarak zayıf olanlar ise hayatta kalamazlar. London neredeyse tüm romanlarında zayıflığın yaşama şansını, yaşama hakkını yok ettiğini ifade eder:

Dünya ölçülerine göre başarılı bir insanım. Benimkinin sıradan başarılı bir adamın başarısından daha dikkat çekici bir başarı olduğunu söyleyebilirim. Oldukça iyi bir akıl ve idare gücü isteyen bir başarıya sahibim. Bedenim güçlü bir bedendir. Zayıfların sinekler gibi öldükleri yerde, benim bedenim hep ayakta kalmıştır. (BAA; s: 219)

Hayatta kalabilmek için canlının güçlü olmaya yönelmekten başka şansı yoktur.

4.3. YAŞLILIK:

Tüm canlıların başına gelecek olan solmak, yaşlanmak gücün sonunu işaret eder. Tüm canlılar yaşamlarının son dönemlerinde yaşlanırlar ve yaşlandıkça da güçsüzleşirler. Zamanında oldukça güçlü bir köpek olan Baseek, ilerleyen yaşıyla birlikte eski gücünü kaybetmiştir ve bu yüzden genç ve gücünün zirvesinde olan Beyaz Diş'e karşı koyamayarak kemiğini kaptırmıştır. Oysa eskiden Beyaz Diş'i hep hırpalayan köpeklerden biridir Baseek. Burada genç ve yaşlı arasındaki çekişme gündemdedir ve genç olan üstün gelir: "Demir gibi bir bünyem vardı. Gençlik zaten, ilerlemiş yaştın haline hep küçümseyerek bakar" (BAA; s: 125). Yaşlılık, insanın zayıf düşmesine neden olur ve şartlara direncini kırar ya da yaşamayı onun için daha zor bir hale getirir. Gençken çok başarılı sayılabilecek insanlar, yaşlandıkça fiziksel anlamda güçsüzleşir ve yaşamak onlar için oldukça zorlaşır. Öyle ki yaşlılar bu zayıflık dönemlerini yaşamamak, bunun zorlukları

ile mücadele etmemek için Uçurum İnsanları'ndaki gibi ölmeyi bile tercih ederler.

Önceki gece iliklerime kadar ıslandım, artık daha fazla dayanamıyorum. Yaşlanıyorum, bir sabah bir yerlerde leşimi bulacaklar. (...) Sakın yaşlanmana izin verme, delikanlı. Gençken ölmeye bak, yoksa benim halime düşersin. Sana doğruyu söylüyorum. Ben seksen yedi yaşındayım ve ülkeme erkekçe hizmet ettim. İyi komutamdan dolayı üç şerit, bir de Victoria nişanı taktılar. İşte bütün bunlara karşılık elimdekilere bak. Keşke ölmüş olsaydım, keşke ölmüş olsaydım. Ama rezil ölüm nedense gelmekte acele etmiyor. (Uİ, s:76)

4.4. HASTALIK:

Canlıları güçsüzleştiren bir etmen de hastalıktır. Hastalanmak tüm canlıları olduğundan daha güçsüzleştirir. Deniz Kurdu'nun güçlü kişisi olan Kurt Larsen hastalanmasıyla bütün gücünü ve otoritesini yitirmiştir. Güçsüzleşen Kurt Larsen artık yazar için bir tehdit olmaktan çok uzaklaşmıştı. Hastalanmasıyla gücünü kaybeden bir diğer karakter Sheldon'dur. Sağlıklı olduğu günlerde otorite problemi yaşamayan Sheldon rahatsızlığının artması ile birlikte kölelerinin üzerinde hâkimiyet kurmakta oldukça zorlanmaya başlamıştır. Hastalığı otoritesini etkilemiştir. Hastalandığı için zayıf düşmüş olan Sheldon giderek güçsüzleşmektedir ve bunu fark eden işçiler Sheldon'a karşı çıkar: "Öyle görünüyor ki, yalnızca yaşlı insanlar önceden tasarlanmamış talihsizlikleriyle cezalandırılmıyor, aynı zamanda hastalığa yakalanan ya da kaza geçirenleri de aynı akıbet bekliyor" (Uİ, s: 99).

4.5. DİKKATSİZLİK:

Bir diğer güç düşmanı da dikkatsizliktir. Jack London'ın romanlarında kimi kişiler dikkatsizliklerinin bedelini hayatları ile ödemişlerdir. Harley Kennan'ı nişan alan zenci çevresine dikkat etmediği için yaklaşan köpeği görememiş ve bu dikkatsizliğini hayatıyla ödemiştir. Avcı olacakken, av olmuştur. Dikkatsizliği yüzünden yerli kadın timsaha bacağına kaptırır. Macera romanında yamyamları aramada önderlik eden yerli, yeteri kadar dikkatli olmadığı için tuzağı fark edemez ve tam kalbine isabet eden bir okla

ölür. Dikkatsizlik canlılar için bir tehdittir. Dikkatsiz karakterler hayatlarını bazen çok basit hataları dolayısıyla kaybederler.

4.6. ZENCİ OLMA:

Zenci olmak yani soydan gelen bir nitelik, derisinin koyu olması hayatta kalmayı zorlaştıran ve hatta insanı ikinci sınıf yapan bir olumsuzluk olabilmektedir. Sadece zenci olması nedeniyle insanlar köle olur, kötü muamele görür ve yine sadece zenci olduğu için hayatları değersiz sayılabilmektedir: “Zenciler arkalarından homurdanmak için yaratılmışlardı. Evdeki hizmetçilerden olmayan zenciler, salona girince hırlanmayı hak ederlerdi. Hep böyle yapardı Biddy, Terence de öyle” (*T&K*; s: 10). *Tanrılar ve Köpekler*’de zenciler, köpeklerin gözünden anlatılmıştır. Romanın ana karakteri olan Jerry adlı köpek, sadece derisinin rengine göre insanlara saygı gösterir ya da göstermez. Beyaz insanları İlah olarak kabul etmesine karşın zencileri kendisinden daha değersiz görmektedir. Bunun yanı sıra beyaz efendiler de zencilere, köpeklerinden daha kötü davranmaktadır. Derisinin rengi nedeni ile zenciler ancak köle olabilir ve değersizdirler. Yani zenci olmak daha baştan güç adına bir olumsuzluktur.

4.7. DEĞERSİZLİK:

Değersiz olmak bir anlamda işe yaramamak, yani fayda sağlamamak da bir güçsüzlük nedenidir. Değersiz yani fayda sağlamayan canlıların, hatta sistemlerin varlıklarını devam ettirebilmeleri, hayatta kalmaları oldukça zordur.

Kimi zaman köpekler birbirlerini, insanlar da köpekleri yiyiyordu. En zayıf ve en değersiz olan köpekler öncelikle yenildi. Geri kalan köpekler gözlerin üzerlerine dikildiğini görünce sıranın kendilerine geldiğini anlıyorlardı. (*BD*; s: 144- 145)

Bir kıtlık döneminde insanlar açlıktan köpeklerini yemeye karar verdikleri zaman öncelikle hayatına kıymet vermedikleri köpeklerden, yani en

değersizlerden başlarlar. Bu köpekler güçsüz ya da dayanıksız köpekler oldukları için değersizdir ve öncelikle gözden çıkartılabilir. Güçlü köpeklere sıra geldiği durumlarda ise bunu anlayanlar kampı terk ederek yaşam savaşlarına devam eder ve değersizlere göre daha uzun süre hayatta kalırlar.

4.8. YALNIZLIK:

Yalnızlık yani tek olmak hayatta kalmayı güçleştiren bir etmendir ve bu nedenle yalnızlık güçsüzlük nedeni olarak değerlendirilebilir. Güç etmenleri incelenirken görüldüğü üzere bir gruba dâhil olan, yani birlik olanlar hayatta kalabilmeyi başarabilirken yalnız olanlar varlıklarını sürdürememiş, sıkıntı çekmiştir. Çünkü yalnız olan canlılar hayatlarını sürdürmede destek bulamazlar. *Demir Ökçe*'de bir rahip gerçekleri fark edene kadar çoğunluğun olduğu taraftadır, bakış açısının değişmesi ile kalabalık ve güçlü olana karşı olur bu yüzdende yalnız kalır. Ancak karşı durabilecek gücü olmadığı için yalnız ve naçar bir duruma düşer. Artık hayatı onun için eskisi gibi rahat ve kolay değildir.

SONUÇ

Hayatta kalmak için mücadele veren ve çok çalışarak hayatta bir yerlere gelebilmiş olan Jack London, hayat tecrübeleri ve okuyarak kendini geliştirmesi sonucunda vardığı noktada yazdığı romanlarında da ana tema olarak hep yaşam mücadelesine değinmiş ve koşullara en uygun olanın hayatta kaldığını anlatmıştır. Kırk yıllık yaşamı boyunca çok çalışmış ve çok eser vermiş olan London, yaşamı boyunca birbirinden çok farklı işlerde çalışması nedeniyle farklı tecrübeler edinerek romanlarına da bu farklı ortamları yansıtmıştır. Bu nedenledir ki her romanında farklı karakterler ve farklı olaylar anlatılmıştır ancak incelenen on iki romanda da açıkça gözlemlenen önemli bir ortak nokta, yazarın var olma kavgasının her zaman varolageldiği ve ancak en uygun olanın hayatta kalabildiğidir. Bu durum Darwin'deki doğal seçki kavramıyla koşutluk kurmaktadır.

Jack London'ın romanlarında var olma mücadelesi farklı romanlarda, farklı şekillerde karşımıza çıkmaktadır. Hayatta kalmayı başarabilen karakterlerin özellikleri, bulundukları duruma ve yaşadıkları ortama göre değişiklikler göstermektedir. Jack London'ın, belirlenen on iki roman incelendiğinde, roman karakterlerine ve içinde bulundukları koşullara göre hayatta kalmalarını sağlayan etmenlerde farklılıklar olsa da, bazı etmenlerin, canlıların her durumda var olabilmesinde etkili olduğu görülmektedir. Konu itibari ile vahşi yaşamda geçen ve hayvanların yaşam mücadelelerinin anlatıldığı romanlarda fiziksel olarak güçlü olmak, fiziksel anlamda dayanıklı olmak ve çevik olmak gibi daha çok bedensel özelliklerin hayatta kalmakta etkili olduğu görülmektedir. Vahşi yaşamda güçlü olan canlı, hayatta kalabiliyor ve türünü devam ettirebiliyor. 'Asfalt cangıl'(Asfalt Jungle) olarak tabir edilen şehir yaşamında da vahşi doğadaki yaşam mücadelesine benzer bir mücadele yaşanmaktadır. Olayların daha çok şehirde geçtiği ve insanları konu edinen romanlarında ise akıl ve aklını iyi kullanabilmek, yani beyin gücü ve bunun yanı sıra, para ve konum başarılı olmak için ön plandadır. Maddi güç, güçlünün yanında yer almak

ve çıkarını iyi bilmek, silahlı olmak yahut silahı iyi kullanabilmek gibi etmenler de hayatta kalabilmede etkili olmaktadır. Kısaca şehir hayatında da güçlü olan insanlar veya topluluklar hayatta kalıyor ve neslini devam ettirebiliyor. Aslında Jack London en uygun olanın yaşamasını yani *Survival of the Fittest*'ı aynı Spencer gibi her alana uyarlamıştır. Çünkü Jack London da Spencer gibi iyi bir gözlemcidir.

Karakterlerin hayatta kalmasını sağlayan bu özellikleri onların kendi ortamlarında güçlü olmalarını ve var olmalarını sağlamaktadır. Ancak bazen bunun tam tersi bir durum da söz konusudur. Güç etmenleri olarak sayılanların karşıtları da gücün düşmanları olarak karşımıza çıkmaktadır ve roman karakterlerini zayıf bırakarak koşullara uyum sağlamalarında olumsuz rol üstlenirler. İncelenen romanlarda güç kırıcı olarak karşımıza çıkan etmenler, karakterlerin koşullara uyum sağlamasına engel teşkil ederek var olma mücadelesinde kaybetmelerine neden olur. Romanlarda güç karşıtı, güç kırıcı olarak karşımıza sekiz etmen çıkmıştır; bunlar; içki, fiziksel olarak zayıf olmak, yaşlı olmak, hasta olmak, dikkatsiz olmak, zenci olmak, değersiz olmak ve yalnızlıktır. Bu saydığımız özellikleri taşıyan karakterler Jack London'ın romanlarında hep başarısız olmuş ve var olma mücadelesini hep kaybetmişlerdir.

Özetle Jack London yaşadığı hayatta edindiği deneyimler ve gözlemleri ile var olma mücadelesinde en uygun olanın hayatta kaldığını görmüş ve eserlerinde de bunu anlatmıştır. Hayat, Jack London için bir ölüm kalım savaşıdır ve bu savaşta ancak en başarılılar hayatta kalabilmektedir ve yeterli özellikleri kendilerinde bulundurmayanlar bu savaşı kaybederler. Var olmak için sadece iyi olmak değil en iyi olmak gerekmektedir. Bu durum, her alanda ve her özellik için geçerlidir. Hayatta kalmak için sadece hızlı değil en hızlı olmak, güçlü değil en güçlü olmak gerekmektedir çünkü ancak en uygun olan hayatta kalmaktadır.

KAYNAKLAR

1. Bee, R. L., *Patterns and Processes*, The Free Press, New York, 1974
2. Burcu, Esra: “Evrimsel Teorinin Sosyolojik Düşünce Üzerindeki Etkileri ve Sosyobiyoloji”, Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, Cilt:15, Sayı:2, s.175–186
3. Darwin, Charles, *Seksüel Seçme*, (Terc: Ömer Ünal) Onur Yayınları, Ankara, 1970
4. Dyer, Daniel, *Jack London A Biography*, Scholastic INC, United States of America, 2002
5. Ferri, Enrico, *Socialism and positive science (Darwin--Spencer--Marx)*, Harvey, Edith C. , Independent labour party, London, 1905
6. Gould Stephen Jay, *Darwin Ve Sonrası Doğa Tarihi Üzerine Düşünceler*, (Terc: Ceyhan Temürcü) TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları Ankara, 2005
7. O'Connor, Richard, *Jack London: A Biography*, Little Brown, Boston, 1964
8. London, Jack, *Ay Vadisi*, (Terc. :Zaven Biberyan) İstanbul, 1994 Mayıs
9. -----, *Bir Alkoliğin Anıları*, (Terc. :Osman Çakmakçı) İstanbul, 2004
10. -----, *Beyaz Diş*, (Terc. : Rahmi Tuncer) İstanbul, 2004 Ekim
11. -----, *Deniz Kurdu*, (Terc. : Osman Çakmakçı) İstanbul, 2005
12. -----, *Demir Ökçe*, (Terc. : Sema Aydın) İstanbul, 2004 Nisan
13. -----, *Demiryolu Seraserileri*, (Terc. : Osman Çakmakçı) İstanbul, 2005
14. -----, *Macera*, (Terc. : Osman Çakmakçı) İstanbul, 2004 Aralık
15. -----, *Martin Eden*, (Terc. : Mustafa Okuyucu) İstanbul, 2004
16. -----, *Martin Eden*, Penguin Books, United States of America, 1993
17. -----, *Sea Wolf*, Penguin Books, Bantam Books, United States of America, 1991 July
18. -----, *Tanrılar ve Köpekler*, (Terc. :Nuriye Yiğitler) İstanbul, 1988 Eylül
19. -----, *The Iron Heel*, Lawrence Hill Books, Chicago, 1998
20. -----, *The People Of The Abyss*, Lawrence Hill Books, New York, 1995
21. -----, *Uçurum İnsanları*, (Terc. : Osman Çakmakçı) İstanbul, 2005
22. -----, *Vahşetin Çağrısı*, (Terc. :Gülen Aktaş) İstanbul, 1997

23. -----, *White Fang*, Puffin Books, United States of America, 1994
24. -----, *Yanan Günişığı*, (Terc. :Kemal Kandaş) İstanbul, 1998 Eylül
25. Bykov, Vil M. : “The Heroines of Jack London”, [http://www.jacklondons.net/writings/Bykov/ihs_chapter16.html#top], 03.04.2006
26. Derya, Ceren: “Jack London”, [<http://www.toplumdusmani.net/kimdir/jack-london/kimdir-biyografisi/>], 19.11.2007
27. Havens, Matthew: “Book Reports-The Sea Wolf”, [http://www.alcade.net/me/junk/e2_seawolf.htm], 15.10.2006
28. Scarpa, Francesco: “Characters in search of Majorana”, [http://jeekyll.comm.sissa.it/articoli/art06_02_eng.htm], 03.04.2006
29. “Herbert Spencer” , [http://tr.wikipedia.org/wiki/Herbert_Spencer] , Erişim Tarihi: 11.12.2007
30. “Major Themes”, [<http://www.gradesaver.com/classicnotes/titles/white/themes.html>], Erişim Tarihi: 03.04.2006
31. “Proleter enternasyonalizm”, [http://tr.wikipedia.org/wiki/Proleter_enternasyonalizm], Erişim Tarihi: 12.12.2007
32. “Survival of the fittest”, [http://en.wikipedia.org/wiki/Survival_of_the_fittest], Erişim Tarihi: 21.12.2007
33. “White Fang: List of Important Characters” , [<http://www.sparknotes.com/lit/fang/characters.html>], Erişim Tarihi: 23.03.2006
34. “Jack London”, [http://en.wikipedia.org/wiki/Jack_London], Erişim Tarihi: 12.12.2007

ÖZET

Jack London, Amerikan edebiyatına kırk yıllık yaşamı boyunca birçok yapıt vermiştir ve yalın, gerçekçi anlatımı ile yeni bir boyut kazandırmış bir yazardır. Karl Marx, Darwin ve Spencer'in eserlerinden etkilenen Jack London yaşadıklarının etkisi ile de yazdığı romanlarda hayatta kalma mücadelesine yer vermiştir. Jack London'a göre ancak koşullara en uygun olan canlılar var olabilmektedir. Yani bir canlının hayatta kalabilmesi koşullara uyum sağlamasına bağlıdır. Taşınması gereken özellikler durumlara göre farklılıklar gösterir. Her özellik, her durumda karaktere güç sağlamaz.

Jack London'ın incelenen roman ve kısa öykülerinde karakterlerin hayatta kalmasını sağlayan birçok etmen ile karşılaşmıştır. Ancak bu etmenler yukarıda da belirtildiği gibi her koşulda geçerli değildir. Örneğin para, şehir yaşamında oldukça önemli bir güç etmeniyken vahşi yaşamda paranın hiç önemi yoktur ve karaktere fazla bir ayrıcalık katmaz. Ancak bazı güç etmenleri de her şartta canlıların hayatta kalmasında etkilidir. Örneğin şans böyle bir etmendir. Şanslı olanlar, hayatta kalma mücadelelerini verirken zor durumda kaldıkları her an kendilerini kurtaracak bir yol bulabilmektedir. Sıralamak gerekirse akıllı olmak, başarılı olmak, hızlı olmak, fiziksel olarak güçlü olmak, çevik olmak, paralı olmak, silahlı olmak, başarılı olmak, dikkatli olmak, sabırlı olmak, şanslı olmak, sayıca üstün olmak, arzulu olmak, yetenekli olmak, yararlı olmak gibi etmenler karakterlerin hayatta kalmasını sağlayan güç etmenleridir. Bu özellikleri taşıyan karakterler hayat mücadelelerinde avantajlı olurlar ve bu özellikleri sayesinde hayatta kalabilmişlerdir.

Hayatta kalma mücadelesinin bir diğer yönü de vardır ki taşıdıkları özellikler dolayısıyla mağlup olan kişiler. Gücün karşıtı, güç kırıcı sayılan özellikleri taşıyan karakterler var olma mücadelesinin kaybeden tarafıdır. Gücün düşmanı olarak karakterlerde karşımıza çıkan özellikler şunlardır:

Alkole bağımlılık, fiziksel anlamda zayıflık, yaşlı veya hasta olmak, dikkatsizlik, değersizlik, yalnızlık ve zenci olmak.

Sonuç olarak hayat bir var olma yarışıdır ve bu yarışta ancak koşullara en uygun olanlar hayatta kalabilir.

SUMMARY

Jack London whose simple and realistic style created a new dimension in the US literature. was a writer of several masterpieces during his forty years of lifetime Inspired by creations of Karl Marx, Darwin and Spencer, Jack London wrote about struggle for existence in his novels and short stories under heavy influence of his lifetime experience. According to Jack London, creatures who fit to conditions best will survive. In other words, for a creature, existence depends on its adaptability. Features to be possessed are different for each situation. Not all features provide strength for all circumstances.

In the novels and short stories of Jack London to be examined, several factors that make the characters survive are noticed. However, these factors are not effective for all circumstances. For instance, although money is a powerful strength factor in urban life, it has no use and no power in wild life. Yet, some factors always have influence on character's survivability. Luck is one of such factors. Lucky ones can find an exit route in every difficult situation they face during their struggle for existence. With the order of importance, to be smart, successful, fast, strong, agile, wealthy, careful, patient, lucky, outnumbered, ambitious, gifted, useful are strength factors that make the character survive. Characters of these features are favorable in their struggle for existence and they will survive.

On the other side of struggle, there are the ones who fail. Characters who possess factors called strength breaker or anti-strength are the losers of struggle for existence. Anti-strength features that are observed in the characters are addiction to alcohol, feebleness, agedness or being diseased, recklessness, insignificancy, solitude and being negro.

Consequently, life is a struggle for existence and in this struggle only the fittest will survive.